

Helsedirektoratet

Internrevisjonsundersøkelse av økonomiske forhold
hos tilskuddmottaker

Foreningen for Barnepalliasjon



Innhold

Oppsummering	5
1.0 Innledning	9
1.1 Mandat	9
1.2 Ressurser	9
1.3 Metodikk for undersøkelsen	10
1.3.1 Dokumentgjennomgang	10
1.1.1 Direktoratets adgang til kontroll og foreningens opplysningsplikt	11
1.4 Oppbygging av rapport	11
1.5 Forbehold	11
2.0 Rammeverket for tilskuddene	13
2.1 Regelverk for tilskuddsordninger	13
2.1.1 Tilskuddsordning Etablering av barnehospice i Kristiansand	13
2.1.2 Tilskuddsordning Lindrende enheter	15
2.1.3 Tilskuddsordningen Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom	16
2.2 Tilskuddsbrev til foreningen	17
2.2.1 Tilskuddsbrev - Etablering av barnehospice Kristiansand 2020	17
2.2.2 Standardvilkår per 10.08.2020	19
2.2.3 Tilskuddsbrev - Lindrende enheter 2021	21
2.1.2 Standardvilkår per 21.04.2021	22
2.3.3 Tilskuddsbrev - Lindrende enheter 2022	22
2.1.2 Standardvilkår per 14.02.2022	23
3.0 Om Foreningen for Barnepalliasjon	25
3.1 Tilskuddsmidler til foreningen	26

3.2 Internkontroll knyttet til bruk av tilskuddsmidler og regnskapsføring	27
4. Funn fra undersøkelsene	30
4.1 Generelle funn	30
4.1.1 Foreningens regnskapsføring og rapportering	30
4.1.2 Foreningens vurdering av om de er underlagt lov og forskrift om offentlig anskaffelser	33
4.1.2.1 Habilitetsvurderinger - Vipers og Reklamestasjonen	34
4.1.3 Varsel til styret	35
4.2 Transaksjonelle funn	38
4.2.1 Utgifter som er refundert	38
4.2.1.1 Refusjon etter tvist med Syvertsen & Bråthen-Nordland AS	38
4.2.1.2 Refusjon etter tvist med WeMake	40
4.2.1.3 Refusjon av utgifter - bygg og tomt	41
4.2.1.4 Refusjon av utgifter - Samhandlingskonferansen	41
4.2.1.5 Refusjon av utgifter - foredrag Odd Fellow	42
4.2.1.6 Andre refunderte reiser	43
4.2.1.7 Generalsekretærens forklaring vedrørende bokføring av refusjoner	43
4.2.2 Internfakturering til prosjekt uten dokumentert grunnlag	44
4.2.3 Tilknytning til prosjekt	44
4.2.4.1 Leilighet i Byhaven	45
4.2.4.3 Vipers Toppåhåndball	46
4.2.4.2 Utgifter til planter	47
4.2.4.4 Andre administrative og sosiale utgifter	47
4.2.4.5 Sluttvederlag og oppreisning til tidligere ansatt	49
4.2.4.6 Advokatutgifter - klage på vedtak vedrørende mva.-kompensasjon	50
4.2.4.7 Kongress og prisutdeling i Roma	51
4.2.4.8 Leie av bil - barteravtale	51

4.2.5.8 Leie og felleskostnader for foreningens kontor	52
4.2.4 Salg av prosjektets utstyr	52
4.2.5 Utgifter som er forskuddsbetalt	53
4.2.5.1 Gustav Pedersen AS - inventar og innredning Andreas Hus	53
4.2.5.2 NTNU - utvikling og gjennomføring av kurs	55
4.2.5.3 Universitetet i Agder - Doktorgradsstipendiat	56
4.2.5.5 Andre forskuddsbetalinger	56
4.2.6 Omfang av andre innkjøp	57
4.2.6.1 Inventar Andreas Hus fra Gustav Pedersen	57
4.2.6.2 Lønnsutbetaling til Generalsekretæren	58
4.2.6.3 PR - og konsulenttjenester - Kruse Larsen, Pressure, First House	60
4.2.6.4 Advokattjenester	61
4.2.6.5 Reklame/markedsføring	62
4.2.6.6 Rekrutteringstjenester	63
4.2.6.7 Kjøp av biler	63
4.2.6.8 Reise- og diettutgifter	64
5.0 Vurderinger	66
5.1 Vurdering av generelle funn	66
5.1.1 Internkontroll	66
5.1.2 Bruk av kontantprinsippet	66
5.1.3 Etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser	67
5.1.3.1 Habilitetsvurderinger	68
5.1.4 Varsel til styret	68
5.2 Vurdering av transaksjonelle funn	69
5.2.1 Utgifter som er refundert til foreningen	69
5.2.2 Internfakturering til prosjekt uten dokumentert grunnlag	70

5.2.3 Manglende tilknytning til prosjekt	70
5.2.4 Salg av prosjektets eiendeler	73
5.2.5 Avtaler om forskuddsbetaling	73
5.2.6 Omfanget av andre innkjøp	75

Oppsummering

Bakgrunn og mandat

Helsedirektoratet ble høsten 2022 oppmerksom på påstander om uriktig bruk av midler i Foreningen for Barnepalliasjon og besluttet å undersøke bruken av tilskuddsmidler i prosjektet.

Undersøkelsen er gjennomført av Helsedirektoratets internrevisjon gjennom bistand fra PricewaterhouseCoopers AS (PwC). Mandatet omfattet blant annet å utføre kontroll av bokførte transaksjoner for perioden 2020 - 2022.

Foreningen for barnepalliasjon er en landsdekkende organisasjon, som jobber for å øke kunnskapen og bedre den lindrende omsorgen for alvorlig syke og døende barn og deres familier i Norge. Foreningen ble stiftet i 2009 av nåværende generalsekretær. Foreningen har de siste årene jobbet særlig med å etablere Norges første barnehospice, Andreas Hus, som er et helhetlig døgntilbud med plass til fire barn med livstruende og livsbegrensede tilstander, samt deres familier. Hospicet skulle etter planen åpne for pasienter fra januar 2023.

For perioden 2020 - 2022 har foreningen mottatt tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet under ulike tilskuddsordninger. I tillegg har foreningen også hatt aktivitet med tilhørende regnskaper utenfor støtteordningen. Totalt har dette fordelt seg på følgende avdelinger:

Avdeling 1; regnskap for Foreningen for Barnepalliasjon for inntekter og kostnader utenfor tilskuddsordningene

Avdeling 2; prosjektrekskap for øremerkede midler for tilskuddsordning: *Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom*

Avdeling 3; prosjektrekskap for andre ikke-øremerkede tilskudd for tilskuddsordning: *Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom og tilskuddsordning, samt annet offentlig tilskudd*

Avdeling 4; Ikke benyttet i perioden 2020 - 2022

Avdeling 5; prosjektrekskap for Andreas Hus for tilskuddsordning: *Eablering av barnehospice Kristiansand og Lindrende enheter*

Undersøkelsen har særlig rettet seg mot 2, 3 og 5, som har mottatt tilskudd fra Helsedirektoratet.

Prosessen knyttet til tildeling av midler starter med en søknad om midler til et prosjekt, med tilhørende budsjett for planlagte tiltak/aktiviteter. Budsjettet er fordelt på få poster og derved nokså overordnet. Basert på søknaden med tilhørende budsjett og beskrivelser av tiltakene, gis en tildeling. Tildelingen angir både en øvre økonomisk ramme og gis på vilkår, som gjerne knytter seg opp mot søknad og budsjett. I tillegg har Helsedirektoratet en del standardvilkår og krav som gjelder for bruk av midler og rapportering. Til hvert prosjekt som det gis støtte til, er det krav om føring av prosjektrekskap, som revideres av ekstern revisor. Sentralt i regelverket som styrer bruken av tilskuddsmidler står at bruken skal være egnet til å oppfylle formålet med tiltaket. I tillegg vil det være et krav om lojal opptreden i kontraktsforholdet som et tilskudd utgjør. Innenfor disse rammene er det stor grad av tillit, hvor tilskuddsmottakers egen internkontroll utgjør et sentralt kontrollpunkt.

Funn

I en undersøkelse som dette vil fokus være på mangler og avvik, samt arten og omfang av disse. Ved vurderingen av funnene i denne rapporten, er dette et viktig perspektiv å ha med seg.

Undersøkelsen viser at tilskuddsmidlene i det alt vesentlige er brukt på prosjektet Andreas Hus. Videre er det ikke noen indikasjoner på uberettiget personlig vinning. Det er derimot gjort en rekke funn som anses kritikkverdige.

Disse funnene kan deles i to, generelle og de transaksjonsrelaterte. Et overordnet funn er at foreningen delvis har hatt liten dokumentert kontroll med hvordan tilskuddsmidlene er benyttet og hvordan foreningens regnskapstransaksjoner er bokført. Dette har både vanskeliggjort undersøkelsene og øker risikoen for at midler kan være benyttet i strid med tildelingskriteriene. Foreningen mangler også tilstrekkelige rutiner knyttet til innkjøpsprosesser, herunder spørsmål om foreningen skulle ha fulgt offentlige anskaffelsesregler og krav til habilitet.

De transaksjonsrelaterte funnene kan deles i følgende kategorier:

1. Ikke rapporterte refusjoner og kostnadsreduksjoner
2. Internfakturering fra foreningen til prosjektet
3. Utgifter med manglende tilknytning til prosjektet
4. Avtaler om forskuddsbetaling
5. Omfanget av kjøp

1. Ikke rapporterte refusjoner og kostnadsreduksjoner

Undersøkelsen viser at foreningen har ført utgifter på prosjektet som senere i noen grad har blitt refundert eller på andre måter redusert. Det er funnet eksempler på at disse transaksjonene har blitt ført utenfor prosjektregnskapet. På denne måten har den opprinnelige utgiften blitt rapportert og dekket av tilskuddet, mens refusjon/inntekt har tilfalt foreningens egen økonomi. Dette har etter PwCs syn ledet til at Helsedirektoratet ikke har mottatt fullstendige og riktige opplysninger om de reelle utgiftene, noe som igjen har ledet til en risiko for tap. Innenfor det som er undersøkt, omfatter dette totalt kr 1,2 millioner.

2. Internfakturering fra foreningen til prosjektet

Undersøkelsen viser at foreningen har rapportert at tilskuddsmidler er benyttet til å betale en internfaktura til foreningen selv på kr 617 800. PwC finner ikke at det foreligger dokumentasjon som bekrefter gyldigheten av denne internfakturaen. Det fremstår derfor som at foreningen urettmessig har overført midler fra tilskuddsordning til foreningens egen økonomi. Dette er utgift som ikke skulle vært rapportert til Helsedirektoratet og kan ha påvirket tilskuddsbeslutninger.

3. Utgifter med manglende tilknytning til prosjektet

Undersøkelsen viser videre at det foreligger utgifter hvor PwC konkluderer med at utgiften mangler tilknytning til prosjektet. Foreningen har kjøpt en leilighet i Byhaven. Foreningen har brukt prosjektmidler til oppussing og innredning av denne leiligheten. Oppussing og innredning av foreningens leilighet, mener PwC ikke har tilknytning til prosjektet. PwC har beregnet dette beløpet til å være kr 1,6 millioner. Dette er en utgift som ikke skulle vært rapportert til Helsedirektoratet og kan ha påvirket tilskuddsbeslutninger. Gjennom utgiftene har tilskuddsmidler også bidratt til urettmessig verdiøkning for foreningen.

PwC stiller også spørsmål ved om leiligheten kan være delvis finansiert gjennom egenkapital opparbeidet gjennom refusjonstransaksjonene nevnt ovenfor. Det har ikke vært mulig å konkludere på dette punkt.

Foreningen har videre benyttet prosjektmidler til leie av leiligheten i undersøkelsesperioden med til sammen kr 221 000, gjennom en månedsleie på kr 17 000. PwC mener utgiften mangler tilknytning til prosjektet. Det kan være rimelig at tilskuddsmidler kan brukes til å leie leiligheten fra foreningen de gangene denne brukes til aktiviteter i prosjektet, fremfor å betale hotellkostnader. Leie er imidlertid betalt før leiligheten stod klar til bruk og det er ikke dokumentert at behovsomfanget skulle tilsis løpende leie. PwC mener derfor at størstedelen av leiebeløpet på kr 221 000 ikke anses å være rimelig eller å ha tilstrekkelig tilknytning til prosjektet til at den burde vært rapportert. Dette kan ha påvirket tilskuddsbeslutninger. Det kan i denne sammenheng også nevnes at foreleser fra NTNU overnattet noen dager i desember 2022 i forbindelse med avholdelse av kurs. PwC har

mottatt informasjon om at foreningen fakturerte NTNU for dette, og ikke prosjektet. Dette fremstår uriktig, dersom først prosjektet betaler leie for leiligheten.

Det er også gjort funn av andre utgifter, hvor det dels er brukt midler utenfor formålet og hvor det dels kan stilles spørsmål ved tilknytningen og rimeligheten av.

Eksempelvis viser undersøkelsen at foreningen har brukt tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet til å betale Vipere kr 680 463 for markedsføring og sponing. Sponing er utenfor rammen tilskuddet kan brukes til og skulle ikke vært gjennomført. Det er ikke mulig å fastslå hvor stor del av beløpet som utgjør sponing.

Innenfor denne kategorien kommer også flere beløp som i denne undersøkelsens sammenheng må kunne kategoriseres som mindre. Det som kjennetegner disse eksemplene, er at det kan stilles spørsmål ved om det er rett at hele beløpet skulle vært betalt av prosjektmidler. Eksempler på slike utgifter er:

- Ca. kr 100 000 til levering av planter til foreningens lokaler,
- en del administrative kostnader til andre enn ansatte med tilknytning til prosjektet,
- sluttvederlag og oppreisning med kr 336 808 til tidligere ansatt, som etter fire år i foreningen hadde kun to måneder i prosjektet før avtalen,
- advokatkostnader knyttet til momskompensasjonsprosess for foreningen,
- Leie og felleskostnader med kr 1,2 millioner for foreningens kontorlokaler i Tollbodgata

PwC stiller ikke spørsmål ved at deler av disse utgiftene skulle vært belastet prosjektet. Derimot fremstår det som urimelig at alt ble belastet prosjektet.

4. Avtaler om forskuddsbetaling

Undersøkelsen har også avdekket tilfeller av forskuddsbetalinger, som PwC mener har ledet til en risiko for tap for Helsedirektoratet gjennom mulig omgåelse av reglene i standardvilkårene om ubrukte tilskuddsmidler. Ett eksempel på dette er forskuddsbetaling av kr 12,1 millioner til NorEngros i desember 2021 til investering, inventar og utstyr til Andreas Hus. Møblene ble ikke levert før senere og det er klart at denne utgiften i realiteten representerer en forskuddsbetaling. Utgiften ble betalt i slutten av desember 2021. Etter den dokumentasjonen PwC har mottatt, forelå det ikke på dette tidspunktet en konkret bestilling av varer tilsvarende et slikt beløp.

PwC mener at det å utføre og rapportere denne utgiften fullt ut for 2021 ikke skulle vært gjort, da det ikke er knyttet til en gjennomført aktivitet. Ved å utføre og rapportere hele utgiften er det etter PwCs syn ikke gitt fullstendig riktige opplysninger og dette kan ha påvirket tilskuddsbeslutninger.

I tillegg foreligger det forskuddsbetalinger til NTNU (2021 og 2021) med kr 5,7 millioner og UiA (2020) med kr 3 millioner. Begge avtalene skulle gå over flere år. PwC har ikke grunn til å stille spørsmål ved behovet for en viss forskuddsbetaling, men mener nødvendigheten av omfanget mangler dokumentasjon. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved om foreningen her har tatt unødvendig risiko knyttet til bruk og rapportering av bruk av tilskuddsmidler. Dette kan ha påvirket tilskuddsbeslutninger.

5. Omfanget av kjøp

Det er også undersøkt en del transaksjoner hvor det er grunn til å stille spørsmål ved omfanget av utgiftene som er pådratt i prosjektet. I tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet oppstilles krav om at kjøp av utstyr skal være rimelig. Det er eksempelvis brukt kr 11,6 millioner til PR- og konsulenttjenester og ca. kr 4,6 millioner til reklame og markedsføring. Det er brukt store beløp for flere av kategoriene utgifter, og det er grunn til å stille spørsmål ved om rimelighetskravet fullt ut er fulgt.

Når man ser samlet på alle de funnene som er gjort og beskrevet i rapporten, gis det et inntrykk av at pengebruken innimellom må sies å kunne oppfattes som i det øvre sjiktet av hva som kan kategoriseres som rimelig og nødvendig. Det er gjort funn som etter PwCs syn utgjør direkte feilrapportering og det er konkludert

med at foreningen for en del kostnader, samt refusjoner/inntekter har vært opportunistiske i sin pengebruk og rapportering. På den måten er tilskuddsmidler brukt ufordelaktig for prosjektet og tilsvarende gunstig for foreningen for øvrig.

1.0 Innledning

1.1 Mandat

PricewaterhouseCoopers AS (PwC) ble bedt om å bistå internrevisjonen i Helsedirektoratet med å gjennomføre en økonomisk undersøkelse av tilskuddsmottakeren Foreningen for Barnepalliasjon (FFB). Av avropsskjemaet datert 29.10.22 fremgår det at PwC har fått følgende mandat:

Formålet er å følge opp påstander som har fremkommet i media om uriktig bruk av midler, samt informasjon oversendt internrevisjonen 19. oktober 2022. I første fase vil internrevisjonen gjennomføre en forundersøkelse bestående av følgende aktiviteter:

- Gjennomgang av innvilgede tilskuddssøknader fra tilskuddsmottaker, gjennomgå tilskuddsbrev, samt kartlegge relevante tilskuddskriterier
- Gjennomføre innledende undersøkelse av mottatt regnskapsdokumentasjon, herunder:
- Gjennomgang av foreningens regnskapstransaksjoner for perioden januar 2020 - oktober 2022, herunder:
 - Gjennomgå og identifisere relevante transaksjoner i foreningens hovedbok
 - Gjennomgang av banktransaksjoner
 - Gjennomgang av relevant underlagsdokumentasjon som f.eks. kontrakter, fakturaer, styreprotokoller o.l.
 - Gjennomgang av kunde- og leverandørreskontro
- Kontrollere identifiserte regnskapstransaksjoner med tilhørende underlagsdokumentasjon opp mot tilskuddskriterier definert av Helsedirektoratet, samt kontrollere de samme transaksjonen opp mot lover og regler (bokføring - og regnskapslov).
- Følge opp eventuelle mangler i regnskapsdokumentasjon

Dette avropet omfatter også ytterligere arbeid etter forundersøkelsen, etter nærmere avtale med oppdragsgiver, herunder også bistand til stedlig tilsyn eller å overta stedlig tilsyn.

Basert på resultatene i forundersøkelsen ble mandatet utvidet, av oppdatert avropsskjema datert 29.11.22 fremgår følgende mandat:

Basert på resultatene så langt formaliseres behov for ytterligere arbeid:

- Intervju av FFBs generalsekretær, tidligere økonomileder, regnskapsfører, revisor og styreleder
- Fortsette og slutføre kontroll av bokførte transaksjoner for perioden 2020 - 2022, herunder:
 - Gjennomgå bilagsdokumentasjon og kartlegge faktum
- Vurdere transaksjoner opp mot tilskuddskriterier og relevant regelverk

PwC har ikke vurdert innholdet i eller omfanget av de kontrollene som er utført av direktoratet, da dette faller utenfor vårt mandat.

1.2 Ressurser

Undersøkelsen er blitt utført av PwC, med Gunnar Holm Ringen som saksansvarlig advokat og partner på oppdraget. Utførende ressurser har vært Julie Hageløkken, Josephine Rogne, Synne Børnheim, Hilde Teeuwen og Vegard Sørøy.

1.3 Metodikk for undersøkelsen

PwC har utført den økonomiske undersøkelsen av foreningen i perioden oktober 2022 - januar 2023. Undersøkelsen startet med kontroll av et utvalg transaksjoner i oktober/november, samt et stedlig besøk hos foreningen 14.11.2022 i samarbeid med representanter fra Helsedirektoratets tilskuddsavdeling.

Videre har PwC gjennomført 5 intervjuer, herunder av foreningens generalsekretær, avtroppende styreleder, tidligere økonomileder, nåværende regnskapsfører og foreningens revisor. Intervjuene er utført med minimum to representanter til stede fra PwC. De intervjuede har blitt informert om mandat og fremgangsmåte for gjennomføring innledningsvis i intervjuene. De har fått anledning til å uttale seg fritt om forhold vedrørende foreningen generelt og transaksjoner spesifikt. PwC har også stilt konkrete oppfølgings spørsmål. PwC har skrevet referat fra samtale som er blitt forelagt den enkelte for gjennomlesning, eventuelle korreksjoner og godkjenning (kontradiksjon).

Utkast til referater fra intervjuer med generalsekretæren ble sendt til henne 9. og 13. desember. PwC har ikke mottatt svar på disse. Vi bemerker at generalsekretæren har kontradikert faktumdelen hvor uttalelser fra referatene er inkludert. Resterende referater er godkjent av de intervjuede, og de har som ledd i dette akseptert at PwC kan bruke informasjon fra referatene i denne rapporten.

Da resultatet fra undersøkelsen kan få betydning for tilskudd til foreningen og for ansvarlige personer som har vært involvert i forvaltningen og kontroll av tilskuddsmidler, har PwC valgt å følge prinsippene i advokatforeningens retningslinjer for private granskninger så langt de passer. Arbeidet er gjennomført i tråd med grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper, slik som objektivitet, uavhengighet, grundighet, herunder gjennomføring av kontradiksjon og ivaretagelse av personvern. Av hensyn til de som omtales i rapporten blir personer derfor benevnt med rolle/stillingstittel.

1.3.1 Dokumentgjennomgang

PwC har gjennomgått et utvalg transaksjoner for å kunne vurdere hvorvidt tilskuddsmidler er brukt i henhold til regelverket, samt om foreningens rapportering til Helsedirektoratet er utført korrekt og fullstendig. PwC har benyttet et risikobasert utvalg, der risikokriteriene er definert som beløp av betydning, utgifts- og inntektskategorier av særlig interesse og motpart i transaksjonen. Utvalget bestod hovedsakelig av utgifter tilknyttet prosjektet Andreas Hus ettersom tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet i all hovedsak er tildelt dette prosjektet. For å kontrollere at prosjektregnskapene og rapportering av tilskuddsmidler er fullstendig består utvalget også av transaksjoner bokført utenfor prosjektregnskapene. Utvalget ble justert og delvis utvidet løpende i undersøkelsen på bakgrunn av informasjon mottatt fra Helsedirektoratet og de intervjuede.

Utvalget av transaksjoner er tatt fra foreningens hovedbøker for 2020 - 31.10.2022. For å sikre at hovedbøkene er fullstendig har PwC avstemt transaksjoner i hovedbok for 2020 og 2021 mot rapporterte regnskap til Helsedirektoratet i samme periode. Eksempelvis er transaksjoner registrert på avdeling 5 i foreningens hovedbok for 2021 avstemt mot beløp rapportert under tilskuddsordningen Lindrende enheter for 2021. Utgifter bokført i 2022 er ikke rapportert til Helsedirektoratet på tidspunktet for denne rapporten ettersom rapporteringsfristen først er våren 2023. PwC bemerker at vi derfor ikke har kontroll på hvordan disse transaksjonene vil bli rapportert.

PwC har fått opplyst at utgifter i foreningens prosjektregnskaper tilsvarer utbetalinger med prosjekts tilskuddsmidler. Foreningen har ikke rapportert om andre inntekter utover mottatte tilskuddsmidler i noen av sine prosjektregnskap, se pkt. 3.1. PwC legger følgelig til grunn at bokførte utgifter i prosjektregnskapene er betalt med tilhørende tilskuddsmidler.

Generalsekretæren stilte seg disponibel til å være vår kontaktperson fra foreningen, og det er også hun som i all hovedsak har gitt PwC den dokumentasjonen vi har etterspurt. PwC bemerker at det etter vår vurdering fremstår som naturlig at generalsekretæren har hatt denne rollen overfor PwC, gitt hennes rolle og ansvarsoppgaver for både forening og i prosjektene det er gitt tilskudd til. I den anledning har det vært utstrakt dialog.

PwC har etterspurt og mottatt følgende type dokumentasjon fra de intervjuede:

- Inngående og utgående fakturaer
- Leverandøravtaler, og andre større avtaler av betydning
- Styre - og generalforsamlingsprotokoller
- E-postkorrespondanse
- Skriftlig forklaring av transaksjoner og vurderinger knyttet til bokføring
- Lønnsrapporter

1.1.1 Direktoratets adgang til kontroll og foreningens opplysningsplikt

Det følger av regelverket for de tilskuddsordningene foreningen har mottatt midler fra, se pkt. 2.1, at direktoratet har en klar hjemmel til å iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller av tilskuddsmottaker, enten selv eller ved å gi denne myndigheten til annen virksomhet. Det følger også av samme regelverk at tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet. PwC vurderer at foreningen, i det vesentlige har gitt PwC tilgang til etterspurt dokumentasjon. Relevante aktører har også bidratt med utfyllende informasjon.

1.4 Oppbygging av rapport

Relevante regelverk tilknyttet tilskuddsordninger hos Helsedirektoratet er omtalt under kapittel 2. PwC har basert på gjennomførte intervju og dokumentasjon oppsummert den informasjonen vi har mottatt i kapittel 3 og 4. Våre vurderinger presenteres i kapittel 5.

Fremstilling av informasjon i kapittel 3 og 4 er et utdrag av det som er kommet frem i intervjuer og dokumentasjon, og som vi mener er relevant for våre vurderinger. At dokumenter, e-poster eller uttalelser i referater ikke er tatt med betyr ikke nødvendigvis annet enn at vi ikke har ansett det nødvendig for våre vurderinger. Enkelte uttalelser er inntatt fordi selve uttalelsen vil drøftes under våre vurderinger. Faktumdelen er fremlagt for berørte parter for bemerkninger (kontradiksjon). Tilbakemeldingene som kom i forbindelse med gjennomgangen er inntatt i rapporten i den grad PwC har vurdert dette som hensiktsmessig og/eller korrekt. I tilfeller kontradiksjonen bemerket at faktum var fremstilt uriktig, og PwC er enig i dette, er faktum blitt korrigeret. Øvrige bemerkninger fra kontradiksjon er ansett som tilleggs kommentarer og derfor inkludert der de hører hjemme. Rapporten er skrevet med tanke på offentliggjøring.

PwC presiseres at en økonomisk undersøkelse etter sin art vil fokusere på avvik. Det innebærer at vi i rapporten retter søkelyset mot det vi anser som negative funn. Det er viktig for oss å presisere at vi også har kontrollert transaksjoner som har vært bokført og rapportert rettmessig.

1.5 Forbehold

PwCs undersøkelser er begrenset til mandatet beskrevet i pkt. 1.1. Undersøkelsen er utelukkende basert på dokumentasjon mottatt fra Helsedirektoratet og de intervjuede. PwC har foretatt normal avstemming og kontroll av påliteligheten i denne informasjonen. Utover dette fraskriver vi oss ethvert ansvar for mulige feil i rapporten som skyldes at vi har mottatt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Vi kan ikke utelukke at det finnes opplysninger om forhold som PwC ikke har fått kjennskap til, og som kunne ha påvirket våre vurderinger.

PwC bemerker at regnskapet for 2022 fremdeles kan være åpent på tidspunktet for denne rapporten, slik at foreningen har anledning til å korrigere transaksjoner for 2022 etter at undersøkelsen er utført. I de tilfeller

foreningen, etter at undersøkelsen ble påbegynt, har uttalt til PwC at en transaksjon er feilaktig bokført, har vi ikke påsett hvorvidt dette er blitt endret.

Helsedirektoratet har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med avtalen mellom Helsedirektoratet og PwC. PwC kan ikke gjøres ansvarlig overfor eventuell tredjepart. Enhver handling som gjennomføres på bakgrunn av vår rapport foretas på eget ansvar. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av Helsedirektoratet eller andre som følge av at vår rapport, eller utkast til rapport, er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller avtalen. Ved deling av hele eller deler av rapporten skal Helsedirektoratet sikre at enhver ansvarsfraskrivelse PwC har inkludert, eller senere ønsker å inkludere i rapporten, blir gjengitt i sin helhet i alle eksemplarer som deles.

2.0 Rammeverket for tilskuddene

2.1 Regelverk for tilskuddsordninger

For hver tilskuddsordning forvaltet av Helsedirektoratet finnes et regelverk som blant annet inneholder informasjon om målet for ordningen, hvem som kan få tilskudd, hva som må være med i søknaden, tildelingskriterier, generelle rapporteringskrav og Helsedirektoratets adgang til kontroll. Helsedirektoratet har bekreftet til PwC at regelverkene til enhver tid er tilgjengelig via deres hjemmesider, og at de ikke blir sendt særskilt til potensielle søkere eller innvilgede tilskuddsmottakere.

PwC har gjennomgått regelverket for tilskuddsordningene *Etablering av Barnehospice i Kristiansand, Lindrende enheter og Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom*. Relevante utdrag for undersøkelsen er inntatt under:

2.1.1 Tilskuddsordning Etablering av barnehospice i Kristiansand

1. Mål og målgruppe for ordningen

Mål for tilskuddsordningen er å etablere et barnehospice i Kristiansand. Barnehospicet skal bidra til større valgfrihet, mangfold, frivillighet og være pådriver for større åpenhet rundt døden. Målgruppen er barn og unge som trenger lindrende omsorg og deres familier.

Barnehospicet skal:

- *være et supplement til eksisterende offentlig tilbud innen spesialist- og kommunehelsetjenesten*
- *drive kompetanseoverføring mellom helsepersonell og pårørende*
- *drive kunnskapsbygging for helsepersonell*
- *samarbeide tett med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner*
- *utvikle frivilligheten som en viktig medspiller på barnehospicet*

Hospicet skal ha funksjoner som

- *avlastningsordninger*
- *ventesorg-weekender*
- *søsken-samlinger*
- *pårørendestøtte*
- *sorgarbeid*

4. Tildelingskriterier

Tillegg og presiseringer:

Tilskuddet er øremerket i Innst. 360 S (2019-2020) til etablering av barnehospice i Kristiansand.

Den som etablerer barnehospicet står fritt til selv å innrette og løpende utvikle tilbudet i tråd med målene for tilskuddsordningen og med beste praksis for god omsorg ved livets slutt for barn og prinsippene som ligger til grunn for hospice for barn.

Det gis tilskudd til:

Det gis tilskudd til etablering og drift av barnehospice i Kristiansand; herunder prosjektplanlegging, bygging og tilpasning av egnede lokaler. Statlige tilskudd skal ikke benyttes til oppbygging av egenkapital.

5. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholde

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomførte tiltak og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen (se punkt 1) er oppnådd:

- Hospicet som supplement til eksisterende offentlig tilbud innen spesialist- og kommunehelsetjenesten
- Kompetanseoverføring mellom helsepersonell og pårørende
- Kunnskapsbygging for helsepersonell
- Samarbeid med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner
- Ivaretagelse av frivilligheten som en viktig medspiller

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå.

Revisorattestasjon: Krav for revisorkontroll og attestasjon er spesifisert i tilskuddsbrevet.

6. Kriterier for måloppnåelse for ordningen

Med utgangspunkt i fastsatte mål for ordningen (punkt 1) skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Stortinget om oppnådde resultater. Følgende kriterier legges til grunn for å belyse graden av måloppnåelse for ordningen som helhet:

- Fremdrift i etableringen av barnehospice i Kristiansand
- Arrangementer for kompetanseoverføring mellom helsepersonell og pårørende, antall deltagere, temaer og resultater av undersøkelser om deltakernes faglige utbytte av dette
- Faglige arrangementer for helsepersonell, antall deltagere, temaer og resultater av undersøkelser om deltakernes faglige utbytte av dette
- Vektlagte samarbeidspunkter i samarbeid med FoU-miljøer for året
- Korte rapporter fra frivillige organisasjoner om samarbeidet med barnehospicet

Antall deltagere på:

- Avlastningsordninger
- Ventesorg-weekender
- Søsken-samlinger

Type arrangementer og antall deltagere for:

- Pårørendestøtte
- Sorgarbeid
- Andel brukere (pasienter og pårørende) som i brukerundersøkelser svarer at de har godt utbytte av hospicets tjenester.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev
- at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.
- Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.
- Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.
- Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Dersom tilskuddsmottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller tilskuddsbrevet bortfaller tilskuddet. Gir mottaker uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser kan tilskuddet stanses og/eller kreves tilbakebetalt delvis/helt. Helsedirektoratet kan nekte tilskuddsmottakeren å motta tilskudd ett eller flere påfølgende år. I særskilte tilfeller skal politianmeldelse vurderes.

2.1.2 Tilskuddsordning Lindrende enheter

1. Mål og målgruppe for ordningen

Mål for ordningen er å styrke mangfoldet av tilbud til mennesker som trenger lindrende behandling og omsorg. Det skal skje gjennom etablering og drift av lindrende enheter som drives av frivillige og ideelle organisasjoner etter hospicefilosofien.

Delmål:

- Utvikle tilbud for pasienter og pårørende i et miljø preget av ro, verdighet og fellesskap
- Utvikle samarbeid med andre frivillige organisasjoner og det offentlige tjenestetilbudet
- Fagutvikling og kompetanseheving
- Målgruppen er mennesker som trenger lindrende behandling og omsorg. Barn og unge og deres pårørende løftes frem spesielt.

Tilskuddsordningen er forankret i Meld. St. 24 (2019 – 2020) Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve.

4. Dette må være med i søknaden

- Søkerens mål med tilskuddet
- Prosjektbeskrivelse/beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (skal kunne sammenliknes på samme nivå med regnskap dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering/tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Søknaden skal undertegnes av styreleder eller den som har signeringsfullmakt.
- Tillegg og presiseringer:
 - Det er ikke krav om egenfinansiering eller delfinansiering fra andre, men det skal oppgis dersom prosjektet har slik finansiering.

6. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholder

Måloppnåelse

Tilskuddsmottakers vurdering av egne gjennomførte tiltak og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen som helhet er oppnådd. Indikatorer for vurdering av måloppnåelse fremgår av punkt 2 i regelverket. Det skal rapporteres på mål oppnådde resultater finansiert av tilskuddet. Rapporteringen bør inkludere informasjon om:

- Kapasitetsutnyttelse (antall plasser og plasser i bruk)
- Antall brukere og oppholdstid per bruker fordelt på målgrupper
- Tilrettelegging av tilbudet til ulike brukergrupper (alder, religion, etnisitet, funksjonshemninger)
- Kvalitativ og kvantitativ vurdering av tilbud, arrangement og ordninger (herunder pårørendestøtte og sorgarbeid) og opplevd nytteverdi av disse, inkludert brukerundersøkelser der dette finnes
- Samarbeid med frivillige og ivaretagelse av frivilligheten som medspiller
- Samarbeid med det offentlige om tjenestetilbud og oppfølging av pasienter
- Samarbeid med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner
- Status for fagutvikling, kompetanseheving og kompetanseformidling

Regnskap

Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå. Det skal føres et eget regnskap for hospicevirksomhet adskilt fra eventuell annen virksomhet, herunder virksomhet drevet etter avtale med helseforetak eller kommuner.

Revisorattestasjon

Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller høyere, stilles det krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Nærmere informasjon om revisorkontroll og attestasjon blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- *at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev*
- *at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.*
- *Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.*
- *Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.*
- *Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.*

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel Statsforvalteren.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak når det fremkommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottaker ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser. Videre kan Helsedirektoratet kreve tilskuddet tilbakebetalt dersom det er dokumentert mislighold, herunder at mottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger.

Helsedirektoratet har også anledning til å nekte tilskuddsmottaker å motta tilskudd i ett eller flere påfølgende år dersom tilskuddet ikke brukes i samsvar med fastsatte betingelser. Mislighold av tilskuddsmidler kan få rettslig konsekvenser.

2.1.3 Tilskuddsordningen Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom

1. Mål og målgruppe for ordningen

Mål for ordningen er å øke kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom, gjennom å styrke frivillige organisasjoners informasjons- og opplysningsvirksomhet på området. Ordningen skal bidra til å gi veiledning og støtte til pasient og pårørende.

Primærmålgruppe: Frivillige organisasjoner

Sekundærmålgruppe: Pasienter og pårørende

5. Rapportering skal inneholde

Måloppnåelse

Tilskuddsmottakerens vurdering av hvordan gjennomførte tiltak har ført til måloppnåelsen.

Rapportering på kriteriene for måloppnåelsen som står gjengitt i tilskuddsbrevet. Rapporteringsfrist er

1.4 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt.

Regnskap

Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå. Frist for regnskap pr 31.12 innen 1.4 påfølgende år.

Revisorattestasjon

Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller høyere stilles det krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Nærmere informasjon om revisorkontroll og attestasjon blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- *at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev*
- *at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.*
- *Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.*
- *Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.*

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel Statsforvalteren. Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak når det framkommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottaker ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser. Videre kan Helsedirektoratet kreve tilskuddet tilbakebetalt dersom det er dokumentert mislighold, herunder at mottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger.

Helsedirektoratet har også anledning til å nekte tilskuddsmottaker å motta tilskudd i ett eller flere påfølgende år dersom tilskuddet ikke brukes i samsvar med fastsatte betingelser. Mislighold av tilskuddsmidler kan få rettslig konsekvenser.

2.2 Tilskuddsbrev til foreningen

Når en søknad om tilskudd er innvilget har foreningen mottatt et tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet. Tilskuddsbrevene inneholder informasjon om vilkår for tilskuddet og rapporteringskrav. Vedlagt tilskuddsbrevene er også Helsedirektoratets standardvilkår gjeldende på tidspunktet for tildelingen, og som blant annet inneholder generelle vilkår, informasjon om lov og forskrift om offentlig anskaffelser, retningslinjer for regnskap og ubrukt tilskudd.

2.2.1 Tilskuddsbrev - Etablering av barnehospice Kristiansand 2020

Det fremgår av tilskuddsbrev datert 10.08.2020 at Helsedirektoratet, for 2020, innvilget foreningen et tilskudd på kr 30 millioner til *Øremerket tilskudd til utvikling, etablering og drift av Norges første Barnehospice - Andreas Hus* under tilskuddsordningen *Etablering av barnehospice i Kristiansand*¹. Innholdet i tilskuddsbrevet er gjengitt nedenfor:

¹ Dokument *Tilskuddsbrev 2020*

Vilkår for tilskuddet

Mål, føringer og vilkår

Tilskuddet skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i dette brevet. Tilskuddet skal dekke utgifter til aktivitet som retter seg mot målene i regelverket:

Mål for tilskuddsordningen er å etablere et barnehospice i Kristiansand. Barnehospicet skal bidra til større valgfrihet, mangfold, frivillighet og være pådriver for større åpenhet rundt døden. Målgruppen er barn og unge som trenger lindrende omsorg og deres familier.

Barnehospicet skal:

- *være et supplement til eksisterende offentlig tilbud innen spesialist- og kommunehelsetjenesten*
- *drive kompetanseoverføring mellom helsepersonell og pårørende*
- *drive kunnskapsbygging for helsepersonell*
- *samarbeide tett med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner*
- *utvikle frivilligheten som en viktig medspiller på barnehospicet*

Hospicet skal ha funksjoner som

- *avlastningsordninger*
- *ventesorg-weekender*
- *søsken-samlinger*
- *pårørendestøtte*
- *sorgarbeid.*

Tilskuddet skal benyttes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden. Tilskuddet skal ikke dekke utgifter til innkjøp av utstyr eller investeringer ut over det som regelverket gir rom for. Tilskuddet kan ikke omdisponeres til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

Rapporteringskrav

Rapportering på måloppnåelse

Rapporteringen skal beskrive hvordan og i hvilken grad målene for tilskuddet er oppnådd. Dette gjør dere ved å rapportere på følgende rapporteringskrav fra regelverket:

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomførte tiltak og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen (se punkt 1) er oppnådd:

- *Hospicet som supplement til eksisterende offentlig tilbud innen spesialist- og kommunehelsetjenesten*
- *Kompetanseoverføring mellom helsepersonell og pårørende*
- *Kunnskapsbygging for helsepersonell*
- *Samarbeid med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner*
- *Ivaretagelse av frivilligheten som en viktig medspiller.*

Regnskapsrapportering

Det skal føres regnskap for tilskuddet, skilt fra det øvrige regnskapet med en prosjektkode. Regnskapet skal kun vise hvilke utgifter som er dekket av tilskuddet.

Regnskapet skal kunne sammenlignes med budsjettet i søknaden. Rapporteringsmalen inneholder ferdig definerte utgiftskategorier som regnskapstallene skal føres inn i. I tillegg skal det legges ved

regnskapsutskrift direkte fra økonomisystemet som viser hvilke artskonti utgiftene er fordelt på. Utskriften kan vise utgifter aggregert per art og trenger ikke å vise de enkelte bilagene. Se mer informasjon om krav til regnskapet i standardvilkårene.

2.2.2 Standardvilkår per 10.08.2020

Helsedirektoratets standardvilkår gjeldende per 10.08.2020, og vedlagt tilskuddsbrev for 2020, er gjengitt under:

Gi beskjed ved endringer

Helsedirektoratet må ha skriftlig beskjed så fort som mulig om endringer i mottakers adresse, kontonummer og kontaktperson. Mottakere uten faste ansatte må informere om ny leder og/eller økonomiansvarlig/kasserer.

Generelle vilkår

Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet. Investeringer og utstyr som kjøpes inn, kan regnes som Helsedirektoratets eiendom.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Lønnsmidler til mottakere som hovedsakelig finansieres av offentlige tilskudd skal ikke overstige hva som er rimelig i forhold til statlige lønninger.

Lov (forskrift) om offentlig anskaffelse og krav til kjøp av varer og tjenester

Tilskuddsmottakere som er omfattet av lov og forskrift om offentlige anskaffelser må følge denne ved bruk av tilskuddsmidler. Lovens grunnleggende krav er å sikre konkurranse, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet, og at utvelgelsen skal skje etter ikke-diskriminerende og objektive kriterier.

I noen tilfeller vil det være vanskelig å vurdere om man er omfattet av lov og forskrift.

Tilskuddsmottakere som hovedsakelig er finansiert av offentlige midler (over 50 prosent) må vurdere hvorvidt de er omfattet av forskriften.

Følgende virksomheter er omfattet av forskriften jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2:

- 1. Forskrift gjelder statlige, kommunale, fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse*
- 2. Et offentligrettslig organ er ethvert organ:*
 - a. som tjener allmennhetens behov, og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og*
 - b. som er et selvstendig rettssubjekt og*
 - c. som i hovedsak er finansiert av myndigheter eller organer som nevnt i første ledd, eller hvis forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.*

Regnskap

Tilskuddet gis som nettotilskudd, med unntak av tilskudd til frivillige organisasjoner.

Inntekter

Regnskap som sendes til Helsedirektoratet, må omfatte alle inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til. Unntaket er momskompensasjon for frivillige organisasjoner som omtales under. Inntekter knyttet til arbeidet eller de utgiftene som er ført, skal også føres opp i regnskapet. Eksempler kan være sykelønnsrefusjoner, inntekter på salg av utstyr, varer eller tjenester.

Momskompensasjon til frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner kan søke om momskompensasjon fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. Dette er en egen tilskuddsordning, og skal holdes utenom regnskapstallet som innrapporteres for prosjektet/aktiviteten/driften. Alternativt skal momskompensasjonen merkes tydelig, slik at et eventuelt overskudd som skyldes momskompensasjon ikke trekkes fra fremtidige tilskudd eller kreves tilbakebetalt.

Tilskuddets varighet og bruk av ubrukt tilskudd

Tilskuddet er innvilget for dette året.

Ubrukt tilskudd:

1. Tilbakebetaling av tilskudd

Ubrukte tilskuddsmidler som ikke søkes overført til neste år må tilbakebetales til Helsedirektoratet. Tilskuddsmottaker må i rapporteringen oppgi fakturaadresse og fakturareferanse, samt ta kontakt med saksbehandleren av tilskuddet. Helsedirektoratet vil utstede en faktura på beløpet som skal tilbakebetales.

2. Avkortning av neste års tilskudd

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og dere skal søke om nytt tilskudd det påfølgende året, kan dere enten tilbakebetale ubrukte midler slik det er nevnt ovenfor eller så vil neste års tildeling kunne avkortes mot de ubrukte midlene. Dette krever en ny fullstendig søknad som sendes inn i henhold til kunngjøring og årlig søknadsprosedyre. Søknadsbeløpet må inneholde informasjon om både ubrukt tilskudd og nytt tilskudd.

3. Overføring av tilskuddsmidler til neste år

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og prosjektet ikke er ferdigstilt, kan det søkes om å få overført tilskuddet til neste år (kun ett år). Dette krever en kortfattet søknad pr brev eller e-post. Saksbehandler vurderer behov for ytterligere opplysninger eller en helt ny søknad, før overføring kan behandles.

Mulige reaksjonsformer dersom mottaker gir uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser

Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene gitt i tilskuddsbrevet og regelverket, kan hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Mislighold kan få rettslig forfølgelse.

Generelle vilkår

Eventuelle investeringer og utstyr som kjøpes inn, regnes som Helsedirektoratets eiendom. Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Dokumentinnsyn

Mottaker har rett på innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Tilsyn eller kontroller

Rapporter/resultat fra relevante offentlige tilsyn eller kontroller skal sendes inn fortløpende til Helsedirektoratet.

Kontroll av tilskuddsmottakere og dokumentasjon

Helsedirektoratet krever at regnskapsdata og dokumentasjon av opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller rapporteringen, skal oppbevares for kontroll i minimum 10 år etter tilskuddet ble mottatt.

Helsedirektoratets forbeholder seg retten til å kontrollere at tilskuddet brukes etter forutsetningene, og skal ha adgang til å undersøke alle dokumenter og steder som vi måtte kreve, hos tilskuddsmottaker og deres samarbeidspartnere, jf. bevilgningsreglementet § 10.2. Har Helsedirektoratet delegert ansvaret for tilskuddsforvaltningen til andre, tar vi også forbehold om deres rett til kontroll.

Riksrevisjonen har adgang til å kontrollere om tilskudd brukes etter forutsetningene, hjemlet i lov om Riksrevisjonen § 12, 2. ledd.

2.2.3 Tilskuddsbrev - Lindrende enheter 2021

Det fremgår av tilskuddsbrev datert 21.04.2021 at Helsedirektoratet, for 2021, innvilget foreningen et tilskudd på kr 30 millioner til *Øremerket tilskudd til utvikling, etablering og drift av Norges første Barnehospice - Andreas hus* under tilskuddsordningen *Lindrende enheter*. Ettersom foreningen hadde igjen et ubenyttet tilskudd fra 2020 på kr 89 291, fikk selskapet utbetalt kr 29,9 millioner. Innholdet i tilskuddsbrevet er gjengitt under:

Vilkår for tilskudd

Mål, føringer og vilkår

Tilskuddet skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i dette brevet. Tilskuddet skal dekke utgifter til aktivitet som retter seg mot målene:

Mål for ordningen er å styrke mangfoldet av tilbud til mennesker som trenger lindrende behandling og omsorg. Det skal skje gjennom etablering og drift av lindrende enheter som drives av frivillige og ideelle organisasjoner etter hospicefilosofien.

Delmål:

- *Utvikle tilbud for pasienter og pårørende i et miljø preget av ro, verdighet og fellesskap*
- *Utvikle samarbeid med andre frivillige organisasjoner og det offentlige tjenestetilbudet*
- *Fagutvikling og kompetanseheving*

Tilskuddet skal ikke dekke:

- *Tjenester som tilbys etter avtale med helseforetak.*
- *Byggeprosjekter (annet enn det som framgår av søknaden)*
- *Oppbygging av egenkapital*

Tilskuddet kan ikke omdisponeres til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

Rapporteringskrav

Rapportering på måloppnåelse

Rapporteringen skal beskrive hvordan og i hvilken grad målene for tilskuddet er oppnådd.

Rapporteringen bør inkludere informasjon om:

- *Kapasitetsutnyttelse (antall plasser og plasser i bruk)*
- *Antall brukere og oppholdstid per bruker fordelt på målgrupper*
- *Tilrettelegging av tilbudet til ulike brukergrupper (alder, religion, etnisitet, funksjonshemminger)*
- *Kvalitativ og kvantitativ vurdering av tilbud, arrangement og ordninger (herunder pårørendestøtte og sorgarbeid) og opplevd nytteverdi av disse, inkludert brukerundersøkelser der dette finnes*
- *Samarbeid med frivillige og ivaretagelse av frivilligheten som medspiller*
- *Samarbeid med det offentlige om tjenestetilbud og oppfølging av pasienter*
- *Samarbeid med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner*
- *Status for fagutvikling, kompetanseheving og kompetanseformidling*

Regnskapsrapportering

Det skal føres regnskap for tilskuddet, skilt fra det øvrige regnskapet for eksempel med en prosjektkode. Regnskapet skal kun vise hvilke utgifter som er dekket av tilskuddet.

Regnskapet skal kunne sammenlignes med budsjettet i søknaden.

Rapporteringsmalen inneholder ferdig definerte utgiftskategorier som regnskapstallene skal føres inn i. I tillegg skal det legges ved regnskapsutskrift direkte fra økonomisystemet eller tilsvarende oppstilling som viser hvilke artskonti utgiftene er fordelt på. Vedlegget kan vise utgifter aggregert per art og trenger ikke å vise de enkelte bilagene. Se mer informasjon om krav til regnskapet i standardvilkårene.

2.1.2 Standardvilkår per 21.04.2021

Helsedirektoratets standardvilkår gjeldende per 21.04.2021, og vedlagt tilskuddsbrevet for 2021, er identisk vilkårene per 10.08.2020 gjengitt over.

2.3.3 Tilskuddsbrev - Lindrende enheter 2022

Det fremgår av tilbudsbrief datert 14.02.2022 at Helsedirektoratet, for 2022, innvilget foreningen et tilskudd på kr 30,8 millioner til *Utprøving av barnehospice i Kristiansand* under tilskuddsordningen *Lindrende enheter*. Innholdet i tilskuddsbrevet er gjengitt under:

Vilkår for tilskuddet

Tildelingsbrevet fra Helsedirektoratet spesifiserer vilkårene som ligger til grunn for tildelingen av tilskuddet. Vilkårene i tildelingsbrevet er gjengitt nedenfor:

“Mål, føringer og vilkår”

Tilskuddet skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i dette brevet.

Tilskuddet skal dekke utgifter til aktivitet som retter seg mot målene:

Mål for ordningen er å styrke mangfoldet av tilbud til mennesker som trenger lindrende behandling og omsorg. Det skal skje gjennom etablering og drift av lindrende enheter som drives av frivillige og ideelle organisasjoner etter hospicefilosofien.

Delmål:

- *Utvikle tilbud for pasienter og pårørende i et miljø preget av ro, verdighet og fellesskap*
- *Utvikle samarbeid med andre frivillige organisasjoner og det offentlige tjenestetilbudet*
- *Fagutvikling og kompetanseheving*

Tilskuddet skal ikke dekke:

- *Tjenester som tilbys etter avtale med helseforetak.*
- *Byggeprosjekter (annet enn det som framgår av søknaden)*
- *Oppbygging av egenkapital*

Tilskuddet kan ikke omdisponeres til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

Rapporteringskrav

Rapportering på måloppnåelse

Rapporteringen skal beskrive hvordan og i hvilken grad målene for tilskuddet er oppnådd.

Rapporteringen bør inkludere informasjon om:

- *Kapasitetsutnyttelse (antall plasser og plasser i bruk)*
- *Antall brukere og oppholdstid per bruker fordelt på målgrupper*
- *Tilrettelegging av tilbudet til ulike brukergrupper (alder, religion, etnisitet, funksjonshemninger)*
- *Kvalitativ og kvantitativ vurdering av tilbud, arrangement og ordninger (herunder pårørendestøtte og sorgarbeid) og opplevd nytteverdi av disse, inkludert brukerundersøkelser der dette finnes*
- *Samarbeid med frivillige og ivaretagelse av frivilligheten som medspiller*
- *Samarbeid med det offentlige om tjenestetilbud og oppfølging av pasienter*
- *Samarbeid med FoU-miljøer og utdanningsinstitusjoner*
- *Status for fagutvikling, kompetanseheving og kompetanseformidling*

Regnskapsrapportering

Det skal føres regnskap for tilskuddet, skilt fra det øvrige regnskapet for eksempel med en prosjektkode. Regnskapet skal kun vise hvilke utgifter som er dekket av tilskuddet.

Regnskapet skal kunne sammenlignes med budsjettet i søknaden.

Rapporteringsmalen inneholder ferdig definerte utgiftskategorier som regnskapstallene skal føres inn i. I tillegg skal det legges ved regnskapsutskrift direkte fra økonomisystemet som viser

hvilke artskonti utgiftene er fordelt på. Utskriften kan vise utgifter aggregert per art og trenger ikke å vise de enkelte bilagene. Se mer informasjon om krav til regnskapet i standardvilkårene.

2.1.2 Standardvilkår per 14.02.2022

Helsedirektoratets standardvilkår gjeldende per 14.02.2022, og vedlagt tilskuddsbrevet for 2022, er identisk vilkårene per 10.08.2020 gjengitt over.

3.0 Om Foreningen for Barnepalliasjon

Foreningen for Barnepalliasjon er en organisasjon som jobber for å øke kunnskapen og bedre den lindrende omsorgen for døende barn og deres familier. Foreningen ble stiftet 3. november 2009 av nåværende generalsekretær, og har de siste årene jobbet særlig med å etablere Norges første barnehospice, Andreas Hus. Andreas Hus er et helhetlig døgntilbud med plass til fire barn med livstruende og livsbegrensende tilstander, samt deres familier. Hospicet skulle etter planen åpne for pasienter fra januar 2023.

Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighet, og består av foreningens medlemmer. Foreningens styre er valgt av generalforsamlingen. Ansvaret for den daglige driften ligger hos generalsekretæren, som frem til desember 2022 også har hatt rollen som styremedlem.

Generalsekretær i foreningen har opplyst til PwC at hun er teolog og helsefagarbeider. Hun har opplyst at hun ikke har noen økonomisk utdanning, men forklarer at hun har noe tidligere erfaring med økonomistyring og at hun i tillegg har opparbeidet seg god forståelse og kompetanse om forvaltningsstyring, regnskap og økonomi i løpet av årene som generalsekretær i foreningen. Generalsekretæren har videre opplyst at det hun ikke har kunnskap om spør hun revisor og regnskapsfører om:

“Jeg har fått betydelige kunnskaper om [økonomistyring, regnskap og økonomi]. Jeg vil si at jeg har ganske god kunnskap om det, og det jeg ikke har hatt kunnskap om har jeg spurt revisor og regnskapsfører om.”

Foreningens regnskap ble frem til 31.12.2020 ført av ekstern regnskapsfører i Multi Regnskap AS. Foreningen tok selv over arbeidet da de ansatte en økonomileder fra 01.01.2021. Fra juni 2022 ble regnskapsføringen igjen satt ut til en ekstern regnskapsfører i ProRevisjon AS.

PwC er gjort kjent med at styret i foreningen valgte å trekke seg i november 2022. Ettersom styrets avgang skjedde i samme periode som PwC gjennomførte sine undersøkelser, var det naturlig å stille spørsmål ved om avgangen skyldtes økonomiske forhold i foreningen. PwC har innhentet avtroppende styreleders forklaring for hvorfor styret valgte å trekke seg:

“Ja, det er ikke til å stikke under en stol at det har vært veldig krevende når du leser om ting i media som du burde fått informasjon om både som styreleder og som del av styret i sin helhet. Dette har bygd seg opp, det er ikke slik at jeg bestemte meg for å gå på stedet. Det skyldtes blant annet det som var oppe i media nå. Jeg har vært etter henne når det gjelder det at hun sitter i styret. Det er ikke greit. Det var en av diskusjonene vi hadde, også var det rett og slett det med at hun ønsket høyere lønn, og det var totalt uaktuelt. Da ble det så krevende, at det var dråpen som fikk begeret til å renne over. Den saken ble heller ikke behandlet. Jeg sa at dette kunne jeg ikke gå med på, så da måtte jeg bare trekke meg. Arbeidsmengden var også del av bakgrunnen for at jeg trakk meg. Jeg hadde ikke mulighet til å følge det opp, da måtte jeg sittede der oppe. [Arbeidsgiver] har heller ikke vært veldig begeistret for min innblanding i dette prosjektet. Da trakk jeg meg, og hele styret trakk seg én etter én. Det har vært ukomfortabelt. Det var bakgrunnen for at vi trakk oss. Jeg er fullstendig klar over at vi er ansvarlige for det som har skjedd i den perioden vi har sittede, og styreleder er ansvarlig frem til neste styre er på plass.”

Generalsekretæren forklarte følgende til PwC om bakgrunnen for styrets avgang:

“Det er ganske tydelig, og det står også i styreprotokollen. Det står ikke ordrett, men styret valgte å fratru når midlene fra statsbudsjettet ble kuttet, også klarte vi å overtale dem til å bli. De valgte å fratru av helsemessige årsaker og på grunn av belastninger knyttet til media. Premissene for deres roller som

styremedlemmer ble endret over natten. Dette er folk som har fulle jobber. Styreleder har blitt kjørt av media helt siden mai 2022. Jeg var ikke tilstede når de tok den endelige beslutningen.

De gikk av på grunn av belastningen fra media. Det er det styreleder kommuniserte til meg i ettertid. Dette er personsensitive opplysninger, og reglene for å føre protokoll er ganske strenge. Man skal ikke oppgi personsensitive opplysninger i en protokoll. Det er brudd på personvern og GDPR.”

PwC er kjent med at et midlertidig nytt styre ble valgt 11. desember 2022, som etter planen skal sitte frem til foreningens ordinære generalforsamling våren 2023. Det ble samtidig besluttet at en ansattrepresentant skal overta generalsekretærens plass i styret.

3.1 Tilskuddsmidler til foreningen

For perioden 2020 - 2022 har foreningen mottatt tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet under ulike tilskuddsordninger. Foreningen har ført separate prosjektrekskap for de ulike tilskuddsordningene. Foreningens regnskapstransaksjoner er fordelt på følgende prosjekt/avdelinger:

Avdeling 1 = Regnskap for Foreningen for Barnepalliasjon (inntekter og kostnader utenfor tilskuddsordningene)

Avdeling 2 = Prosjektrekskap for øremerkede midler (tilskuddsordning: *Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom*)

Avdeling 3 = Prosjektrekskap for andre ikke-øremerkede tilskudd fra Helsedirektoratet og andre offentlig tilskudd (tilskuddsordning: *Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom* og tilskuddsordning: utenfor Helsedirektoratet)

Avdeling 4 = Ikke benyttet i perioden 2020 - 2022

Avdeling 5 = Prosjektrekskap for Andreas Hus (tilskuddsordning: *Etablering av barnehospice Kristiansand og Lindrende enheter*)

Oppstillingen under viser bokførte inntekter og kostnader per avdeling for perioden 01.01.2020 - 31.10.2022.

2020	A1	A2	A3	A4	A5
Tilskudd Helsedirektoratet		-2 500 000	-719 000	-	-30 000 000
Tilskudd utenfor Helsedirektoratet	-335 994		-1 094 488		
Andre inntekter	-907 743			-	
Kostnader	28 710	2 577 532	1 813 488	-	29 910 709
Resultat	-1 215 027	77 532	-	-	-89 291
2021	A1	A2	A3	A4	A5
Tilskudd Helsedirektoratet		-2 500 000		-	-30 000 000
Tilskudd utenfor Helsedirektoratet			-500 000		
Andre inntekter	-3 254 430	-		-	
Kostnader	25 247	2 613 149	500 000	-	29 940 157
Resultat	-3 229 183	113 149	-	-	-59 843
31.10.2022	A1	A2	A3	A4	A5
Tilskudd Helsedirektoratet		-2 500 000	-690 000	-	-30 800 000
Tilskudd utenfor Helsedirektoratet					
Andre inntekter	-1 310 893	-		-	
Kostnader	359 040	2 244 073	717 663	-	16 830 429
Resultat	-951 853	-255 927	27 663	-	-13 969 571

3.2 Internkontroll knyttet til bruk av tilskuddsmidler og regnskapsføring

Som ledd i undersøkelsene har PwC sett på hvordan foreningen har innrettet internkontrollen knyttet til bruk og rapportering av tilskuddsmidler, herunder internkontroll knyttet til attestering av transaksjoner i foreningens regnskap. Som en del av undersøkelsen har vi også sett på hvordan samarbeidet mellom foreningens og deres revisor har fungert.

Generalsekretæren har selv forklart at det er hun som har tatt beslutningene knyttet til innkjøp, og at hun er ansvarlig for at tilskuddsmidlene brukes forsvarlig:

“Jeg sitter med ansvaret for at vi bruker pengene forsvarlig med tanke på formål og drift.”

Generalsekretæren har videre forklart at det er styret som har det overordnede økonomiske ansvaret og som skal kontrollere at hun bruker midlene korrekt, men at hun som generalsekretær skal sørge for at styret får nødvendig informasjon:

“Generalforsamlingen og styret er mine arbeidsgivere, og jeg har en delegert myndighet, eller et ansvar. Det er styret som til syvende og sist har det økonomiske ansvaret over meg igjen. De skal jo kontrollere meg.”

“Styrets rolle og funksjon er å sørge for at den daglige driften er forsvarlig ivarettatt, og å sørge for at økonomien og budsjettene er i henhold til det vi skal gjøre. De skal sørge for at organisasjonen oppfyller kravene til sine medlemmer. [...] I praksis så har jeg som generalsekretær sørget for å forberede saker, på oppdrag fra styreleder, og sørget for at informasjon han/hun har trengt har vært tilgjengelig. Det er også del av min stillingsbeskrivelse. Jeg skal sørge for at de har mest mulig informasjon, kan innstille til vedtak og komme med spørsmål. De skal sørge for at jeg har gjort en riktig jobb. De har hatt et arbeidsgiveransvar for meg.”

Tidligere økonomileder har fortalt til PwC at hun gjennom sin rolle som referent i styremøter opplevde at generalsekretæren ikke fremla informasjon til styret på en måte som har gjort dem i stand til å forstå det hele bildet:

“Styret ble også misledet i styremøtene. Jeg var referent i styremøtene og hørte måten ting ble sagt og fremlagt på. De skjønnte egentlig ikke alt. Hun unngikk detaljer i styremøter, slik at de ikke fikk det fulle bildet.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Dette er ikke riktig. Det vises til styreprotokoller som er sendt PwC. Disse protokollene er detaljerte, og godkjent og signert av styret. Styreleder har fått alle referater til gjennomlesing og ev. korrigerings, før det ble sendt ut til resten av styret. I tillegg har styret mottatt innkallinger, sakslister og vedlegg til innkalling som inneholder betydelig bakgrunnsinformasjon om saker.

Avtroppende styreleder har beskrevet en opplevelse av at generalsekretæren ikke har inkludert styret i viktige beslutninger som gjelder foreningen. Når styret har etterspurt informasjon eller bedt om å bli involvert, har generalsekretæren forklart at de har fått informasjon om det tidligere, eller at det bare er å spørre:

“Vi har fått sakene, men som jeg har tatt opp med henne i ettertid så er det mye hun ikke har fortalt om. Da har hun sagt at vi bare må spørre. Vi kan ikke spørre når vi ikke vet hva vi skal spørre om. Styret er jo ikke der i den daglige driften.”

Avtroppende styreleder har også beskrevet generalsekretærens involvering og engasjement for prosjektet. Ifølge avtroppende styreleder har generalsekretærens sterke involvering gjort det vanskelig for styret å være mer delaktig:

“Dette er hennes baby. Det er hennes prosjekt, og det er sterke følelser involvert i dette. [Generalsekretær] er jo fantastisk, hun er kunnskapsrik, har en god gjennomføringsevne og har fått til veldig mye. Som mange andre som brenner så mye for ting, så vet hun ikke når hun skal stoppe. [...] Det er veldig følelsesbasert, og ikke nødvendigvis så fornuftig. [...] [Generalsekretær] er en så sterk leder, at jeg har opplevd at hun overkjører styret. Styret er lite delaktige i det daglige når det gjelder personal osv. Vi er redd for å kontakte andre, fordi vi vet at det bare blir bråk. Så hun har hatt en sterk hånd om det. Jeg syns at en leder uansett ikke skal sitte som et vanlig styremedlem. Det er veldig spesielt. Det var sikkert greit i begynnelsen før alle disse pengene kom, men da skulle hun ha fratrådt, også heller betalt for et mer profesjonelt styre.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Styret har 14 dager før styremøtene mottatt detaljerte innkallinger, saksliste, og saksdokumenter, samt regnskapsrapporter målt opp mot budsjett, i god tid i forkant av hvert styremøte. PwC har kun mottatt protokoller. Dersom PwC ønsker det kan de motta kopi av innkallinger med vedlegg, det være seg saksdokumenter, byggemøter, regnskap mv., som viser at styret har mottatt tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak. Det har vært jevnlig kontakt på mobiltelefon/Whatsapp og epost med styremedlemmer utenom styremøtene. Denne loggen kan også sendes på forespørsel.

Kjenner meg ikke igjen i avtroppende styreleders beskrivelser om å kontakte andre, hun og andre i styret, har flere ganger blitt oppfordret til å ta direkte kontakt med eksterne rådgivere, og i tillegg har flere styremedlemmer vært hyppig på besøk til foreningens kontor, og pratet med ansatte.

Generalsekretæren har forklart til PwC at hun opplever at det er Helsedirektoratet som skal kontrollere at foreningen benytter tildelte midler forsvarlig:

“Hdir er et forvaltningsorgan. De jobber på oppdrag fra de ulike departementene. De får tildelingsbrevene fra departementene som gir klare oppdrag som pengene skal gå til. Som forvaltningsorgan så har du en lovfestet plikt til å sjekke at pengene du tildeler blir brukt forsvarlig.”

PwC oppfatter uttalelsen dithen at generalsekretæren forventer at Helsedirektoratet undersøker at midlene er benyttet forsvarlig og i henhold til tildelingskriterier. Dette skal også være bakgrunnen for at generalsekretæren har valgt å legge ved ytterligere informasjon i rapporteringen enn det Helsedirektoratet etterspør. At Helsedirektoratet har stilt få spørsmål ved tidligere rapporteringer og godkjent disse har generalsekretær tolket dithen at tilskuddsmidlene er brukt i henhold til regelverket:

“Da har man jo gjort jobben som man skal gjøre. [...] Det er jo en tillitsbasert tilskuddsordning. Nettopp fordi jeg har ønsket å utdype mye mer enn det vi har mulighet til i disse Altinn-skjemaene, så har jeg lagt med ekstra utfyllende rapporter på detaljnivå. Når jeg har fått disse rapportene godkjent, så har de takket for veldig utfyllende rapporter. Da har jeg hvilt meg på det. Det er akkurat det samme som når man legger frem et årsregnskap som er styrebehandlet for en generalforsamling. Når det er godkjent, så er det godkjent.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Hdir sitt tilsynsansvar er også nedfelt i "regelverk for tilskuddsordning" jf. punkt 2.1.1 nr. 10. Det er ikke slik at generalsekretæren forventer at Hdir foretar særskilte undersøkelser, men all den tid

Hdir er tillagt et tilsyns- og kontrollansvar i Regelverk for tilskuddsordning er det ikke unaturlig å anta at den informasjon som sendes Hdir ifm. rapportering også blir gjennomgått av Hdir, og at direktoratet melder tilbake dersom de har spørsmål eller finner feil. Disse uttalelsene er tatt ut av en sammenheng og gir et feilaktig inntrykk

Når det gjelder godkjenning av inn - og utgående fakturaer har nåværende regnskapsfører forklart at dette er attestert av generalsekretæren alene frem til oktober 2022. Videre at det er hun som har besluttet hvilken avdeling en utgift skal bokføres i. Tidligere økonomileder har forklart til PwC at hun i begynnelsen av ansettelsesforholdet hadde flere diskusjoner med generalsekretæren knyttet til bokføring, men at hun tidlig forstod at hun måtte bokføre på den måten generalsekretæren fortalte:

Ja, jeg spurte henne flere ganger, spesielt i begynnelsen, men jeg skjønnte tidlig at jeg bare måtte føre mot konto og avdeling som hun sa. Det skjønnte jeg etter 3-4 måneder. Forstod at jeg måtte gjøre som hun ga beskjed om. Det var mest i begynnelsen vi hadde litt diskusjoner om det.

Generalsekretæren har bekreftet til PwC at det er hun som har besluttet hvilken avdeling transaksjoner skal føres på, og at dette besluttes ut i fra budsjett. Videre at hun ikke bokført noen bilag, kun godkjent dem. Hun forklarer at hun likevel opplever at tidligere økonomileder hadde fullmakt til å beslutte hvor en utgift/inntekt er bokført.

På spørsmål til foreningens revisor om sin opplevelse knyttet til rollen, og hvordan samarbeidet har fungert har revisor uttrykt at det er en enorm informasjonsflyt, og at dette gjør det krevende:

“Det er en enorm informasjonsflyt, og noe av revisjonsrisikoen er at det kommer så mye informasjon at det av og til er vanskelig å finne gullkornene blant alt det andre kornet. Det er jo krevende. [Generalsekretæren] er en sterk kvinne med mange ord, og det er av og til vanskelig å finne ut hva hun egentlig sier blant alle ordene. Når jeg for eksempel spør om disse spesifikke transaksjonene, så er det ikke lett å plukke ut hva hun egentlig sier i forklaringen sin, for det kommer vanvittig mange ord.

På spørsmål om å forklare hvordan informasjonsflyten har foregått, uttalte revisor følgende til PwC:

Det er både informasjon om ventestorgweekender og all slags brosjyrer, styremøtereferater, arbeidsmøtereferater og referater fra ditt og datt. Det er masse vedlegg med tegninger og ekstremt mye, så jeg vet nesten ikke hva jeg skal se på av alt som kommer. Når jeg spør om noe, så sier hun at dette har du fått. Da sier jeg at jeg har kanskje det, men jeg har fått så sinnsykt mye, kan du si hvor jeg skal lete hen for å finne det. Jeg har begrenset tid til å lese gjennom alle disse vedleggene som hun sender.”

4. Funn fra undersøkelsene

Nedenfor fremstilles funn fra undersøkelsen. Generelle funn presenteres i pkt. 4.1, dernest vil funn som knytter seg til økonomiske transaksjoner gjennomgå i detalj i pkt. 4.2.

4.1 Generelle funn

PwCs undersøkelser har avdekket flere forhold hos foreningen som er av særlig tilknytning til den økonomiske gjennomgangen, og dermed også av særlig interesse for Helsedirektoratet. Dette gjelder funn som knytter seg til generelle forhold hos foreningen, herunder valg av regnskapsprinsipp for regnskapsføring (pkt. 4.1.1) og vurdering av hvorvidt foreningen er underlagt lov og forskrift om offentlig anskaffelser (pkt. 4.1.2). Videre er PwC gjennom undersøkelsene gjort kjent med at styret i foreningen i juni 2022 ble varslet om kritikkverdige forhold knyttet til foreningens økonomi (pkt. 4.1.3).

4.1.1 Foreningens regnskapsføring og rapportering

Det fremkommer av PwCs undersøkelser at ledelsen i foreningen har vurdert at foreningen ikke var regnskapspliktig i perioden PwC foretar undersøkelser av, dvs. 2020 - 2022. Dette innebærer at foreningen ikke anser seg pliktig i å følge regnskapslovens regler. For offentlig tilskudd og tilhørende utgifter har foreningen derfor valgt å benytte kontantprinsippet. Foreningens revisor har forklart til PwC at tidspunktet for når en utgift er bokført ikke er sett i sammenheng med aktiviteten utgiften tilhører:

“Når pengene er kontant utbetalt, så har ikke vi skilt på om tingen er levert eller ikke levert, for det strider imot kontantprinsippet. Kontantprinsippet følger cash flowen [...] Vi har ikke tolket det som at det skal settes opp et aktivitetsregnskap, der anskaffelser av midler og forbrukte midler ses i sammenheng med aktiviteten. Vi har tolket det slik at hvis det er en utgift, så er det en utgift, noe som også følger av regjeringens veiledning for statlige budsjetter.”

Når det gjelder inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til har generalsekretæren uttalt til PwC at hun har tolket regelverket slik at prosjekt Andreas Hus ikke får lov til å tjene penger, og dermed at disse prosjektregnskapene ikke kan ha inntekter.

Generalsekretæren og foreningens revisor har i samtale med PwC forklart at de har fått aksept fra Helsedirektoratet om å benytte kontantprinsippet i prosjektregnskap og rapportering:

“Da vi fikk opplyst av ledelsen at rapporteringen skulle skje iht. krav fra HD basert på utgiftskategoriene i søknaden, stusset vi først på dette. Men fikk ved direkte forespørsel til HD bekreftet at rapporteringen skulle gjøres slik den framgikk av formularet, dvs. utgifter (og ikke kostnader). Utbetalinger til investeringer (og ikke avskrivninger). Utbetalinger til framtidige kostnader (og ikke periodiserte kostnader). Og på konkret kontroll-spørsmål bekreftet at dette gjaldt investeringer også i varige driftsmidler og forskuddsbetalinger. Sammenhold med størrelsen på de søkte beløp, var jo også dette logisk, da beløpene ikke kunne påløpe i søknadsåret, selv om vi som sagt stusset på praksisen.”

Revisor har også vist til en mailkorrespondanse med foreningens tidligere saksbehandler i Helsedirektoratet og foreningens tidligere regnskapsfører i Multi Regnskap, fra februar 2020. I mailkorrespondansen fremgår det at saksbehandleren har kommentert på hvordan to spesifikke utgifter/forhold skal rapporteres:

Rapporten på prosjektet foregår fra ett kalenderår til neste, Altså det som er kommet inn i 2019 og det som er postert/fakturert i 2019 skal stå i regnskap og revisjonen i 2019. Se for øvrig kommentarer i rødt under:

Flybilletter for foredragsholdere som er bestilt og betalt i 2019, men selve reisen til kongressen er i 2020. [Rødt: Dette må fremkomme i regnskap og revisjon i 2019, selv om kongressen er i 2020].

Faktura fra leverandør, som er datert i desember 2019, betales i januar 2020 og gjelder kongressen som finner sted i 2020. [Rødt: Denne posteres i 2020, da den er betalt i 2020].

Foreningens revisor har opplyst til PwC at de mottok oppsigelse fra foreningen i februar 2021, blant annet fordi foreningen mente de ikke forstod kontantprinsippet og at ledelsen ønsket å føre etter dette prinsippet:

“Som revisor så fikk vi faktisk en oppsigelse 5. februar 2021. [...] De følte vel kanskje at vi ikke var så gode på frivillige organisasjoner, i og med at vi ikke skjønnte kontantprinsippet. Vi jobbet litt imot dette kontantprinsippet. [...] Etter å ha undersøkt og jobbet litt med det, så fant vi ut at de har anledning til å føre etter kontantprinsippet. Vi måtte bare gjøre sånn som foreningen ønsket, for de ønsket jo å føre etter kontantprinsippet.”

PwC er gjort kjent med at revisor i februar 2021 engasjerte en rådgiver for å vurdere om det er korrekt å benytte kontantprinsippet i prosjektregnskap og rapportering til Helsedirektoratet. PwC har mottatt rådgiverens vurdering om forholdet hvor det fremgår at han har vært i kontakt med foreningens nåværende saksbehandler i Helsedirektoratet og fått bekreftet at kontantprinsippet skal benyttes. Videre at forskuddsbetalinger som ikke benyttes skal tilbakebetales til Helsedirektoratet:

“Da oppsummerer jeg første fra sistnevnte samtale:

Søknaden og rapporteringen til dem skal gå etter kontantprinsippet, kfr. uttrykket utgifter. Bak prinsippet ligger imidlertid at dersom utgiften (restverdien) ikke forbrukes i prosjektet, så skal den tilbakebetales. Og han nevnte spesifikt i den sammenheng i investeringer, f.eks. en bil eller andre større investeringer som kan benyttes videre etter at et prosjekt er avsluttet. Av dette slutter jeg at også andre utgifter som er forskuddsbetalt og ikke benyttes skal tilbakebetales i den grad de refunderes tilskuddsmottaker.”

Rådgiveren har også opplyst til PwC at han har vært i kontakt med Helsedirektoratet vedrørende «utgiftsbegrepet» og hvorvidt alt som utbetales kan vurderes å være en utgift:

“Startpunktet mitt var egentlig å snakke med direktoratet og spørre om de i utgiftsbegrepet mente at alt man hadde utbetalt, burde regnes som en utgift, noe jeg må understreke at jeg forundret meg over. [...] Jeg spurte for eksempel helt konkret, siden dere bruker uttrykket investeringer, inventar og utstyr, mener dere da at hvis selskapet investerer i dette, som selvfølgelig kan brukes i mange år fremover, likevel skal rapportere dette tilbake til dere som en utgift? Svaret på det var ja. Da vet jeg ikke helt hvordan man kan teste i større grad hva de har ment.”

Foreningens saksbehandler i Helsedirektoratet har opplyst til PwC at han 09.02.2021 hadde en generell diskusjon med rådgiver om ulike prinsipper for periodisering av inntekter og utgifter. Saksbehandler har forklart til PwC at han oppfattet at dette var en diskusjon med tredjepart, og ikke tilskuddsmottaker. Videre at han på generelt grunnlag uttalte at tilskuddsmottakere kan føre regnskap etter kontantprinsippet, men han var tydelig på at han ikke ga et pålegg om at foreningen skal benytte dette prinsippet. Saksbehandleren har videre uttalt til PwC at han mener kontantprinsippet ikke er problematisk i tilskuddssammenheng på følgende grunnlag:

“Tilskuddsbeløp skal i henhold til økonomireglementets pkt. 6.3.5 utbetales ”etter hvert som mottakeren har behov for å dekke de aktuelle utgiftene.”

Spørsmålet blir da hvilket prinsipp som gir best samsvar med økonomireglementets ”etter hvert som mottakeren har behov for å dekke de aktuelle utgiftene”. Normalt har mottakeren behov for midlene når de antas å bli kontant betalt. Hvis tilskuddsmottaker f.eks. skal investere i en bil som betales ved anskaffelsen, har mottaker behov for midler til å dekke hele kjøpesummen i anskaffelsesåret. Det er derfor greit (nødvendig) at tilskuddsmottaker anvender kontantprinsippet, og ikke et periodiseringsprinsipp som fordeler utgiften over flere år i (tilskudds-) regnskapet.

Om foreningen skal følge kontantprinsippet eller ikke, er ikke det avgjørende i vurderingen av foreningens store forskuddsbetalinger til leverandør. Problemet er at utgiften et gitt år ikke har sammenheng med et behov for midler dette året. Derimot synes formålet med utgiftsføringen å blåse opp utgiftene det aktuelle året, for å unngå å rapportere om ubrukte midler.”

I diskusjonsnotatet fra rådgiveren følger en mailutveksling mellom ham og person i Revisorforeningen (DnR). Det fremgår av forespørsel fra rådgiver at ledelsen har “valgt å benytte kontantprinsippet”, og videre at “ledelsen hevder at de må vise overfor Helsedepartementet at tilskuddet er benyttet slik at de får innvilget videre tilskudd.” Det fremgår av PwCs undersøkelser at rådgiveren har opplevd det som et ønske fra ledelsen sin side å benytte seg av kontantprinsippet både i prosjektrapportering og i finansregnskapet. Videre uttalte han at han som fagperson mener at foreningen sitt finansregnskap ikke skulle vært ført etter kontantprinsippet:

“Jeg har lyst til å understreke at spør du meg som fagperson, så er det klart at dette årsregnskapet her burde vært ført på en annen måte, men man kan jo ikke overprøve ledelsens ønske. Jeg ville bare si det.”

Generalsekretæren i foreningen har opplyst til PwC at det har vært et ønske fra foreningen sin side om å forskuddsbetale til leverandører, og at bakgrunnen for det var bruken av kontantprinsippet. Generalsekretæren har blant annet beskrevet at det har vært viktig for henne å ha et langsiktig perspektiv på bruken av midlene:

“Vi måtte tenke langsiktig. Jeg har vært veldig opptatt av hvordan jeg har kunnet bruke pengene riktig med tanke på formål, langsiktighet, levetid og substansen i prosjektene. Utgangspunktet var jo en nasjonal pilot. Jeg visste at jeg måtte være nøye med hvordan jeg brukte pengene, og det har jeg vært veldig opptatt av hele tiden.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Det ble gjort grundige vurderinger sammen med både ekstern revisor samt Hdir sine saksbehandlere hvorvidt det var riktig å anvende kontantprinsippet. Det var intet i denne kommunikasjonen som tilsa at det ikke var korrekt å anvende kontantprinsippet - tvert imot var det oppfatningen at dette var et fornuftig valg.

Hun har videre opplyst til PwC at de har vært i kontakt med Helsedirektoratet vedrørende hva som er praksis når foreningen har igjen midler ved årsslutt:

“De sa at når året er ferdig og det er penger igjen, så melder dere ifra til oss. I 2020 opplevde vi også at det var noen penger igjen, og da rapporterte vi på det, også gikk det til avkortning på neste års tilskudd.”

4.1.2 Foreningens vurdering av om de er underlagt lov og forskrift om offentlig anskaffelser

Som en del av undersøkelsene ba PwC foreningen om å fremlegge sin vurdering av om de er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Generalsekretæren forklarte til PwC at de ikke anser seg som omfattet. Begrunnelsen for dette synes å være at de mener at andre organisasjoner ikke er det samt at Helsedirektoratet ikke har krevd at de skal følge regelverket for offentlige anskaffelser. Videre mener hun det ikke er noen automatikk i at foreningen skal følge FOA selv om de mottar offentlig tilskudd:

“Veldig mange organisasjoner lever stort sett av offentlige bevilgninger, men de bruker likevel ikke regelverket for offentlige anskaffelser når de gjør innkjøp.

Hadde dette vært et vilkår, burde H.dir hadde krevd at foreningene måtte bruke det offentlige anskaffelsesregelverket. De har aldri etterspurt det, de har ikke påpekt det når vi har rapportert osv. De hadde heller ingen kommentar til det da NRK gjorde et nummer ut av dette.

Om utfallet blir slikt at vi må dette- vil det jo få store konsekvenser for alle frivillige organisasjoner som mottar 50% i statsstøtte.

Vi er medlemmer i frivillighet Norge og har vært i dialog med dem om dette og regelverket for anskaffelser er jo slik at man må vurdere hvert enkelt tilfelle for seg. Etter hva jeg kjenner til vurderer de fleste frivillige organisasjoner at anskaffelsesregelverket i utgangspunktet ikke omfatter dem.

Det i alle fall ikke noen automatisk kobling mellom det at man mottar offentlige tilskudd og at man må følge anskaffelsesregelverket. Her kan jeg blant annet vise til en avgjørelse fra KOFA fra 2018 hvor Norges idrettsforbund fikk medhold i at de ikke er underlagt anskaffelsesregelverket, selv om de mottar en stor andel av midlene fra det offentlige. Frivillighet Norge mottar offentlig tilskudd, og har gjort vurdering at de ikke er underlagt anskaffelsesregelverket.

Bakgrunnen er at vi ikke er underlagt noen form for offentlig styring, selv om vi mottar tilskudd.”

PwC forela Helsedirektoratets standardvilkår for generalsekretæren og gjorde henne oppmerksom på at Helsedirektoratet har stilt krav til foreningen om å vurdere hvorvidt de er omfattet siden 2020, samt krav om at de må følge regelverket dersom de er underlagt. Til dette svarte generalsekretæren at foreningen flere ganger har vurdert og undersøkt med både KS og Helsedirektoratet hvorvidt de har vært pliktig til å følge regelverket for offentlige anskaffelse. Videre forteller hun at de har forholdt seg til at Helsedirektoratet har godkjent søknader og rapporteringer og at de forventer at Helsedirektoratet hadde gitt beskjed dersom noe var feil:

“Dette er vurdert og sjekket ut flere ganger, både med KS også med HDIR. Men kun på telefon. Derfor har vi ikke noe skriftlig på dette fra dem.

Vi har forholdt oss til søknader som er godkjente av dem og rapporteringer som er godkjente av HDIR og regnet med om det var noe som var feil, eller mangler vedrørende offentlige anskaffelser. At de da har gitt oss en beskjed.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Det ble innhentet informasjon og vurderinger fra KS og Frivillighet Norge ifm. foreningen sin status iht. anskaffelsesregelverket. Dette er kompliserte juridiske vurderinger og vi landet på at vi ikke var omfattet. Når det er sagt understreker jeg at selv om man ikke anså seg bundet at reglene for offentlige anskaffelser har man ifm. alle innkjøp hatt fokus på fornuftig ressursutnyttelse, slik at formålet bak

regeleverket er ivare tatt uansett. Man har hatt fokus på å få funksjonelle og kvalitativt gode varer og tjenester til best mulig pris.

4.1.2.1 Habilitetsvurderinger - Vipers og Reklamestasjonen

PwCs undersøkelser viser at foreningen har hatt utgifter til to selskap hvor generalsekretærens ektefelle har eller har hatt en sentral rolle. PwC redegjør nedenfor for faktum mot spørsmål om habilitet i anskaffelsesprosess. For vurdering av utgiftenes tilknytning til prosjektet, vises til pkt 4.2.3

PwCs undersøkelser viser at foreningen har hatt utgifter til Reklamestasjonen AS på totalt kr 1,32 millioner som er betalt med tilskuddsmidler i perioden 2020 - 2022. Av mottatte faktura fremgår det at utgiftene blant annet gjelder utvendig og innvendig skilting av Andreas Hus, foliering av foreningens biler og andre mindre tjenester. Foreningen har bekreftet overfor PwC at det ikke foreligger en leverandøravtale med Reklamestasjonen AS. PwC er gjennom informasjon i Proff Forvalt kjent med at ektefellen til generalsekretæren i foreningen eier Reklamestasjonen 50% gjennom sitt heleide holdingselskap BLM Holding AS. Ektefellen har i tillegg vært registrert som daglig leder i selskapet siden 08.11.17 og styremedlem siden 18.05.22.

PwCs undersøkelser viser videre at foreningen har hatt utgifter til Vipers Topphåndball AS på totalt kr 875 275 i perioden 01.01.20 - 31.10.22. Av dette er kr 680 463 betalt med tilskuddsmidler, resterende er betalt med foreningens egne midler. Av mottatte faktura og tilhørende avtaler fremgår det at utgiften gjelder markedsføring av foreningen og sponning av håndballklubben. Avtalen er signert av generalsekretæren på vegne av foreningen. PwC er gjennom informasjon i Proff Forvalt kjent med at ektefellen til generalsekretæren i foreningen var styremedlem i Vipers Topphåndball AS fra 15.07.2008 til 08.05.2021.

PwC ba generalsekretæren om å beskrive foreningens rutiner knyttet til habilitetsvurderinger og valg av leverandører. Hun forklarte følgende til PwC:

“Ja, det er jo et veldig viktig poeng. Kristiansand er en liten by, noe som har gjort at vi har gått utenbys på ting. Vi har valgt ulike leverandører, selv om de kan levere de samme tingene. I prinsippet kan mange av disse firmaene levere akkurat det samme, men vi har valgt å fordele det. For eksempel så har et reklamebyrå fått ansvar for hettegensere. Vi har kona mi, som driver Reklamestasjonen, men det er ikke henne jeg har noe med å gjøre. De har jo hjulpet til med biler og profilering av skilt, også har vi en annen leverandør, som heter Printprofil, som har levert håndsprit og sånne type ting. Jeg har vært veldig bevisst på at én leverandør ikke skal sitte på absolutt alt.”

På spørsmål fra PwC om de har skriftlige rutiner for habilitetsvurderinger og om det er foretatt en habilitetsvurdering for avtalene med Reklamestasjonen og Vipers opplyser generalsekretæren at det ble tatt opp i styret og diskutert og drøftet:

“Ja, det går an å se at det er tatt opp i styret, hvor det er diskutert og drøftet.”

PwC har forespurt foreningen om dokumentasjon som viser at engasjementet i Reklamestasjonen er behandlet av styret, herunder at forhold knyttet til habilitet er vurdert. PwC har ikke mottatt dokumentasjon som viser dette.

PwC har forespurt foreningen om dokumentasjon som viser at engasjementet i Vipers er behandlet av styret, herunder at forhold knyttet til habilitet er vurdert. PwC har mottatt en styreprotokoll, men kan ikke se at det fremkommer at avtalen med Vipers ble diskutert. Videre har generalsekretæren uttalt til PwC habilitetsspørsmålet vedrørende avtalen med Vipers ikke er diskutert:

“Habilitet er aldri blitt diskutert, da dette ikke var en aktuell problemstilling. Og heller ikke et tema.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Viser til mitt intervju med PwC der punktet om habilitet ble grundig gjennomgått. Som jeg sa da var habilitet ikke et tema hos oss fordi alle var kjent med relasjonen foreningen og Reklamestasjonen har hatt om sponsorat gjennom mange år- helt siden oppstart i 2009. Ingen har hatt merknader til dette.

Avtroppende styreleder har uttalt til PwC at hun ikke ble gjort kjent med størrelsen på forenings engasjement i Vipers før media ga henne denne informasjonen våren 2022, ett år etter at hun tiltrådte. Videre at hun da ga generalsekretæren umiddelbar muntlig beskjed om at avtalen måtte sies opp så fort det lot seg gjøre fordi det var utenfor foreningens formål. PwCs undersøkelse viser at generalsekretæren signerte en ny avtale med Vipers 23.02.22. Avtroppende styreleder har bekreftet til PwC under intervju at hun verken var gjort kjent med innholdet i den nye avtalen eller tidspunktet for når denne er signert. Generalsekretæren har på sin side uttalt til PwC at det var hun som ønsket å avslutte avtalen, men at styreleder ba henne forlenge den:

“Jeg ville avslutte den nå i år, men da sa styreleder i et styremøte at hun ikke syntes at vi skulle gjøre det. En sånn type kontrakt skrives for to år om gangen, men jeg fikk kontrakten for et år nå, fordi jeg ikke ville forlenge den.”

Kommentar fra avtroppende styreleder i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Det er eneste jeg må påpeke for min del er at jeg ikke godkjent avtalen med Vipers - tvert imot.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Når det gjelder Vipers-avtalen er denne grundig omtalt på foreningens nettside, i protokoller fra GF, årsrapporter og årsregnskap. Det er derfor svært underlig at avtroppende styreleder ikke var kjent med dette før media opplyste om dette.

4.1.3 Varsel til styret

PwC er gjennom undersøkelsene i saken blitt gjort kjent med at styret i foreningen mottok et varsel i juni 2022 om økonomistyringen i foreningen. PwC har mottatt en kopi av varselet som ble sendt på e-post fra tidligere økonomileder til avtroppende styreleder den 10. juni 2022. Av e-posten fremkommer det:

“Jeg har lenge tenkt på å ta kontakt vedrørende min bekymring for økonomien i foreningen - FFB.

Som økonomileder har jeg både en plikt og et ansvar til å informere styret, herunder styreleder, om det jeg synes etter min vurdering, er at det er en enormt stort og unødvendig forbruk av statens midler i foreningen. Samt at det også foregår feildisponering av midler mellom de ulike prosjektene/avdelingene.

Jeg har tidlig og ved flere anledninger påpekt og tatt dette opp med generalsekretær, men forgjeves, da jeg ikke har blitt hørt. Dette har vært krevende, resultert i diskusjoner, og hvor jeg tidlig ble fortalt at det er hun som er sjef og som bestemmer.

Denne avgjørelse har vært svært vanskelig for meg, men har kommet frem til at jeg har en plikt og et ansvar til å varsle, da min lojalitet skal være til styret som arbeidsgiver og foreningen.

Ta gjerne kontakt ved behov for mer informasjon.”

PwC har snakket med tidligere økonomileder som varslet. Hun opplyste at hun varslet på bakgrunn av at hun opplevde at midler ikke ble brukt riktig og at styret ikke ble gitt korrekt informasjon:

“Jeg hadde følelsen av at mye av det som ble ført var feil mens jeg jobbet der. Etter det jeg opplevde med henne, de løgnene og det hun kom med, så var jeg litt redd for å bare holde munn og gå fra det uten å varsle. Jeg visste ikke helt hva hun var i stand til å si. Jeg er litt usikker, men jeg ville bare ha

mitt på det rene og gi beskjed til styret. Jeg syns det var veldig mye sløseri og feil bruk av midler, og det hadde jeg lyst til å informere styret om.”

I kontradiksjon til rapporten har generalsekretæren bemerket til PwC at hun mener en arbeidskonflikt mellom økonomileder og foreningen er bakgrunnen for økonomileders syn.

Avtroppende styreleder opplyste til PwC at varselet ble diskutert i styremøtet som ble avholdt 13. juni:

“Jeg kontaktet generalsekretær og styret, og varslet ble lagt inn som varslings sak på styremøtet som skulle være 13 juni.

Det ble diskutert grundig og resultatet var at jeg som Styreleder skulle ta en prat med økonomiansvarlig om hva som lå til grunn for varslet. Bare en liten mnd før hadde økonomiansvarlig forsikret oss om at alt var som det skulle være. Når jeg kontaktet varslers var hun blitt sykemeldt og ønsket ikke å møte meg.

Styret besluttet også å innkalle revisor på første styremøte etter sommeren, 12 september.

Saker som NRK har løftet har vært overraskende for oss. Jeg ble klar over hvor stort engasjementet var i Vipers våren -22 og ga umiddelbart muntlig beskjed om at dette var utenfor vårt formål og måtte sies opp så fort det lot seg gjøre- noe jeg også har uttalt meg til pressen om.”

PwC har mottatt styreprotokoll for styremøtet som ble avholdt 13. juni 2022. Om varslet fremkommer følgende informasjon:

Økonomi

Styret har mottatt varsling fra økonomileder i Foreningen for Barnepalliasjon – FFB vedrørende det økonomileder oppfatter som overforbruk og feildisponering av de statlige midler foreningen mottar. Styret har tatt økonomileders varsel på alvor, og behandlet saken i styremøte av 13. juni 2022. Styret har etter sin gjennomgang ikke funnet tegn til misligheter og/eller overforbruk. Styret anser derfor saken som avsluttet ved styrets behandling i møtet. Revisor er også bedt om å komme på neste styremøte. I tillegg henvises det til e- post sendt vedrørende regnskapsrapporter til GS for dette styremøte - der alt skal være i orden.

PwC er gjort kjent med at generalsekretæren var til stede under styremøtet da styret behandlet varslet. Avtroppende styreleder forklarte til PwC at hun spurte generalsekretæren om hvorvidt innholdet i varslet medførte riktighet, hvorav generalsekretæren skal ha forklart at innholdet “bare var tull”. Styreleder beskrev til PwC at hun opplevde at det ble “veldig mye bråk” da varslet ble diskutert i styremøtet. Styreleder fikk aksept under styremøtet til å innkalle økonomileder til samtale.

Den 16. juni 2022 sendte avtroppende styreleder en e-post til økonomileder om styrets vurdering av varslet, og uttrykket et ønske om å gjennomføre et møte for å gjennomgå innholdet i varselet mer i detalj:

“Her er styrets behandling av varsling saken som ble sendt til styret.

Styret har mottatt ditt varsel oversendt til styreleder fredag 10.06.2022. Ditt varsel ble behandlet som egen sak i styremøte av 13. juni 2022. Styret har konkludert med at det ikke foreligger overforbruk/misligheter ved økonomistyringen til Foreningen. Styret anser med dette som utgangspunkt saken som avsluttet. Etersom varselet er av så vidt alvorlig karakter, ønsker styret ved styreleder å gjennomføre et møte med deg, hvor grunnlaget for varselet kan gjennomgås nærmere. Ta gjerne kontakt dersom det er ønskelig fra din side å avholde slikt møte.

Vi vil benytte anledningen til å takke deg for ditt varsel, da vi som forening er avhengig av å ha åpen dialog om foreningens anliggende.”

Det fremgår av svaret fra tidligere økonomileder at hun ønsket å vente med en samtale til hun var tilbake på jobb, da hun var sykemeldt på dette tidspunktet. PwC er gjort kjent at samtalen mellom tidligere økonomileder og avtroppende styreleder aldri fant sted. Det er opplyst at økonomileder var sykemeldt frem til hun sluttet i foreningen i oktober 2022. Tidligere økonomileder har opplyst til PwC at hun ikke så noe hensikt med å ha en samtale med styreleder da hun tolket svaret som at saken allerede var avsluttet og at styret hadde konkludert med at det ikke forelå kritikkverdige forhold.

På spørsmål om det ble foretatt noe i perioden mellom 13. og 16. juni, opplyste styreleder at det i denne perioden oppsto en krevende personalsak som tok oppmerksomhet. Ifølge styreleder ble det gjennomført meklingsmøter mellom partene, hvor hun deltok som følge av sin rolle som styreleder. Avtroppende styreleder fortalte også følgende om den samme perioden:

“Styret var bekymret og ønsket en nærmere samtale med varsler da hun ikke var tilstede i styremøtet og ikke kunne fremlegge saken sin. Derfor var det styrets ønske om og undersøke litt nærmere.

Som styreleder mottar jeg ett honorar på 60 000,- alle andre styremedlemmer mottar 0,- kr i honorar. Dette er ett frivillig styre som har begrenset muligheter til og følge godt nok med, jeg har 100 % stilling som leder i en annen organisasjon. – og man har tiltro til leder. I ettertid ser jeg at vi har vært for naive og ikke brukt nok tid til oppfølging av leder; FFB og Andreas Hus. Til vårt forsvar har vi hatt tiltro til at godkjente rapporter fra Hod og revisor har vært nok. Uten at vi kan avskrive oss ansvar.”

4.2 Transaksjonelle funn

PwC har kontrollert utvalgte transaksjoner med det formål å vurdere hvorvidt tilskuddsmidler er brukt i henhold til tildeling og regelverk, og videre om bokføring og rapporteringen av tilskuddsmidler er korrekt.

PwCs gjennomgang har avdekket flere forhold som kan vurderes i strid med regelverket, og som beskrives nærmere i de påfølgende kapitlene. Dette gjelder i hovedsak:

- Utgifter som opprinnelig er ført på prosjekt, men der deler av utgiften har blitt refundert ved en senere anledning og refusjonen er holdt utenfor prosjektrekskap og rapportering, og midlene er tilfalt foreningen (kap. 4.2.1)
- Utgifter som gjelder internfakturering av kostnader fra foreningen til prosjektrekskap, og hvor det ikke foreligger dokumentasjon som verifiserer transaksjonen (kap. 4.2.2)
- Utgifter hvor det stilles spørsmål ved tilknytning til prosjektet (kap. 4.2.3)
- Salg av prosjektets eiendel, hvor midlene er tilfalt foreningen (kap. 4.2.4)
- Utgifter (forskuddsbetalinger) som knytter seg til aktiviteter som er utført i påfølgende perioder (kap. 4.2.5)
- Utgifter hvor det stilles spørsmål ved nivået på utgiften (4.2.6)

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Man får et inntrykk gjennomgående i dette punktet at foreningen skal ha prøvd å berike seg selv på statlige midler. Noe som ikke medfører riktighet. Alt er gjort etter beste evne, i tråd med kontantprinsippet og i tråd med formålene som tilskuddene gir mulighet for.

Kostnadene er fordelt på de ulike avdelingene, og der man har brukt tilskuddsmidler er dette både regnskapsrapporter og godt omtalt i rapportene til helsedirektoratet. Vedtektene til foreningen er også tydelige på at dersom foreningen skulle legges ned- så skal alle pengene gå til Andreas Hus avdeling 5. Også oppspart egenkapital. Det henvises til vedtektene paragraf 12.

4.2.1 Utgifter som er refundert

Det fremgår av PwCs undersøkelser at foreningen ved flere anledninger har fått refundert en utgift som tidligere har blitt rapportert til Helsedirektoratet under en tilskuddsordning. Foreningen har i disse tilfellene ikke informert Helsedirektoratet om at utgiften er refundert og at midlene er tilbakeført foreningen. Refusjonen er bokført som en inntekt utenfor prosjektrekskapet. Dette gjelder refusjoner som følge av tvist med leverandør, ved avlysning av reiser/arrangementer eller i tilfeller hvor andre aktører har påtatt seg å dekket utgiften.

I det følgende fremlegges eksempler på refusjoner som er bokført som inntekter utenfor prosjektrekskape.

4.2.1.1 Refusjon etter tvist med Syvertsen & Bråthen-Nordland AS

Foreningen har i 2020 hatt utgifter til Syvertsen & Bråthen-Nordland AS (S&B-N) på totalt kr 3,8 millioner. Med unntak av kr 17 000 er utgiftene betalt med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet og rapportert å tilhøre prosjekt for Andreas Hus. Det fremgår av mottatte fakturaer at utgiftene hovedsakelig er knyttet til fremtidig drift og innholdsproduksjon til foreningens nettside, samt utvikling av brosjyre for ventesorweekend.

I 2021 fikk foreningen refundert kr 418 850 fra S&B-N. Bilagsdokumentasjon viser at foreningen mottok en refusjon som følge av at generalsekretæren var misfornøyd med leveransen og krevde å få tilbakebetalt deler av den forskuddsbetalte utgiften for drift og innholdsproduksjon til nettsiden. Refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrekskape.

foreningens revisor opplyste til PwC at refusjonen fra S&B-N har vært et tema under revisjonen, og at han ba foreningen om begrunnelse for at refusjonen er inntektsført uten prosjektrengskapet. PwC har mottatt et notat fra revisor som oppsummerer forklaringen han mottok muntlig fra generalsekretæren over telefon:

Kreditnota fra Syvertsen & Bråthen-Nordland AS kr 418.850: Fikk dette tilbakebetalt da leverandøren tidligere hadde fakturert for mye – På spørsmål hvorfor dette er godskrevet Avd 1 forklarer N at dette er egeninnsatsen fra foreningen i dette prosjektet.

Revisor opplyste videre at transaksjonen også ble diskutert i styremøtet i begynnelsen av februar 2022. Refusjonen skal ha blitt et tema etter at et styremedlem stilte spørsmål ved nivået på inntektene i foreningen. PwC har etterspurt, men ikke fått svar på hva slags informasjon som ble forelagt styret under styremøtet. PwC har heller ikke mottatt informasjon eller dokumentasjon på "egeninnsatsen fra foreningen", gitt at dette er forklaringen på hvorfor refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrengskapet.

Generalsekretæren har forklart til PwC at det mest sannsynlig er tidligere økonomileder som har vurdert det som korrekt å inntektsføre refusjonen utenfor prosjektrengskapet ettersom den opprinnelige utgiften allerede var utbetalt og rapportert:

"Da satt ikke jeg med regnskapet, men økonomileder. Hva hun har gjort der, det er jeg ikke helt sikker på. Før 2020 så har vi brukt egenkapital til veldig mye. Det var mye frem og tilbake med S & B-N, og sannsynligvis så vurderte økonomileder at dette allerede var utbetalt, rapportert på og godkjent, så da var det naturlig for henne å vurdere at det skulle til avdeling 1."

Økonomileder har bekreftet til PwC at generalsekretæren instruerte henne om at denne refusjonen skulle bokføres i avdeling 1.

Generalsekretæren opplyste senere i samme samtale at både foreningen og prosjektet har hatt utgifter til S&B-N og at refusjonen således skulle vært fordelt på begge steder:

"Nå tror jeg at jeg vet det, fordi S & B-N jobbet både for Andreas Hus og foreningen. Vi har en nettside for Andreas Hus og en for foreningen, og S & B-N jobbet med begge. [...] Hvis du ser på rapporteringen vår for avdeling 2, så er det kostnader der også til S & B-N i 2020. Den skulle sikkert blitt fordelt mer, men jeg må se på det og kontraktene."

PwC har ved flere anledninger stilt spørsmål ved hvorfor refusjonen er ført på avdeling 1, hvorpå generalsekretær svarte følgende 23. desember 2022:

"Vurdering er avdeling på bakgrunn av generell tilbakemelding fra Helsedir vedr. Kontantprinsipp"

PwC har ikke mottatt ytterligere informasjon fra foreningen om de anser bokføring av refusjonen som korrekt, eller om deler av eller hele refusjonen skulle vært inntektsført innenfor prosjektrengskapet og rapportert som tilbakebetalt utgift til Helsedirektoratet.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Dette er besvart i intervju og e-post fra meg til PwC, samt fra regnskapsfører.

4.2.1.2 Refusjon etter tvist med WeMake

PwCs gjennomgang viser at foreningen mottok en refusjon fra WeMake AS i 2021 på kr 187 500 som er inntektsført utenfor prosjektrengskapene. Det fremgår av faktura at den er stilet fra foreningen til WeMake, og at refusjonen gjelder "Refusjon av utlegg knyttet til dokumentarfilmen to Brødre".

PwC er gjort kjent med at foreningen inngikk en avtale med WeMake Film AS om å lage dokumentarfilmen "To brødre", som de mottok kr 1,1 millioner i midler fra Damstiftelsen for å lage. Dokumentarfilmen er også et av prosjektene/tiltakene som foreningen har mottatt tilskudd fra Helsedirektoratet for å kunne gjennomføre.

Ifølge generalsekretæren var det naturlig at refusjonen på kr 187 500 skulle holdes utenfor prosjektrengskapet og tilfalle foreningen fordi foreningen hadde benyttet egne midler i utarbeidelsen av dokumentarfilmen, i tillegg til tilskuddsmidler:

"Foreningen betalte mye egne midler for den dokumentaren. Når vi søkte om midler til Andreas Hus og om de øremerkede midlene, så skrev vi om dette og at vi brukte noen av pengene til det. Når WeMake Film refunderte penger, så var det naturlig at det skulle gå til avdeling 1 [foreningen]."

Generalsekretæren opplyste imidlertid senere i samme samtale at refusjonen fra WeMake spesifikt gjaldt betaling for rettigheter tilknyttet dokumentaren:

"Det var penger de fikk for dokumentaren fra NRK, som skulle bifalle oss. Det var WeMake Film som hadde avtalen med NRK, men vi hadde rettighetene. Det var en tvist der, og det var advokater inne i bildet."

Ifølge generalsekretæren solgte WeMake dokumentaren til NRK, til tross for at det var foreningen som hadde rettighetene på dokumentarfilmen. PwC har etterspurt, men ikke mottatt dokumentasjon som understøtter generalsekretærens forklaring. PwC har mottatt kopi av sluttrapport utarbeidet av foreningen som ble sendt til Damstiftelsen i juni 2021. Det fremgår av sluttrapporten at NRK kjøpte av WeMake en lisens på 10 år til egen versjon av dokumentaren til kr 195 000 eks. mva. Det står videre beskrevet at foreningen ikke har noen rettigheter overfor NRK.

PwC har mottatt kopi av flere bilag tilknyttet utgifter til WeMake. Et av bilagene, som er datert i desember 2020, er på kr 187 500 og spesifisert med "Produksjon iht. avtale. Dokumentarfilm. Siste rate (#4, Fritt Ords andel)". I hovedbok fremgår det at utgiften er betalt med tilskuddsmidler, herunder kr 131 281 og kr 56 219 i henholdsvis avdeling 5 og avdeling 3. Videre er det skrevet på bilaget "OK. Bet. tilbake". PwC har ikke fått bekreftet at refusjonen er tilknyttet denne utgiften.

PwC har ikke undersøkt hvorvidt foreningen har benyttet egne midler til å betale WeMake for arbeid med dokumentarfilmen i perioden før 2020. Det fremkommer derimot av rapportering til Helsedirektoratet i 2020 at foreningen beskriver at de har benyttet betydelig med ressurser, tid og egeninnsats de siste fire årene, samt at de har hatt utgifter til konsulenter, utredninger, møtevirksomhet, studietur og juridisk bistand til "et grunnleggende forarbeid for prosjektet". PwC har imidlertid ikke fått dokumentasjon som viser at foreningen har rapportert til Helsedirektoratet om at deler av tildelte midler er benyttet til å betale tilbake til foreningen for utgifter de har hatt tilknyttet prosjektet tidligere år.

Det fremgår videre av PwCs undersøkelser at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å betale advokatfirmaet Bryn Aarflot AS for bistand til tvisten med WeMake, for totalt kr 83 814.

foreningens revisor opplyste til PwC at refusjonen fra WeMake har vært et tema under revisjonen, og at han ba foreningen om begrunnelse for at refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrengskapet. PwC har mottatt et notat fra revisor som oppsummerer forklaringen han mottok muntlig fra generalsekretæren over telefon:

“Foreningen for tilskudd fra DAM-stiftelsen i 2020, men dette var iflg [generalsekretæren] ikke nok til å dekke alle kostnadene til dette prosjektet. Det var også uklarerheter i forhold til om det skulle faktureres med MVA fra denne leverandøren. Som følge av dette måtte Wemake Film AS refundere 187 500, da de tidligere hadde fakturert for mye (totalt). Ble derfor tilbakeført til Avd 1.”

Revisor har opplyst til PwC at han ikke har mottatt skriftlig dokumentasjon som understøtter generalsekretærens forklaring.

4.2.1.3 Refusjon av utgifter - bygg og tomt

Undersøkelsen viser at foreningen har fakturert og fått utbetalt kr 500 000 fra Bop4 AS i 2021. Transaksjonen er bokført som inntekt i foreningen utenfor tilskuddsordningene. Reell rettighetshaver i Bop4 AS er Kristiansand kommune. Av mottatt faktura fremgår det at transaksjonen gjelder *“Ubenyttet tomt - Disponeres av KNAS”*.

PwC forespurte foreningen om å forklare innholdet i transaksjonen. Generalsekretæren har forklart til PwC at foreningen pådro seg utgifter knyttet til bygget Andreas Hus og tomten for totalt kr 1,6 millioner i perioden 2017 - 2021. Foreningen og kommunen ble enige om at kommunen skulle dekke kr 500 000 av dette, og transaksjonen gjelder dermed en refusjon. Generalsekretæren har videre forklart at refusjonen ble bokført i foreningen utenfor tilskuddsordningene ettersom det var foreningens egne midler som var blitt benyttet til å dekke utgiftene.

PwC ba foreningen om å fremlegge oversikt over utgiftene foreningen har lagt ut for, og som dermed danner grunnlag for refusjonen. Av mottatt oversikt fremgår det at utgiftene beløper seg til kr 1,2 mill. PwC har funnet at samtlige av utgiftene er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av barnehospice i Kristiansand* i 2020, og ikke foreningens egne midler.

Foreningens revisor opplyste til PwC at refusjonen fra BoP4 har vært et tema under revisjonen, og at han ba foreningen om begrunnelse for at refusjonen er inntektsført utenfor prosjektregnskapet. PwC har mottatt et notat fra revisor som oppsummerer forklaringen han mottok muntlig fra generalsekretæren over telefon. Revisor har bekreftet til PwC at transaksjonen og begrunnelsen ikke ble ytterligere fulgt opp:

“FFB hadde ifølge [generalsekretæren] hatt utlegg på ca 1,6 mill av egne midler og fikk igjen ca 1/3 av dette. Ble derfor tilført avd 1.”

Tidligere økonomileder har forklart til PwC at transaksjonen gjelder refusjon for leie av tomt som foreningen ikke har benyttet:

“Det ble tilbakebetalt til FFB fra Kristiansand kommune for en ubenyttet tomt. Det må ha vært for leie, for foreningen skulle ikke kjøpe tomten. De fikk ikke så stor tomt som først antatt, hvor kommunen tilbakebetalte 500 TNOK. [...] Disse pengene gikk inn til foreningen selv om det var betalt med Andreas Hus sine midler.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

“Når det gjelder dette punktet er det økonomileder som har hatt dialog med KNAS og PWC som er regnskapsfører for KNAS. Det er også økonomileder som har fakturert dette prosjektet.

Her opplever jeg også at PWC tar sitatet ut av en kontekst. FFB har bidratt med betydelige egne midler - og endringen av regelverket fra å kunne bygge og til kun å leie ble gjort av Hdir.”

4.2.1.4 Refusjon av utgifter - Samhandlingskonferansen

PwC har funnet at foreningen i 2021 hadde utgifter på totalt kr 20 008 knyttet til Samhandlingskonferansen i Tromsø, som er betalt med tilskuddsmidler under ordningene Lindrende enheter og Kunnskap og informasjon

om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom. Bilagsdokumentasjon viser at utgiftene knytter seg til flybilletter og hotellovernatting.

Det fremgår av offentlige kilder at Samhandlingskonferansen i regi av Universitetet i Nord-Norge (UNN) skulle avholdes 01.-02.12.2021 i Tromsø². Av programmet fremgår det at generalsekretæren i foreningen skulle holde et foredrag under konferansen. Det fremgår videre at konferansen først ble flyttet til 16.-17.03.2022, men senere avlyst i sin helhet som følge av pandemien³.

Ettersom arrangementet ble avlyst forespurte PwC foreningen om hvorvidt utgiftene var blitt refundert. Ifølge generalsekretæren var utgiften *ikke* blitt refundert fordi arrangementet er tenkt gjennomført i november/desember 2022. Generalsekretæren opplyste følgende til PwC:

“Denne konferansen er blitt mye frem og tilbake på! Og er tenkt å gjennomføres i nov /desember 2022. Kostnader er ført på avdeling 2. Ikke refundert eller fakturert. Flere ansatte hadde med dette å gjøre. Prosjektmedarbeider og økonomileder.”

Det fremgår imidlertid av undersøkelsen at foreningen i februar 2022 fikk refundert kr 10 123 fra Berg Hansen for fly til og kr 3 261 fra Scandic Ishavshotel hotellreservasjonen. Refusjonene er inntektsført utenfor prosjektrekskapene. Det fremgår videre av mottatt bilagsdokumentasjon at UNN, i tilfelle konferansen ble avholdt, skulle dekke foreningens utlegg for reisekostnader knyttet til konferansen.

Det fremgår videre av undersøkelsene at generalsekretæren ville mottatt et honorar for foredraget hun skulle holde. Generalsekretæren opplyste at slike inntekter alltid holdes utenfor prosjektrekskapet:

“Hvis jeg har en rolle der jeg skal representere både Andreas Hus og foreningen, så splitter jeg opp de kostnadene. Hvis det er foredrag jeg holder som vi blir betalt for, så går den til inntekt i avdeling 1. [...] Honorarene faktureres alltid til foreningen avdeling 1 og det ble avtalt universitetssatsen som tilsvarte kr 400. Totalt kr 1600.”

4.2.1.5 Refusjon av utgifter - foredrag Odd Fellow

Det fremgår av PwCs undersøkelser at foreningen i 2021 hadde utgifter knyttet til et foredrag generalsekretæren holdt for Odd Fellow i Bodø på totalt kr 9 019 som er betalt med tilskuddsmidler. Mottatt bilagsdokumentasjon viser at utgiftene gjelder fly, hotell, taxi og kost for generalsekretæren i perioden 20.08 - 22.08.2021.

Det fremgår videre at foreningen i 2021 mottok utleggsrefusjon fra Odd Fellow for fly, hotell og taxi, totalt kr 8 035. Refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrekskapene. Generalsekretæren opplyste til PwC at foreningen ikke kunne føre refusjonene som inntekt i prosjektrekskapet fordi det følger av regelverket til Helsedirektoratet at prosjektet ikke kan ha inntekter:

“Når det gjelder avdeling 5 [Andreas Hus] har vi ikke lov til å tjene penger- dermed kan vi ikke fakturere her heller! Regelverket fra Helsedirektoratet sier dette! Siden avdeling 2 og avdeling 5 har ulike funksjoner var det naturlig å splitte kostnadene her! Odd Fellow ønsket at vi skulle fakturere dem og at vi skulle få dette refundert i etterkant! Vi har igjen benyttet kontantprinsippet i tilskuddene vi har mottatt i helsedirektoratet.”

PwC har ikke funnet at foreningen mottok honorar for tjenesten, eller hvordan dette eventuelt er bokført.

²

<https://unn.no/Documents/Samhandling/Samhandlingskonferansen/2021/Samhandlingskonferansen2021%20Invtasjon.pdf>

³ <https://unn.no/samhandlingskonferansen-2022>

4.2.1.6 Andre refunderte reiser

Tidligere økonomileder har uttalt til PwC at hun opplevde at det var mange reiser som ble refundert i perioden 2021-2022, og at slike refusjoner systematisk ble holdt utenfor prosjektrekskapene.

Det fremgår av PwCs undersøkelser at foreningen i 2022 fikk refundert kr 4 185 fra Hotell Norge for avlyst hotellbestilling. Refusjonen er knyttet til en utgift bokført i 2021, som ble betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*. Refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrekskapet.

Foreningen fikk i 2022 også refundert kr 4 806 fra Berg Hansen for avlyst flyreise 04.02-06.02.22 for ansatt 1 i foreningen. Refusjonen er knyttet til en utgift bokført i 2021, som ble betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*. Refusjonen er inntektsført utenfor prosjektrekskapene.

Det fremgår videre av undersøkelsene at foreningen har bokført en inntekt fra Gustav Pedersen AS og Pressure AS på kr 20 000. Det fremgår av mottatt faktura at foreningen har fakturert selskapene henholdsvis kr 10 000 hver for *“Egenandel ved studietur til Tyskland 22.03 - 24.03.22”*. Det fremgår av styreprotokoll av 07.02.22 at to personer fra Gustav Pedersen AS og to personer fra Pressure AS skulle delta på studieturen. Foreningen mottok også en refusjon på kr 23 552 fra Berg Hansen for *“Rest oppgjør studietur Tyskland, bet 2021”*. Refusjonen ser ut til å gjelde avbestilling av flybilletter til den aktuelle studieturen. Både fakturaene til Gustav Pedersen og Pressure, samt refusjonen fra Berg Hansen er bokført som inntekter utenfor prosjektrekskapene. Utgifter tilknyttet studieturen er imidlertid betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter* i 2021.

4.2.1.7 Generalsekretærens forklaring vedrørende bokføring av refusjoner

PwC har forespurt generalsekretæren hva som er begrunnelse for at refusjoner er inntektsført utenfor prosjektrekskapene. Generalsekretæren har gjentatte ganger begrunnet dette med at foreningen har lagt ut for omfattende utgifter i årene før de mottok tilskudd fra Helsedirektoratet. Generalsekretæren har også forklart at foreningen ved flere anledninger har “lånt” egne midler til prosjekter, særlig i tilfeller der mottatt tilskudd ikke har dekket alle utgifter knyttet til prosjekter:

“Vi har hatt flere prosjekter der foreningen har lånt ut penger til prosjektene, og brukt oppsparte midler. Da har vi fakturert det i etterkant.”

Generalsekretæren har i andre tilfeller forklart at foreningen har en generell praksis med å bokføre en refusjon utenfor prosjektrekskapene dersom utgiften er rapportert og godkjent:

“Vi har inngått samarbeid eller kontrakter som kanskje har gått over et år eller lenger, også har de blitt avsluttet på grunn av manglende oppfølging eller kvalitet. I og med at vi da allerede har rapportert og fått det godkjent, så har de pengene blitt tilbakeført til foreningen.”

Videre at hun er av den oppfatning at prosjektet tilknyttet Andreas Hus ikke kan tjene penger/ha inntekter, og at praksis derfor har vært å føre inntekter utenfor prosjektrekskapene.

“Når det gjelder avdeling 5 [Andreas Hus] har vi ikke lov til å tjene penger- dermed kan vi ikke fakturere her heller! Regelverket fra Helsedirektoratet sier dette!”

Generalsekretæren opplyste imidlertid at hun nylig har fått en forståelse av at refusjoner i mange tilfeller ikke kan anses som inntekt, og dermed skulle vært ført som en kostnadsreduksjon:

“Jeg har forstått det nå, og lært mye på den tiden her, så det burde sikkert vært en kostnadsreduksjon.”

Tidligere økonomileder har opplyst til PwC at generalsekretæren hadde en klar formening og ofte instruerte henne om hvordan bilag skulle føres. Hun forklarer at hun stilte spørsmål ved føringen og om refusjoner ikke

skulle tilfalle prosjektene. Da skal generalsekretæren ha uttalt at refusjoner skulle føres utenfor prosjektrekskapene:

"[...] jeg stilte henne spørsmål de første månedene om ikke det var Hdir sine midler. Da sa hun at de skulle inn til foreningen, fordi det året var avsluttet. Vi fikk også refusjoner for ting som skjedde inneværende år, dette ble også ført mot avdeling 1 som er foreningen."

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

"Vi hadde ikke diskusjoner om hvor bilag skulle føres, men hun var usikker og stilte mange spørsmål om bokføringen."

Foreningens nåværende regnskapsfører har uttalt følgende til PwC om hvordan de har erfart at foreningen har håndtert refusjoner:

"Det jeg har sett av tidligere år, er at hvis det har kommet noe tilbake påfølgende år, så er jo det året avsluttet og ferdig rapportert, så da har pengene kommet inn til avdeling 1. Logikken har vært at det ikke skal være noen inntekter til avdeling 2 og 5 utover tilskuddet, fordi det har de ikke lov til."

4.2.2 Internfakturering til prosjekt uten dokumentert grunnlag

Det fremgår av PwCs undersøkelser at foreningen har i 2021 har benyttet tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter* til å betale en internfaktura på kr 617 800. Transaksjonen er bokført som inntekt utenfor prosjektrekskapene. Det fremgår av mottatt faktura at transaksjonen gjelder "refusjon forskuttert utlegg ifm Grunnstensnedleggelse. Refusjon avdeling 1 fra avdeling 5."

Foreningens revisor opplyste til PwC at internfakturaen har vært et tema under revisjonen og at han ba foreningen om begrunnelse for transaksjonen. PwC har mottatt et notat fra revisor som oppsummerer forklaringen han mottok muntlig fra generalsekretæren over telefon:

Intern faktura fra FFB Avd 1 til Avd 5, Andreas Hus 617.000/Refusjon forskuttert utlegg ifm Grunnstensnedleggelse : Årsaken til denne er at foreningen tidligere hadde hatt en del utlegg for Andreas Hus, og ved å gjøre det slik ble disse kostnadene belastet prosjekt Andreas Hus.

Revisor har uttalt til PwC at det er utført andre revisjonshandlinger for å underbygge og sannsynliggjøre at foreningen hadde tilstrekkelige frie midler til å ha dekket opp kostnaden. PwC har ikke forespurt eller fått informasjon om hvilke andre handlinger som er utført.

PwC har forespurt foreningen om å fremlegge dokumentasjon som viser at foreningen har hatt utlegg på kr 617 800 som danner grunnlag for internfakturaen. Av mottatt dokumentasjon fremgår det at refusjonen knytter seg til to utgifter henholdsvis kr 362 000 og 255 800. Undersøkelsen viser at utgiften på kr 362 000 er betalt med tilskuddsmidler under avdeling 3 i 2019, og at utgiften på kr 255 800 er betalt med tilskuddsmidler under avdeling 5 i 2020, og ikke foreningens egne midler.

4.2.3 Tilknytning til prosjekt

For utvalgte utgifter har PwC vurdert om tilskuddsmidlene er benyttet på aktiviteter som realiserer målene i søknad/tilskuddsordning. Det vil si om tilskuddsmidler under ordningen skulle vært benyttet på den aktuelle utgiften.

4.2.4.1 Leilighet i Byhaven

Utgift til kjøp av leilighet

Foreningen hadde i 2021 en utgift på totalt kr 4 962 385 knyttet til kjøp av leilighet i Byhaven, Kristiansand, med tilhørende andel av tomt og parkeringsplass. Kjøpet er bokført utenfor prosjektregnskapene og skal være betalt med foreningens egne midler. Undersøkelsen viser at leiligheten ble kjøpt etter at foreningen inntektsførte kr 1,7 millioner knyttet til de refusjoner som er beskrevet under pkt. 4.2.1 og internfakturaen som beskrevet under pkt. 4.2.2. PwC har ikke kontrollert hvilke midler som er brukt til kjøp av leiligheten.

PwC har mottatt kjøpsavtale av 28.09.21 som bekrefter kjøpsprisen og at foreningen er kjøper. PwC har mottatt styreprotokoll fra 12.09.21 som viser at styret vedtok at foreningen skulle kjøpe en leilighet til investeringsformål. Det fremgår av styreprotokollen at avtroppende styreleder uttalte følgende om betingelser for leilighetskjøp og hvordan kostnadene skal dekkes:

“Styreleder påpekte at det må være et klart skille mellom avdelingene ift. lov og regelverk. Kostnadene bør også dekkes for at det skal være økonomisk forsvarlig.”

PwC har forespurt styreleder om å beskrive nærmere hva som lå i denne uttalelse:

“Jeg ønsket at det skulle være klare skillelinjer og at leiligheten ble kjøpt av FFb og at ikke Andreas Hus skulle belastes. Jeg har i ettertid skjont av møbleringen er skjedd fra AH – noe styret ikke var informert om på forhånd. [...] Konsulent regninger er vi blitt opplyst gjennom media.”

Utgift til overflateoppussing, innredning og interiørkonsulent/arkitekt

foreningen hadde i 2021 en utgift til NorEngros Gustav Pedersen AS på kr 12,1 millioner som er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*. Av dette har PwC beregnet at omkring kr 1,6 millioner gjelder innkjøp til leiligheten i Byhaven. Utgiften gjelder blant annet overflateoppussing, innredning samt bistand fra interiørkonsulent og arkitekt. Beregningen er utført basert på beskrivelse i timelister fra interiørkonsulent, underliggende dokumentasjon til avtalen som beskriver hvor de ulike innkjøpene er plassert samt PwCs stedlige besøk av leiligheten.

Leie av leiligheten

Foreningen har videre benyttet tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter* til å betale for fast månedlig leie av leiligheten i perioden november 2021 - desember 2022. Leieinntekten er tilfalt foreningen utenfor tilskuddsordningene. Leiebeløpet er kr 17 000 per måned, og utgjør totalt kr 221 000 for perioden.

Under intervju har generalsekretæren forklart til PwC at det ble opprettet en leiekontrakt for umøblert leie av leiligheten mellom foreningen og prosjektet tilhørende tilskuddsordningen *Lindrende enheter*. PwC har mottatt leiekontrakten som imidlertid viser at prosjektet Andreas Hus skulle leie leiligheten ferdig møblert. Generalsekretæren har bekreftet til PwC at leiebeløpet overstiger foreningens løpende utgifter, og at foreningen dermed har en fortjeneste på å leie denne ut til prosjektet.

Avtroppende styreleder har uttalt til PwC at meningen var at prosjektet Andreas Hus kun skulle betale for leie av leiligheten når den ble brukt til aktiviteter i prosjektet:

“Det skulle betales leie for leiligheten når AH brukte den i forbindelse med pårørende besøk- kurs og lignende som var i Ah sitt regi.”

Foreningen har forklart til PwC at de har vurdert at prosjektet utfører aktiviteter som har behov for å disponere en leilighet løpende, dette knytter seg eksempelvis til overnattingsbehov for innleide foredragsholdere eller barnets utvidede familie. Foreningen har også forklart til PwC at det er vurdert innenfor vilkårene at tilskuddsmidler er benyttet til leie, oppussing og innredning fordi leiligheten «vil spare prosjektet for fremtidige hotellkostnader».

Generalsekretæren har bekreftet til PwC at leiligheten var ferdig møblert i juni 2022. Foreningen forklarte til PwC under stedlig besøk at de har ført oversikt over når leiligheten er benyttet og av hvem. PwC har mottatt oversikt over bruken som viser at leiligheten er benyttet ved seks tilfeller i perioden 08.06 - 09.12.22. PwC forespurte foreningen om hvorvidt leiligheten er benyttet til private formål. Generalsekretæren bekreftet i intervju at den ikke er det, bortsett fra at hun "har bodd der i noen dager for å sikre at alt fungerte teknisk og for å lage rutiner, en bok og oversikt, og reglement og sørge for at den fungerte". Økonomileder har uttalt til PwC at hun er kjent med at generalsekretæren har overnattet i leiligheten ved flere anledninger:

"Jeg vet [generalsekretær] har overnattet i leiligheten flere ganger, og jeg har selv blitt invitert til å overnatte der. Hun har ikke betalt noe for dette eller blitt trukket i lønn, og det har vært i samme periode som det ble fakturert fra Andreas Hus. [...]. [Generalsekretær] har oppholdt seg mye i leiligheten, det har jeg hørt fra de andre ansatte. For eksempel hvis hun har vært på byen og ikke skal hjem. Jeg har hørt at [generalsekretær] har oppholdt seg i leiligheten i flere dager i perioder."

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

"Overnattingen av meg som er blitt gjort i leiligheten er avklart og orientert om til styret i FFB. Også i forhold til bruken."

Inntekt for leie

PwC har funnet at foreningen i 2022 har fakturert NTNU kr 50 000 for leie og renhold av leiligheten i desember 2022. Inntekten er bokført utenfor prosjektregnskapene. På bakgrunn av at prosjektet allerede betaler for leie av leiligheten i denne perioden, spurte PwC foreningens regnskapsfører om begrunnelse for at leieinntekten fra NTNU har tilfalt foreningen utenfor prosjektregnskapene. Regnskapsføreren opplyste om at generalsekretæren sa at det skulle føres under avdeling 1, men at han selv mente at det burde ha blitt ført under avdeling 5:

"Strengt tatt så mener jeg at dette burde ligget i avdeling 5. Jeg mener jo egentlig det."

[...]

Sånn jeg ser det så er opprinnelig kostnad fra avdeling 1 i tidligere år. Så da er vi tilbake til samme gangen som er gjort fortløpende fra tidligere år. Refusjoner av kostnader i senere år er ført i avdeling 1 konsekvent. Det er gjeldende prosedyre som også er revidert av revisor og godkjent."

23.12.22 mottok PwC beskjed fra regnskapsfører om at foreningen har endret sin vurdering knyttet til innkjøp av møbler til leiligheten og vurderer nå at dette skulle vært betalt med foreningens egne midler. Dette fordi leiekontrakten mellom foreningen og prosjektet gjelder ferdig møblert leilighet. Foreningen har beregnet at kr 1,2 millioner skulle vært utgiftsført i foreningen og ikke prosjektregnskapet. PwC har mottatt korrigeringsbilag, men har ikke påsett at transaksjonen er korrigert.

4.2.4.3 Vipers Toppåhåndball

Undersøkelsen viser at foreningen har hatt utgifter til Vipers Toppåhåndball AS på totalt kr 875 275. Av dette er kr 680 463 betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av barnehospice i Kristiansand og Lindrende enheter*, og rapportert til Helsedirektoratet under utgiftskategorien *Trykk, publikasjon kunngjør. utsending og distribusjon*. Resterende er betalt med foreningens egne midler.

PwC har mottatt avtalen mellom foreningen og Vipers Toppåhåndball. Av avtalen fremgår det at foreningen skal betale et fast årlig beløp, i tillegg til en betinget bonus basert på klubbens prestasjoner. Det fremgår videre at intensjonen med avtalen er "1) å styrke FFBs omdømme, 2) å gi FFB posisjon til mersalg gjennom klubbens nettverk og 3) gi Vipers det økonomiske fundamentet klubben må stå på for å nå sine sportslige målsettinger." Avtalens varighet er for perioden 01.07.2020 - 31.05.2022. PwC har mottatt en forlengelse av avtalen datert 23.02.2022.

Generalsekretæren har uttalt til PwC at hun mener hun har fått godkjent fra Helsedirektoratet at tilskuddsmidler er benyttet til å støtte klubben økonomisk (sponsing):

“Jeg har fått godkjent dette av direktoratet. Jeg har søkt og rapportert der det er en egen konto på Vipers i direktoratet. Jeg har aldri fått spørsmål tilbake.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

“Det er min oppfatning at sponsing av Vipers dekkes av formålet i Regelverket for Tilskuddsordning - for å nå målet om samarbeid med frivillige organisasjoner samt tiltrekke seg finansiering den dagen de offentlige tilskudd stoppes var det nødvendig at Andreas Hus bygget seg opp som profilert organisasjon.”

På spørsmål om hun mener direktoratet skulle ha vært inne i avtalen og lest om hvorfor de har betalt penger til Vipers, svarer generalsekretæren at hun mener Helsedirektoratet burde avdekket og gitt beskjed om at dette er utenfor tilskuddskriteriene:

“Ja, det kunne de ha gjort. For å si det sånn, det er også veldig interessant å se at i de nye søknadene for 2023, så etterspør Hdir avtaler. Det har de aldri gjort før. Hvis vi skal være en kvalitetssikrer for at direktoratet skal gjøre en god jobb, så tenker jeg vi er ganske flinke til å fortelle dem hvordan de skal gjøre det bedre. Hadde de spurt om avtalen, så hadde de selvfølgelig fått den, men det har ikke vært noe krav at disse avtalene skal ligge inne.”

4.2.4.2 Utgifter til planter

Foreningen hadde i 2020 utgifter til Camillas Blomsterdesign AS på totalt kr 102 193. Utgiftene er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av barnehospice*. Ifølge mottatte fakturaer gjelder utgiften levering av planter og potter til foreningens daværende kontor i Tollbodgata.

Tidligere økonomileder har forklart følgende til PwC om sin kjennskap til utgiften:

“Hele 2021 leverte de friske blomster til kontoret ukentlig. Dette kostet kr 100 000 og ble belastet Andreas Hus, selv om blomstene gikk til hele foreningen.”

På spørsmål om vurdering knyttet til at tilskuddsmidler er benyttet til å betale for levering av blomster til foreningens kontor opplyser generalsekretæren til PwC at blomstene og pottene står i Andreas Hus per i dag.

4.2.4.4 Andre administrative og sosiale utgifter

Undersøkelsen viser at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å dekke utgifter tilknyttet styret og generalforsamling, i tillegg til sosiale utgifter som eksempelvis julebord for både ansatte og deres ektefeller.

Styret og generalforsamling

Det fremgår av PwCs gjennomgang at utgifter knyttet til styret og generalforsamling hovedsakelig er belastet prosjektet for Andreas Hus. Dette er eksempelvis utgifter for styremøter, middager med styret, generalforsamling, strategisamlinger, ol. Tabellen nedenfor viser totalt utgifter til styret og generalforsamling i løpet av perioden 2020-2022, samt hvilke avdelinger utgiften er bokført på:

	Totale utgifter	A1 - Foreningen	A2 - Øremerkede midler	A5 - Andreas Hus
2020	78 626	1 993	725	75 908
2021	125 978	38 259	4 560	83 150
2022	160 022	16 969	14 707	128 346

Tidligere økonomileder har uttalt at hun mener flere av utgiftene som har tilfalt prosjekt for Andreas Hus skulle blitt holdt utenfor prosjektrengskapet og vært dekket av foreningen:

“[Generalsekretær] hadde en strategihelg med styret til kr 75 000. Dette ble betalt med Andreas Hus sine midler, men det er foreningen som skulle ha betalt for det. Årets og fjorårets generalforsamling ble også ført på Andreas Hus. Her ble både reise, hotellopphold og mat og drikke dekket for alle deltakere.”

Generalsekretæren har opplyst til PwC at utgifter som knytter seg til styret og generalforsamlingen fordeles på ulike avdelinger i foreningen:

“Kostnadene til styremøtene har blitt fordelt på de ulike avdelinger! Da også Styret er ansvarlig for alle aktiviteter i foreningen! Hovedvekten av all aktivitet foregår i Andreas Hus, og derfor også størst ansvar for styret, derfor ble denne helgen belastet AVDELING 5”

Strategihelg

Bilagsdokumentasjon viser at foreningen i 2021 har hatt utgifter på kr 72 279 tilknyttet en “strategihelg” på Boen Gård og at disse er belastet prosjektet for Andreas Hus. Av faktura fremgår det at utgiftene gjelder leie av lokale, overnatting med frokost for åtte personer i to dager, i tillegg til mat og drikke. Det fremgår videre av faktura hvem som har deltatt på strategisamlingen.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Her må det også presiseres at kostnadene er inkludert utgifter til både styret samt foredragsholdere samt honorar, reisekostnader/opphold for disse

Generalsekretæren i foreningen forklarte følgende etter at PwC forespurte om bakgrunnen for at utgiften i sin helhet er belastet prosjektet for Andreas Hus:

“Dette var det første fysiske møte med nye styremedlemmer etter generalforsamlingen og behov for opplæring av styret og gjennomgang av alle aktiviteter i foreningen. Spesielt knyttet til Andreas Hus!!”

PwC har mottatt kopi av agendaen for strategihelgen som fant sted 10-12.09.2021:



Velkommen til arbeidshelg og styremøte - FFB

Til: Styret i FFB

Sted: [Boen gård](#)

Dato: Fredag 10.09.21 - søndag 12.09.21

PROGRAM:

FREDAG 10.09	TEMA:
KL. 11.30	Innsjekk på Boen gård
KL. 14.00 - 17.00	Historiefortelling med Hans Christian Vadseth
KL. 17.00 - 18.30	Teambuilding - Ute aktivitet
KL. 20.00 - 23.00	Middag og sosial samling (Hans Christian deltar på middagen)
LØRDAG 11.09	TEMA:
KL. 09.00 - 10.00	Felles frokost
KL. 10.00 - 13.00	Foredrag av generalsekretær i Frivillighet Norge, Stian Slotterøy Styremedlem i en frivillig organisasjon Informasjon om det frivillige arbeidet og strategi ved FFBs Frivillighetskoordinator - Hege Dahl
KL. 13.00 - 14.00	Lunsj (Hege og Stian deltar her sammen med oss)
KL. 14.00 - 17.00	Workshop - Undervisning - med mere Natasha, Nina og Frank
KL. 17.00 - 18.00	Egentid
KL. 19.00	Middag og sosial samling (kun styret)
SØNDAG 12.09	TEMA:
KL. 09.00 - 10.00	Felles frokost
KL. 10.00	Styremøte FFB (egen innkalling ligger som vedlegg)
KL. 14.00	Lunsj
KL. 15.00	Slutt og hjemreise

Vi gleder oss til å se dere 😊

Mvh

Lisbeth Andersen, styreleder FFB

Natasha Pedersen, Generalsekretær FFB

Julebord

Det fremgår av hovedbok for 2020 og 2021 at det er utgiftsført henholdsvis kr 26 944 og kr 49 136 for julebord på Boen Gård. Hele utgiften er belastet avdeling for Andreas Hus. Generalsekretæren har forklart til PwC at utgiften ble belastet avdeling for Andreas Hus i 2020 fordi de ansatte som skulle delta på julebordet jobbet på denne avdelingen.

Det fremgår av bilagsdokumentasjon at totalt 28 personer deltok på julebordet i 2021, herunder medlemmer av styret, ansatte og eksterne samarbeidspartnere. Fire personer overnattet fra 3-5. desember 2021. Dette er opplyst å være generalsekretæren og et av styremedlemmene og deres ektefeller. Utgiftene gjelder overnatting, underholdning, mat og drikke. Også her forklarte generalsekretæren at alle som deltok på julebordet var tilknyttet prosjektet for Andreas Hus:

“Alle som har jobbet med Andreas Hus gjennom 2021, samt også at det var et styremøte på fredag der samarbeidspartnere deltok og hadde informasjon. Styremøte kombinert med julebord.”

4.2.4.5 Sluttvederlag og oppreisning til tidligere ansatt

Det fremgår av hovedbok for 2020 at foreningen har hatt utgifter knyttet til oppreisning og etterlønn for en tidligere ansatt på totalt kr 336 808. Utgiften er betalt med tilskuddsmidler under ordningene *Etablering av*

barnehospice i Kristiansand og Kunnskap og informasjon om lindrende behandling. Generalsekretæren har opplyst til PwC at utgiften skyldes en endringsoppsigelse:

“Ansatt var ansatt i avdeling 2 (50 %) og fikk tilbud om å øke sin stillingsprosent til 100 % også for å jobbe i avdeling 5. Det ble forelagt en endringsoppsigelse og lønn som ikke ble akseptert og ansatte fikk da tilbud om en sluttavtale. Siden lønnen ble fordelt på begge avdelingen, var det naturlig å belaste disse”

Generalsekretæren har forklart til PwC at den ansatte ikke aksepterte endringen og det ble derfor tilbudt en sluttavtale. Det fremgår av sluttavtalen at arbeidsgiver utbetaler et sluttvederlag tilsvarende seks måneders brutto lønn, i tillegg til en oppreisningserstatning på kr 100 000. Ifølge generalsekretæren er dette vanlig praksis ved endringsoppsigelse. Det fremgår videre av sluttavtalen at foreningen også dekker den ansattes kostnader til advokatbistand.

Tidligere økonomileder har opplyst til PwC at den ansatte fikk tilbud om sluttavtale på bakgrunn av en pågående personalsak mellom den ansatte og generalsekretæren, og at hun mener foreningen burde dekket denne utgiften selv:

“Hun [hadde] en veldig stygg personalsak i 2020-2021. Da fikk en tidligere ansatt en oppreisningserstatning på grunn av [generalsekretærens] oppførsel på kr 100 000 i tillegg til 6 måneder med etterlønn. Dette er jeg ganske sikker på at ble belastet Andreas Hus. Dette burde heller blitt betalt av foreningen, ettersom det skyldtes en feil [generalsekretæren] hadde gjort.”

PwC er også informert av Helsedirektoratet om at den ansatte skal ha uttalt overfor dem at hun sa opp sin stilling i foreningen som følge av en arbeidskonflikt med generalsekretæren, som hun senere mottok oppreisning og etterlønn for. Den ansatte skal i samme forbindelse ha opplyst til Helsedirektoratet at hen i løpet av sin ansettelsesperiode på 4 år kun jobbet to måneder med prosjektet Andreas Hus.

4.2.4.6 Advokatutgifter - klage på vedtak vedrørende mva.-kompensasjon

Undersøkelsen viser at foreningen har hatt utgifter på totalt kr 84 938 til Advokatfirmaet Nicolaisen Ans for bistand med klage til Lotteri- og stiftelsestilsynet vedrørende mva kompensasjonsordningen for 2021. Utgiften er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*.

Foreningen mottok mva.-kompensasjon på kr 335 994 i 2020, men har på tidspunkt for undersøkelsen ikke mottatt kompensasjon for 2021. Økonomileder har forklart til PwC at foreningen var for sent ute med å søke for 2021 og derfor fikk søknaden avvist. Generalsekretæren besluttet å engasjere advokat for å klage på tilsynets avslag, en klage som ikke ble tatt til etterretning:

“Momskompensasjon er noe frivillige organisasjoner kan søke på hos Lotteri og Stiftelsestilsynet. Vi var for sent ute med å søke om dette (6 uker for sent ute). På nettsidene så sto det at de hadde en streng praksis om at søknader sendt inn etter søknadsfristen ville bli avvist. Vi ringte seks uker etter at søknadsfristen hadde gått ut, og fikk beskjed på telefon om at de hadde streng praksis og at det ikke nyttet å klage. Vi søkte likevel på midlene og fikk avslag ettersom vi hadde sendt inn søknad etter søknadsfristen. Likevel valgte generalsekretæren å engasjere en advokat. Hun brukte kr 90 000 på å klage på vedtaket. Klagen ble ikke tatt til etterretning, og da valgte generalsekretær å klage enda høyere opp én klageinstans. Dette ble betalt for med Andreas Hus sine midler. Momskompensasjon går til inntekt til foreningen, men allikevel brukte vi Andreas Hus sine midler på å klage.”

Helsedirektoratet har forklart til PwC at kompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er å anse som en separat tilskuddsordning fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. Inntekt fra eventuell kompensasjon skal derfor holdes utenfor prosjektrengskapene til Helsedirektoratet, og tilfalle foreningen. PwC forespurte foreningen om

begrunnelse for at tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet er benyttet på utgifter til advokatbistand vedrørende foreningens mva-kompensasjon. Generalsekretæren forklarte følgende til PwC:

“Grunnen til at kostnadene er ført for dette på avdeling 5- er fordi at hovedvekten av det vi får momskompensasjon for er på avdeling 5, der det er mest utgifter, samt at Økonomileder var ansatt i avdeling 5 og hadde ansvaret for dette!”

4.2.4.7 Kongress og prisutdeling i Roma

Foreningen har hatt utgifter på totalt kr 174 811 knyttet til kongressen *Maruzza International Congress on Paediatric Palliative Care* i Roma 24.-26.05.22. Utgiften er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*. Fra mottatt bilagsdokumentasjon har vi funnet at kr 56 335 gjelder kostnad til Pressure AS for deltakelse og innholdsproduksjon under konferansen. PwC er kjent med at to ansatte i Pressure var med på turen. Resterende utgifter gjelder fly, taxi, kost og deltakeravgift til konferansen for ansatte i foreningen, samt tre personer fra foreningens frivillige fagråd og foreningens ambassadør. PwC er ikke kjent med hvilken rolle forenings fagråd og ambassadør har.

PwC har mottatt et program for reisen. Av programmet fremgår det at formålet med reisen var at alle reisende skulle delta på kongressens første dag, og at fire av foreningens ansatte skulle delta på kongressens andre dag. PwC er også kjent med at kongressen avholdt en prisutdeling hvor forenings generalsekretær mottok en pris.

Økonomileder har uttalt til PwC at hun er kjent med at kun enkelte av de reisende deltok på det faglige innholdet, og at formålet med reisen først og fremst var å overvære prisutdelingen. Hun har videre uttalt at hun selv ikke skulle delta på noe faglig, men valgte å trekke seg fra turen som følge av sykemelding. PwC har ikke vært i kontakt med andre reisende som kan uttale seg om det faglige innholdet.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Økonomileders uttalelse her medfører ikke riktighet. Prisutdelingen var i forbindelse med den faglige biten av kongressens første dag. Og inneholdt flere faglige foredrag. Alle som var med, deltok her og flere ansatte og fagrådsmedlemmer deltok på resten av kongressen. Her er det også faktuelle feil. Det var kun en deltaker fra Pressure. Styret og styreleder ønsket dokumentasjon av tildelingen av prisen da dette vil ha betydning for Andreas Hus ift. videre samarbeid med internasjonale organisasjoner. Prisen som ble gitt gjaldt arbeidet knyttet til dette. Her har også PWC fått mine uttalelser i intervju gjort hos oss dem 22. november. Som ikke er tatt med her.

4.2.4.8 Leie av bil - barteravtale

Undersøkelsen viser at foreningen har hatt utgifter til Gumpens Auto AS på kr 72 000, rapportert under ordningen *kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom*. Av bilagsdokumentasjonen fremgår det at utgiften gjelder leie av en bil av typen Volkswagen ID4, regnr EC48765. PwC har videre funnet at foreningen har inntektsført kr 72 000 som gave fra Gumpen Auto utenfor prosjektrengskapene.

PwC har mottatt kopi av avtale mellom foreningen og Gumpens Auto vedrørende det aktuelle kjøretøyet. Av avtalen fremgår det at foreningen skal betale kr 72 000 for bilen og at Gumpen Auto skal sponse foreningen med kr 72 000. Avtalen fremstår dermed som en barteravtale.

Basert på avtalens innhold har PwC forespurt avdelingen om begrunnelse for at utgiften for leie av bilen er rapportert under tilskuddsordningen, samtidig som sponsorinntektene tilknyttet den samme avtalen er inntektsført i foreningen utenfor prosjektrengskapet. Generalsekretæren forklarte til PwC i telefonsamtale

25.11.22 at transaksjonen er feilført. Transaksjonen skulle vært ført som inntekt/utgift i foreningen utenfor prosjektregnskapene og det er feilaktig blitt fremstilt som en utgift under tilskuddsordningen.

Foreningens regnskapsfører har forklart til PwC at alle utgifter til drift, parkering, bom og lading er betalt med tilskuddsmidler under ordningen Kunnskap og informasjon om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom, og innberettet som fordel med fri bil for Generalsekretæren. Dette fordi generalsekretæren også benytter bilen privat.

PwC bemerker at vi ikke er kjent med hvorvidt bokføring av barteravtalen er endret iht. uttalelsen fra generalsekretæren.

4.2.5.8 Leie og felleskostnader for foreningens kontor

Undersøkelsen viser at foreningen i 2020 hadde kostnader til Inli AS på kr 743 640, der kr 641 457 er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av Barneospice i Kristiansand* og resterende med tilskuddsmidler under *Kunnskap og informasjon om lindrende enheter*. I følge bilagsdokumentasjon og beskrivelse i hovedboken gjelder utgiften husleie og felleskostnader for foreningens kontor i Tollbodgata i 2020 og 2021.

Undersøkelsen viser videre at foreningen i 2021 hadde utgifter til Inli AS på kr 485 775, der kr 425 775 er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av Barneospice i Kristiansand* og resterende med tilskuddsmidler under *Kunnskap og informasjon om lindrende enheter*. I følge beskrivelse i hovedboken gjelder utgiften husleie for foreningens kontor i Tollbodgata i 2022.

Generalsekretæren har forklart følgende til PwC om vurdering knyttet til hvordan utgiften er fordelt:

FFB er som tidligere eier av prosjektet Andreas Hus og har to typer tilskuddsordningen. Avd2 og Avd 5. Begge har søknader der husleiekostnader er satt inn i budsjettet. Grunnen til denne fordeling, er en utvidelse av prosjektet Andreas Hus og behov for flere kontorer til ansatte. Dette står også oppført i søknadene og er rapportert til helsedirektoratet for begge årene, som igjen er godkjente. Se regnskapsrapportene som HDIR har fått!.

4.2.4 Salg av prosjektets utstyr

PwC er gjennom undersøkelsene gjort kjent med at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å kjøpe inn elektronisk utstyr som mobil og PC til sine ansatte. Vi forespurte foreningen om å forklare rutinen knyttet til håndtering av slike eiendeler dersom ansatte slutter. Foreningen forklarte til PwC at den ansatte vil få tilbud om å kjøpe ut slikt utstyr, alternativt levere det tilbake.

Undersøkelsen viser at foreningen har hatt utgifter på kr 47 870 som gjelder kjøp av tre Iphoner, henholdsvis til ansatt 2, 3 og 4, som er betalt med tilskuddsmidler. Foreningen har opplyst til PwC at ansatt 2 kjøpte ut sine eiendeler i 2022. PwC ba foreningen om å fremlegge dokumentasjon som viser hvordan dette utkjøpet ble håndtert i regnskapene. PwC har mottatt dokumentasjon som viser at salgstransaksjonen er bokført som en kostnadsreduksjon utenfor prosjektregnskapene. PwC forespurte foreningen om vurderingen knyttet til bokføring av denne salgstransaksjonen, men har ikke mottatt dette.

Foreningens tidligere økonomileder har forklare følgende om sin kjennskap til hvordan foreningen har håndtert utkjøp av et prosjekts eiendeler dersom disse er betalt med tilskuddsmidler:

“Når ansatte har sluttet, så får de tilbud om å kjøpe ut pc, mobil og lignende, som er betalt med Andreas Hus sine midler, også blir pengene ført som gave til foreningen. I regnskapet ser det da ut som det er blitt gitt gaver til foreningen, men dette stemmer ikke. Det har blitt kjøpt utstyr tilhørende

staten. Pengene burde ha gått tilbake til Andreas Hus som avdeling, og ikke til inntekt for foreningen. [...] Et av generalsekretærens hovedformål er å tjene inn mest mulig penger til foreningen.”

PwC har gjennom undersøkelsen blitt kjent med at også ansatt 3 og 4 har sluttet i foreningen. PwC ba foreningen om å forklare hvordan mobiltelefonene ble håndtert. Nåværende regnskapsfører har på vegne av foreningen forklart at begge leverte sitt utstyr tilbake. Av regnskapene fremgår det at både ansatt 3 og 4 har gitt en gave til foreningen på henholdsvis kr 8 000 og 10 000. Økonomileder, som var ansatt i foreningen på tidspunktet for gavetransaksjonene, har forklart til PwC at dette gjelder utkjøp av utstyr.

4.2.5 Utgifter som er forskuddsbetalt

PwCs undersøkelser viser at foreningen har hatt en praksis med å inngå leverandøravtaler med forskuddsbetaling. Generalsekretæren har bekreftet til PwC at det er foreningen som i flere tilfeller har ønsket å inngå slike avtaler. På spørsmål om hva som har vært bakgrunnen for dette forteller generalsekretæren at det skyldtes foreningens valg om å benytte kontantprinsippet:

“Kontantprinsippet. Vi visste at dette var en utgift vi uansett kom til å få. Det første året var fokuset for Andreas Hus utvikling, det andre året var det utvikling og etablering og det tredje året skulle vi gå fra etablering til drift. Da visste jeg at fra det året vi skulle over i full drift så hadde vi ikke råd til å kjøpe en mandarin en gang nesten. Vi måtte tenke langsiktig. Jeg har vært veldig opptatt av hvordan jeg har kunnet bruke pengene riktig med tanke på formål, langsiktighet, levetid og substansen i prosjektene. Utgangspunktet var jo en nasjonal pilot. Jeg visste at jeg måtte være nøye med hvordan jeg brukte pengene, og det har jeg vært veldig opptatt av hele tiden.”

Økonomileder har uttalt til PwC at hun er av den oppfatning at foreningen har utført forskuddsbetalinger med den hensikt å bruke opp tilskuddsmidlene:

“Generalsekretæren driver mye med forhåndsbetaling. Dersom hun ikke får brukt opp tilskuddet for 2021, så betaler hun for ting (gjenstander, leie, oppdrag, tjenester ol) for påfølgende år. [...] det var for å bruke opp midlene før året var over. Det har hun sagt.”

Undersøkelsen viser flere tilfeller av større forskuddsbetalinger, og nedenfor presenteres et utvalg hvor PwC stiller spørsmål ved om aktiviteten er utført i samme periode som utgiften er betalt, samt bakgrunnen for at utgiften er forskuddsbetalt:

4.2.5.1 Gustav Pedersen AS - inventar og innredning Andreas Hus

Undersøkelsen viser at foreningen i 2021 hadde en utgift til NorEngros Gustav Pedersen AS på kr 12,1 millioner. Utgiften ble betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter* 29.11.2021. Av tilhørende faktura fremgår det at utgiften gjelder *Tjenester og leveranser til foreningens nybygg som ferdigstilles i 2022*. Det bemerkes at fakturaen er uten mva. Vedlagt fakturaen er et fakturagrunnlag, en oversikt som viser en inventar- og utstyrsliste, spesifisert over kategoriene diverse utstyr, helse, fysio og møbler & div. Oversikten inneholder ingen priser, ordre- eller leveringsdatoer.

PwC har mottatt etterfølgende fakturaer fra NorEngros som viser hva foreningen har kjøpt inn gjennom avtalen. Per 24.11.2022 har foreningen mottatt varer og tjenester for kr 11,6 millioner inkludert mva. Etter PwCs syn gjelder kr 1,6 millioner innkjøp til leiligheten i Byhaven, se mer om dette under pkt 4.2.4.1. Resterende kr 10 millioner gjelder innkjøp til Andreas Hus. Se pkt 4.2.6.1 for oversikt over hva som er kjøpt inn.

Generalsekretæren har forklart til PwC at forskuddsbetaling var initiert av foreningen for å slippe denne kostnaden året etter og at man ikke ønsket å søke om å få overflyttet midlene til året etter:

PwC: Hva er grunnen til at NorEngros ville ha dette på forskudd og ikke fakturere foreningen etter levering?

Generalsekretær: Vi ville ha det sånn.

Regnskapsfører: Det er kontantprinsippet, da.

Generalsekretær: Om vi velger det sånn, så har vi ikke den kostnaden til neste år.

PwC: Stilt på en annen måte, om disse 12,1 MNOK ikke hadde blitt forskuddsbetalt, så hadde dette påvirket tilskuddet påfølgende år?

Generalsekretær: Ja.

Regnskapsfører: Ja, da hadde vi måttet søke om overflytting. I tillegg til at det ikke hadde vært rapportering etter kontantprinsippet. Det går på at det er det du har søkt om og det er det du har rapportert om. Når vi da bruker det prinsippet som er tillatt her, så er det innenfor.

Generalsekretær: Det er derfor jeg har valgt å ta de grepene jeg har tatt nå. Når vi kommer til 2023, så vil ikke ny daglig leder ha mulighet til å gjøre noen innkjøp, fordi da skal vi over i driftsfasen.

PwC har forespurt foreningens generalsekretær om å forklare i hvilken grad utgiften representerer en gjennomført aktivitet i 2021. Generalsekretæren har forklart til PwC at innkjøpene i all hovedsak ble foretatt i 2021, men levert i 2022. Videre at hun mener aktiviteten pågår fremdeles:

Generalsekretær: Denne foregår fremdeles. Det er jo slik at den har begynt og at vi har betalt ut i det året. Den er jo ikke ferdig. Vi jobber med den enda.

PwC: Hvordan representerer de 12,1 MNOK til NorEngros en aktivitet i 2021?

Generalsekretær: Det er fordi vi allerede hadde begynt å planlegge da. Alt du har sett nå, det er jo ikke sånn at det ikke har vært planlagt. Det har vært utallige arbeidsmøter, de har vært med på å velge farge, møbler og antall. De har hatt en egen prosjektleder fra NorEngros som har bistått oss i hele fasen.

PwC har mottatt etterfølgende fakturaer fra NorEngros for det som er kjøpt inn, disse inneholder ordre- og leveringsdatoer. For innkjøp som gjelder Andreas Hus har PwC beregnet at kr 274 000 har ordre- og leveringsdato i 2021, mens kr 146 000 har ordredato i 2021 og leveringsdato i 2022. Resterende kr 9,6 millioner har ordre og leveringsdato i 2022. PwC har vært i kontakt med en av foreningens kontaktpersoner i NorEngros. Vedkommende har uttalt at ordredato på fakturaer ikke alltid svarer til bestillingsdato fra kunden. Videre at de anser at foreningen i all hovedsak planla og bestilte innkjøpene i 2021. Kontaktpersonen opplyser imidlertid at foreningen har hatt anledning til å gjøre endring i bestillingene i løpet av 2022, slik at de ikke var å anse som endelig ved utgangen av 2021. PwC har ikke mottatt svar på hvordan avtalebeløpet ble beregnet, gitt at endelig bestillinger ikke forelå.

Tidligere økonomileder har uttalt at hun opplevde at NorEngros fakturerte det beløpet som var igjen av midler i foreningen og at det ikke forelå noen bestilling av møbler på dette tidspunktet:

“Generalsekretæren inngikk en oppdragsavtale med Norengros i slutten av 2021. Dette for å bruke opp gjenstående midler fra tilskuddet. [...] Det som var igjen av midler ble fakturert fra NorEngros [...]. Det ble ikke kjøpt noen møbler i 2021. De ble ikke bestilt i 2021 heller. Det var bare en forskuddsfakturering på 12,1 MNOK uten noen bestilling.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Dette medfører ikke riktighet. Alle varer mv. som er bestilt av Norengros er nå levert. Det er ulike årsaker til at levering skjedde noe tid etter bestilling og betaling, blant annet lang leveringstid pga. korona/krig mv. Samarbeid med Norengros opprette allerede i 2020 (kontormøbler i Tollbodgata). Møbler og design, farger og stil er blitt presentert og diskutert på styremøter, protokollført, på generalforsamling med mere. Dokumentasjon og informasjon er også sendt på innkallinger til styremøter med mere. Igjen er det svært betenkelig at man presentere noe økonomileder "opplever" som fakta.

Foreningens generalsekretær har forklart til PwC at kontrakten med NorEngros er blitt diskutert i styret i forkant av avtaleinngåelsen. Avtroppende styreleder har forklart følgende til PwC om sin kjennskap til avtalen:

“Dette med NorEngros, alle de møblene og Per Fronth er noe vi har fått vite om i ettertid når avtalene allerede er inngått. Det har ikke vært diskusjoner om hvorvidt vi skal gjøre dette og om det er lurt. Det er sånt du diskuterer med styret, også får du et vedtak på at det er greit. Her har det blitt presentert ferdige løsninger som allerede er satt i gang.”

Foreningens regnskapsfører har opplyst til PwC at foreningen har gjort ytterligere innkjøp gjennom avtalen etter at PwC mottok oversikten, og at foreningen ikke vil ha utestående beløp hos NorEngros ved utgangen av 2022.

4.2.5.2 NTNU - utvikling og gjennomføring av kurs

PwCs undersøkelser viser at foreningen har hatt utgifter til Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) på totalt kr 5 726 133 inkludert mva. Kr 3 millioner er betalt med tilskuddsmidler under ordningene *Etablering av Barnehospice 7.12.20*, og rapportert som utgift i 2020, og resterende med midler under ordningen *Lindrende enheter* og rapportert i 2021. Iht. mottatte faktura gjelder utgiften *“Utvikling av kompetanseoverføring og kunnskapsbygging for helsepersonell iht til avtale”*. Foreningen har under begge tilskuddsordningene fått innvilget tilskudd som kan brukes til aktiviteter hvor formålet er å utvikle kompetanseoverføring og kunnskapsbygging for helsepersonell og etablere et formelt samarbeid med academia og forskning.

PwC har mottatt avtale mellom foreningen og NTNU. Av avtalen fremgår det at NTNU skal utvikle og gjennomføre kurs innen kompetanse i barnepalliasjon. Det fremgår videre at oppstart og gjennomføring av kurset er blitt forskjøvet pga. pandemien, slik at ny tentativ oppstart er fra desember 2022 og kurset vil gå fra våren 2023 med forbehold om endringer. Perioden høsten 2020 - desember 2022 skal brukes på forberedelser og rigging av kurset. Prisen skal dekke leie av lokale, administrative tjenester, lønn til forelesere og reise - og oppholdsutgifter. Det fremgår av avtalen at ytelsen forskuddsfaktureres etter avtale med foreningen.

Generalsekretæren har uttalt følgende til PwC om bakgrunnen for avtalen og årsaken til at tjenesten ble forskuddsbetalt:

Generalsekretær: Den første tildelingen var kun for ett år. Jeg tenkte at det ikke gikk, så tanken min var at jeg ønsket å få 30 MNOK til å vare i fremtiden, dersom det ikke blir noe av dette. Da visste vi at det kom til å bli en debatt, og at folk jobbet for at vi skulle få øremerkede tilskudd. Det er jo en del lobbyisme i dette. I august fikk vi inn de 30 MNOK, som skulle brukes på fire måneder. Jeg tenkte da at jeg ønsket å sikre en så stor som mulig fremtidig kunnskap om barnepalliasjon. Dermed inngikk vi avtalen med UiA om en doktorgradsstipendiatstilling, og videreutdanningen i barnepalliasjon ved NTNU. Det vil jeg si var en ganske fornuftig bruk av penger. Jeg prøvde å tenke langsiktig, samtidig som jeg sto der og ikke visste noen ting.

PwC: Er det noen risiko slik du ser det for at dere ikke mottar det dere har betalt for?

Generalsekretæren: Nei, de er ganske programforpliktet, jeg tror ikke de tør det. Avtalen med NTNU ble også forsinket. Det ble en ekstra kostnad knyttet til dette på grunn av korona, og ikke minst at

byggeprosjektet her ble forsinket. NTNU skal evaluere alt nå og gi grundige rapporter både til oss og internt i sitt eget system.

Tidspunkt for avtaleinngåelse og tidspunkt for utbetaling er desember 2020. NTNU må derfor i all hovedsak ha benyttet påfølgende år til å levere motytelsen. PwC er gjennom undersøkelsen gjort kjent med ansatte i Andreas Hus påbegynte kurset høsten 2022. Aktiviteten utgiften knytter seg til gjelder derfor i all hovedsak 2021 og 2022.

4.2.5.3 Universitetet i Agder - Doktorgradsstipendiat

PwC har funnet at foreningen har hatt utgifter til Universitetet i Agder (UiA) på kr 3 000 640. Utgiften er betalt med tilskuddsmidler under ordningen *Etablering av Barnehospice i Kristiansand* og rapportert i 2020. Iht. mottatt faktura gjelder utgiften *Foreldrerollen i barnepalliasjon*.

PwC har mottatt avtale mellom foreningen og UiA datert 12.10.2020. Avtalen gjelder prosjektet *Foreldrerollen i barnepalliasjon iht. prosjektbeskrivelsen*. PwC har ikke mottatt prosjektbeskrivelsen. Avtalen/prosjektet har en tidsramme fra 21.10.2020 - 31.12.2024. Det fremgår av avtalen at prosjektet forskuddsfinansieres av foreningen med kr 3 000 640 for hele prosjektperioden under forutsetning om at forsker oppfylder sine kontraktsforpliktelser. Det fremstår for PwC at forsker er forpliktet til å sende inn en framdriftsrapport for godkjenning av foreningen hvert år, i tillegg til bla. midtveis - og sluttrapport. I tillegg er forsker forpliktet til å delta på konferanser i regi av foreningen eller deres samarbeidspartnere.

PwC har bedt om samtlige rapporteringer fra forsker iht. avtalen. Vi har mottatt framdriftsrapport av januar 2022 og september 2022. Av rapportene fremgår det at prosjektet gjelder utførelsen av 3 delstudier med fokus på *“fedres opplevelse av å ha et barn med en progredierende tilstand uten kurativ behandling.”* Det fremgår videre at delstudie 1 ble påbegynt i 2020/2021, med planlagt ferdigstillelse i 2022. Videre at delstudie 2 og 3 ble påbegynt i 2022, med planlagt sluttdato i 2025.

Foreningens tidligere økonomileder har forklart til PwC at hun ikke hørte noe om det aktuelle prosjektet eller forskeren i tiden hun jobbet i foreningen, fra januar 2020 til mai 2022.

Basert på mottatt dokumentasjon fremgår det at prosjektet utgiften knytter seg til i all hovedsak er gjennomført i årene etter at utgiften ble rapportert til Helsedirektoratet. Den største delen av prosjektet vil trolig utføres i 2023 og fremover.

4.2.5.5 Andre forskuddsbetalinger

Undersøkelsen viser at foreningen i 11.11.2021 betalte kr 2,2 millioner til Pressure AS med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*, hvor det fremgår av fakturaene at utgiften gjelder konsulentbistand retainer 2022, mediebudsjett 2022, mediekjøp 2022, retainer 2022 og podkastproduksjon for 2022. Utgiften er rapportert i sin helhet i 2021. Det fremgår ikke av mottatt avtale når faktureringen skal skje.

Vi har videre funnet at foreningen 29.10.2021 betalte kr 1 million til Kruse Larsen AS med tilskuddsmidler under ordningen *Lindrende enheter*, hvor det fremgår av fakturaen at utgiften gjelder konsulentbistand retainer hele 2022. Iht. mottatt avtale mellom foreningen og Kruse Larsen skal tjenesten faktureres etterskuddsvis. PwC er ikke kjent med årsaken til at tjenesten likevel ble forskuddsfakturert.

Vi har også funnet at foreningen i 2021 rapporterte en utgifter til Best Event AS på kr 50 938 under ordningen *Lindrende enheter*. Det fremgår av fakturaen at utgiften gjelder droneopptak av Andreas Hus fra september 2021 til september 2022.

Tidligere økonomileder har uttalt følgende om sin kjennskap til transaksjonene og når tjenesten er levert:

“Generalsekretæren ønsket dronefilmer av tomten jevnlig mens det ble bygget, og betalte Best Event for dette. Dronefilmingen foregikk til og med september 2022, men ble betalt i 2021. Det har blitt brukt opp mot 3 MNOK som har blitt betalt til PR-selskapet Pressure. Disse blir brukt til å skrive i media, til markedsføring, sosiale medier [...]. Det har blitt brukt 1 MNOK på Kruse Larsen som også utførte lignende tjenester. Begge disse utgiftene har blitt forskuddsbetalt året før tjenestene ble levert.”

4.2.6 Omfang av andre innkjøp

Det har i forkant av PwCs undersøkelser fremkommet opplysninger om at omfanget av enkelte innkjøp kan anses å være utover det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller utover det som kan betraktes som rimelig. PwC har som følge av disse opplysningene gjennomgått totalnivået på utvalgte utgiftskategorier, herunder utgift til kjøp av inventar til Andreas Hus, lønnsutgifter til generalsekretæren, PR- og konsulentselskaper, rekrutteringsselskaper, advokatselskaper, reklame og kjøp av biler.

4.2.6.1 Inventar Andreas Hus fra Gustav Pedersen

PwC har gjennomgått de innkjøpene foreningen har gjort til Andreas Hus gjennom avtalen med NorEngros Gustav Pedersen AS, totalt kr 10 mill, per 24.11.2022. Oversikt over hva som er kjøpt inn av tjenester og produkter, samt pris presenteres under. Se pkt 4.2.5.1 for informasjon knyttet til når innkjøpene er bestilt og levert.

Spesifikasjon av innkjøpte tjenester	Antall	Utgift
Interiørkonsulent (Bistand innredning og oppussing, administrering av innkjøp, reiser med FFB)	540	640 080
Bistand med flytting kontor		181 813
Lagring og bistand ved innflytting		9 877
Mood arkitket (tegninger, kjøring, innrigg i skap)		147 556
Sum innkjøpte tjenester		979 326

Spesifikasjon innkjøpte produkter	Ant	Utgj
Teknisk utstyr (lydanlegg, Tver mm)		1 483 673
Kjøkkenutstyr		1 230 799
Helseutstyr (Måleutstyr, seil til heiser, stellebord, pulsoksimeter mm)		942 299
Spesialseng	4	938 479
Kunst fra BI-z		875 721
Fysio utstyr (Easy rider sykkel, gravidy chair, terrengvogn, skråputer mm)		484 539
Terapibadekar	1	381 978
Sofa	5	313 985
Lenestoler	10	286 000
Stol	36	284 633
Spisestol	28	227 441
Seng	4	178 733
Utstyr til spesialsoverom (dyner, puter, madrasser, sengetøy)		158 521
Madrasser	12	147 615
Sovesofa	4	134 220
Påske - og julepynt		117 364
Sofabord	6	114 098
Spisebord	2	112 963
Utstyr uteområde (grill, gassovn, potter)		98 360
Vaskeutstyr		96 818
Bord	12	86 290
Puffer	12	59 983
Elsykkel	4	54 264
Iphone	2	31 112
Benker	1	30 643
Lamper	4	28 105
Knagger	14	27 020
Skrivebord	2	22 485
Sakosekker	3	19 558
Madrassbeskyttere	20	16 135
Felger	2	8 258
Kabelbakker	2	2 128
Sum produkter		8 994 220
Totalt		9 973 546

4.2.6.2 Lønnsutbetaling til Generalsekretæren

Som en del av undersøkelsene har PwC gjennomgått lønnsutbetalinger til foreningens generalsekretær. PwC har mottatt kopi av arbeidsavtalen til generalsekretæren som er signert 18.05.2021. Arbeidsavtalen viser en avtalt årslønn på kr 970 000. PwC har fått opplyst at 80 % av generalsekretærens lønn er belastet avdeling 2 og at 20 % er belastet avdeling 5.

PwC er videre blitt forelagt dokumentasjon fra foreningens lønssystem, samt innrapportert lønnsdata i Altinn, som viser utbetalt lønn og andre ytelser i perioden 2020 - november 2022. Totale lønnsutbetalinger og andre ytelser til generalsekretæren er oppstilt i tabellen nedenfor:

Hva	2020	2021	pr. okt 2022
Fastlønn	965 390	997 745	865 699
Feriepenger	83 317	107 036	118 397
Trekk i lønn for ferie	- 73 423	- 76 747	

Fast bilgodtgjørelse	75 000	37 790	8 560
Kilometergodtgjørelse bil	6 031	39 594	59 920
Bil			144 460
Kilometergodtgjørelse passasjertillegg	887		
Elektronisk kommunikasjon	4 392	4 392	3 660
Skattepliktig del av visse typer forsikringer	3 127	4 075	
Annet	560		
Sum	1 065 282	1 113 886	1 200 696

Det fremgår av lønnsdata at generalsekretæren har fått utbetalt en fast månedslønn i perioden 2020-2022, med en årlig justering på 1,4 % i 2020 og 2021, og på 4,2 % i 2022. Det fremgår imidlertid at generalsekretæren har fått utbetalt høyere månedslønn i august, september og oktober 2022. I disse månedene har generalsekretæren mottatt kr 345 776 i fastlønn.

PwC er gjort kjent med at generalsekretærens lønn har vært diskutert med styret høsten 2022. Generalsekretæren har forklart til PwC at hun høsten 2022 ba om en lønnsøkning som følge av at kontrakten hennes var gjenstand for endring/oppdatering:

“Jeg fikk utarbeidet stillingsbeskrivelse, og alt dette ville de gjøre ved hjelp av advokat. De fikk utkastet til kontrakten, og skulle uavhengig av meg ta en beslutning. I den så krevde jeg en lønnsøkning. Jeg etterspurte kontrakten flere ganger. [...] Samtidig skulle jeg ha en lønn ut ifra det ansvarsforholdet jeg hadde hatt, så jeg kom med et lønnskrav. Styreleder sa at hun skulle sende ut kontrakten til resten av styret. Jeg etterspurte den, og fikk bekreftelse på at arbeidskontrakten var godkjent.”

PwC har mottatt kopi av e-postkorrespondanse mellom generalsekretæren og avtroppende styreleder, der det fremgår at generalsekretæren 16.09.2022 ber om en ny årslønn på kr. 1,1 millioner. Generalsekretæren argumenterer i e-posten at hun forventer at hennes nye årslønn er på et visst nivå over årslønnen til daglig leder i Andreas Hus.

I svaret fra avtroppende styreleder, som er sendt til generalsekretæren 05.10.2022, fremgår følgende:

Emne:

Arbeidskontrakten

- til generalsekretær Natasha Pedersen er godkjent av styret.
- Styret ønsker et nytt organisasjons kart til neste styremøte.

Generalsekretæren opplyste til PwC at hun opplevde at lønnskravet var godkjent av styret.

Avtroppende styreleder opplyste til PwC at arbeidsavtale som styret mottok og godkjente i oktober 2022 ikke inneholdt informasjon om generalsekretærens lønn. Ifølge styreleder godkjente styret på dette tidspunktet en utkastet til en ny arbeidsavtale som spesifiserte at generalsekretæren skulle være 100 % ansatt i foreningen og ikke i Andreas Hus. Fullstendig oppdatert arbeidsavtale, inkludert informasjon om ny lønn, ble først forelagt styret 3.11.2022.

PwC har mottatt kopi av e-postkorrespondanse hvor styret diskuterer generalsekretærens lønn i begynnelsen av november 2022. Det fremgår av e-postkorrespondansen at en av styremedlemmene foreslår en nedjustering av lønn som følge av ansettelsen av daglig leder i Andreas Hus fra oktober 2022, og følgelig færre

arbeidsoppgaver som pålegges generalsekretæren. Det fremgår ikke av denne e-postkorrespondansen at styret har godkjent en lønn på kr 1,1 millioner.

Avtroppende styreleder har i samtale med PwC vist til at generalsekretærens krav om høyere lønn skal ha vært en av årsakene til at styret gikk av:

“Det var en av diskusjonene vi hadde, også var det rett og slett det med at hun ønsket høyere lønn, og det var totalt uaktuelt. Da ble det så krevende, at det var dråpen som fikk begeret til å renne over. Den saken ble heller ikke behandlet. Jeg sa at dette kunne jeg ikke gå med på, så da måtte jeg bare trekke meg.”

PwC er gjort kjent med at spørsmålet om generalsekretærens lønn er videresendt til det nye styret for behandling.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Jeg viser til epost datert 16.09.2022 kl 16:32, til styreleder med lønnskrav, der forslag til arbeidsavtale lå vedlagt. Denne ble bekreftet i epost fra styreleder 05.10.2022.

Jeg ble i styremøte før september oppfordret til å benytte advokat til å utforme forslag til ny arbeidsavtale. Styret ønsket å gå bort fra KPI-regulering av mine lønnsbetingelser, samt justere min stillingsbeskrivelse, med tanke på ny daglig leder for Andreas Hus.

Viser også til at avtroppende styreleder også bekrefter min nye lønn og at styret valgte å øke den til like over en million. Dette var en sak i Fedrelandsvennen den 14. oktober og hennes e-post er gjengitt i selve saken og er sakset inn under her:

«Styreleder Lisbeth Andersen skriver i en e-post at hun synes Pedersen fortjener «hver krone».

«Styret valgte å øke Natasha Pedersens lønn til like over én million i året. Det skyldes at Pedersen i realiteten arbeider døgnet rundt for Foreningen for barnepalliasjon og Andreas Hus. Hun har ledet et enormt politisk prosjekt og skapt fantastiske resultater for foreningen og hele barnepalliasjonsfeltet. Hun bruker helger og kvelder på å holde foredrag og jobbe med støttespillere, som skaper merinntekter».

Hvilken dialog som har vært her i styret kjenner jeg ikke til. Jeg sendte kontrakten i sin helhet og lønnskrav, fikk bekreftelse 5. oktober.

4.2.6.3 PR - og konsulenttjenester - Kruse Larsen, Pressure, First House

PwC har funnet at foreningen har hatt utgifter til selskapene Kruse Larsen AS, Pressure AS og First House AS for totalt kr 11,6 millioner som er betalt med tilskuddsmidler. Oversikten under viser hvilke tjenester foreningen har mottatt:

2020	Beløp	Hva
Pressure	3 461 977	Rådgivning, podkast, konsulentbistand
Kruse Larsen	487 500	Konsulentbistand
First House	193 765	Bistand med workshop og hjemmeside
Totalt	4 143 242	

2021	Beløp	Hva
Pressure	3 014 063	Bistand konsulentbistand med podkastproduksjon, kampanjeutvikling
Kruse Larsen	1 662 738	Konsulenttjenester for 2021 og retainer for 2022 + bistand podkast
First House	323 620	Kommunikasjonstjenester
Totalt	5 000 421	

31.10.22	Beløp	Hva
Pressure	1 339 824	Retainer rådgivning digitalt & sosiale medier 2023 , konsulentbistand
Kruse Larsen	1 166 406	Konsulentbistand for 2022 ut over retainer, + ekstraordinær bistand for mediehandtering juni - oktober 22.
Totalt	2 506 230	

Tidligere økonomileder har uttalt følgende til PwC på spørsmål om hvilke tjenester foreningen har mottatt fra selskapene:

“Det var veldig mye til sosiale medier, PR og reklame. Det ble betalt mye midler til reklame på sosiale medier, blant annet Instagram og Facebook. De ble også brukt en del til rådgivning og sparring.”

Generalsekretæren har uttalt til PwC at foreningen har brukt mye midler på Kruse Larsen i 2022 som følge av medieomtalen foreningen har hatt. Videre at dette har vært ønsket og besluttet av det avtroppende styret.

4.2.6.4 Advokattjenester

Foreningen har hatt utgifter til advokater for totalt kr 697 454 som er betalt med tilskuddsmidler. Oversikten under viser de tjenestene foreningen har mottatt:

2020	Beløp	Hva
Bryn Aarflot AS	56 813	Bistand tvist WeMake
Advokatfirmaet Nicolaisen Ans	48 219	Arbeidsrettslig bistand
Advokatfirma Tofte Da	16 844	Juridisk bistand
Advokatfirmaet Kjær Da	12 469	Bistand leieforhold
Totalt	134 344	

2021	Beløp	Hva
Advokatfirmaet Nicolaisen Ans	109 688	Arbeidsrettslig bistand med arb. kontrakter og mvakomp
Bryn Aarflot AS	21 938	Bistand tvist WeMake
Advokatfirmaet Kjær Da	72 188	Bistand med husleieavtale Andreas Hus
Advokatfirma Wigemyr & Co Da	33 688	Bistand kommunikasjon med kommunen
Totalt	237 501	

31.10.22	Beløp	Hva
Advokatfirmaet Nicolaisen Ans	320 547	Arbeidsrettslig bistand med arb. kontrakter og mvakomp
Bryn Aarflot AS	5 063	Bistand tvist WeMake
Totalt	325 609	

PwC har forespurt generalsekretæren om hva foreningens har benyttet juridisk bistand til:

“For å sikre foreningen eller prosjektets interesser. For å sikre at leiekontrakten ikke har påført Andreas Hus unødvendige kostnader. Det har den jo, men for å sikre at ting har vært forsvarlige og riktig juridisk. Jeg har aldri leid et bygg til 4,8 MNOK før.

De har rådført og bistått når det gjelder bindingstid og hvordan man skal gjøre dette for å ivareta både arbeidsmiljøloven og sikre langsiktigheten og Andreas Hus’ kompetanse fremover. Det har vært vanskelig juss som det ikke nødvendigvis går an å lese seg opp på selv.”

Foreningens tidligere Økonomileder har uttalt følgende til PwC vedrørende omfang av juridisk bistand i foreningen:

“[Generalsekretæren] bidro til enormt høye kostnader forbundet med bruk av konsulenter, hvor hun benyttet profesjonell hjelp til mye. Dette spesielt til juridisk bistand. Hun brukte advokat til nærmest alt, og mye av det skyldtes unødvendige og uheldige tvister både med leverandører og ansatte. Hennes væremåte ga problemer hun kom oppi som hun løste ved bruk av advokat. [...] [Generalsekretæren] brukte også kr 100 000 på å utarbeide arbeidskontrakter. Jeg fikk en attest etter å ha sluttet i forrige uke, og denne kom fra en advokat. Hun bruker altså advokat til å skrive et ansettelsesbevis som alle kan skrive på to minutter. Dette illustrerer sløseriet og holdningen.”

4.2.6.5 Reklame/markedsføring

PwC har gjennomgått foreningens hovedboks kontoer for reklame/markedsføring, reklameannonser og reklameartikler. Oversikten under viser en oppstilling over utgifter som er betalt med tilskuddsmidler, per leverandør og per år:

2020	Beløp	Hva
Vipers	312 500	Markedsføring og sponsoravtale
Sørlandsreklame	98 125	Nettannonse
Schibsted Norge AS	17 969	Nettannonse
Hegnar Media	12 500	Annonse “søke millionær”
Totalt	441 094	

2021	Beløp	Hva
Aftenposten	196 978	VGTV
Schibsted Norge	164 282	Markedsføring VG, Aftenposten
TV2	1 000 000	Reklamekampanje
Vipers	367 463	Markedsføring og sponsoravtale
Totalt	1 728 723	

31.10.22	Beløp	Hva
Aftenposten	246 278	VG
Schibsted Norge	171 069	VG. FVN
TV2	2 000 000	Reklamekampanje

Totalt	2 417 346	
--------	-----------	--

Foreningens generalsekretær har uttalt om reklamene på TV2 at disse har vært særlig nyttig for foreningen med tanke på rekruttering:

“På grunn av TV2-reklamen, så har vi ikke brukt en million en gang på rekruttering. TV2-reklamen var såpass nyttig at vi fikk inn 150 søknader fra januar til oktober 2022.”

4.2.6.6 Rekrutteringstjenester

PwC har funnet at foreningen har utgifter til rekrutteringstjenester på totalt kr 1,34 millioner som er betalt med tilskuddsmidler under ordningene *Etablering av barnehospice i Kristiansand og Lindrende enheter*. Oversikten under viser utgifter fordelt per benyttet rekrutteringsselskap og per år:

2020	Beløp	Hva
Personalhuset Staffing Group AS	367 500	Rekruttering ledere, annonser

2021	Beløp	Hva
Skagerak Consulting AS	182 713	Rekruttering virksomhetsleder, annonser
Personalhuset Staffing Group AS	122 894	Rekruttering enhetsleder
Totalt	305 607	

31.10.22	Beløp	Hva
Skagerak Consulting AS	669 113	Rekruttering ansatte Andreas Hus
Totalt	669 113	

Tidligere økonomileder har uttalt til PwC at hun mener foreningen har hatt for høyt pengebruk på rekruttering. Generalsekretæren har uttalt til PwC at foreningen har brukt mindre midler enn forventet på rekruttering på grunn av TV-reklamer.

4.2.6.7 Kjøp av biler

PwC har funnet at foreningen har hatt følgende utgifter knyttet til kjøp av biler, som er betalt med tilskuddsmidler under ordningene *Etablering av barnehospice i Kristiansand og Lindrende enheter*.

1. Volkswagen Caravelle inkl spesialinnredning, reg.nr PR59809, 1,1 mill.
2. ID3, reg.nr EB75160, kr 409 000.
3. Bytte av ID3 til Volkswagen Tiguan, reg.nr PR 62770, kr 350 000.

PwC har forespurt foreningen om formålet med kjøp av kjøretøyene:

1. En spesialbygd bil til å transportere gjester av Andreas Hus.
2. Tjenestebil
3. Tjenestebil (grunnet upraktisk med mange brukere og dårlig i forhold til elbil lading - ble det gjort et innbytte av ID3 til Tiguan)

PwC har mottatt følgende forklaring fra tidlige Økonomileder vedrørende hennes kjennskap til hva bilene er benyttet til:

“Formålet med bilen var at den skulle bli brukt til informasjonsreiser. Dette ble den brukt til, men ikke mye. Den ble brukt til utlån til de ansatte og til familien til [generalsekretæren]. Dette har [generalsekretæren] snakket om selv.”

Generalsekretæren har forklart til PwC at hun ikke er kjent med at foreningens biler er benyttet i private sammenhenger, og forklarer at dette er sikret ved bruk av kjørebok som viser hvem som har benyttet bilene og når. PwC har ikke etterspurt eller mottatt slik kjørebok, da det uansett vil være vanskelig vurdere påliteligheten av en slik oversikt.

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

Kjørebok kan fremskaffes. Jeg kjenner meg ikke igjen i økonomileders påstand om at bilene ble brukt lite ifm. informasjonsarbeid. Jeg synes det er ille at hennes udokumenterte påstander om privat kjøring fremlegges som "fakta".

4.2.6.8 Reise- og diettutgifter

PwCs undersøkelser viser at foreningen har hatt betydelige utgifter tilknyttet møter, konferanser og reiser. Totale utgifter bokført på konti for reise- og møtekostnader er listet opp i tabellen nedenfor.

Konto	2020	2021	okt. 2022*
Møter, kurs, oppdatering o.l.	122 146	221 631	573 392
Møter, konferanser mm			17 653
Reisekostnader			2 284
Reise/møtekostnader, ikke oppg. pliktig	149 068	14 875	14 930
Total	271 213	236 505	608 259

* Ekskludert utgifter tilknyttet tur til Roma, beskrevet i kapittel 4.2.4.7.

Tidligere økonomileder har uttalt til PwC at hun opplever at generalsekretær har reist unødvendig mye og bevisst bestilt dyre reiser:

“Dersom [generalsekretæren] skulle snakke med en advokat i Oslo, så reiste hun inn, overnattet og dro ut og spiste, når hun bare kunne tatt samtalen på telefon. [Generalsekretæren] ønsket at flybilletter konsekvent skulle bestilles hos SAS sånn at hun skulle få private bonuspoeng. Dette uavhengig av om det var de dyreste billettene.”

Kommentar fra generalsekretæren i forbindelse med kontradiksjonen av faktadel:

“Det var gjentatte møter med advokat på Teams, og på telefon. I sluttarbeid med utforming av nye arbeidsavtaler, og kontrakter vedr. utdanning og bindingstid, var det flere fysiske møter med advokat i Oslo. Der deltok også økonomileder flere ganger. Jeg har reist til Oslo og har hatt flere møter samtidig og samlet dette opp. Her er også uttalelser jeg ikke kjenner meg igjen i. Jeg har også benyttet meg av flere flyselskap. Igjen er det problematisk at PwC fremstiller økonomileders oppfatninger som om det er fakta.”

Foreningens regnskapsfører har forklart til PwC at generalsekretæren og andre ansatte i foreningen registrerer reiseregninger med tilhørende underbilag ved utlegg på reise. Videre fremgår det av PwCs undersøkelser at det er generalsekretæren som frem til nylig har vært ansvarlig for å attestere utlegg, også sine egne.

Det fremstår for PwC, ut fra beskrivelser i hovedboken, at ca. kr. 84 000 gjelder utgifter til fly, tog, parkering, hotell og mat til generalsekretæren i 2022. Inkludert i disse utgiftene er to flyreiser fra Kristiansand til Oslo på kr 4 767 og kr 5 918, samt to flyreiser til Frankfurt og Amsterdam på henholdsvis kr 9 235 og kr 11 556. I 2021 er det bokført er en flyreise til generalsekretæren fra Kristiansand til Tromsø på kr 9 732.

5.0 Vurderinger

Tilskuddsordningen fra Helsedirektoratet er i stor grad tillitsbasert. Dette innebærer at det i mindre grad utføres løpende kontroll fra direktoratet over hvordan tilskuddsmidlene er benyttet. Viktige kontrollpunkter er tilskuddsmottakers internkontroll og ekstern revisjon av prosjektrengskap. I tildelinger fra det offentlige ligger det en forventning om at tilskuddsmottaker opptre lojalt når de forvalter offentlige midler blant annet ved å gi fullstendig informasjon og bruke midlene til formålsoppnåelse.

Vurdering av våre generelle funn følger av pkt. 5.1, dernest vil vår vurdering av de transaksjonelle funnene presenteres i pkt. 5.2.

5.1 Vurdering av generelle funn

5.1.1 Internkontroll

Ettersom ordningen er tillitsbasert har det vært relevant for PwC å vurdere foreningens internkontroll knyttet til hvordan tilskuddsmidlene er benyttet, herunder kontroll av innkjøp og bokføring av transaksjoner.

Foreningen har hatt en formell kontrollstruktur på plass ved å ha et eget styre, egen økonomileder eller ekstern regnskapsfører, samt ekstern revisjon. Etter PwCs syn viser undersøkelsen at foreningen har hatt en sterk administrativ ledelse, med stor beslutningsmyndighet over avtaleinngåelser, valg av innkjøp og hvordan transaksjoner er bokført.

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom økonomileder/ekstern regnskapsfører og generalsekretæren knyttet til bokføring, vurderer PwC at det er generalsekretæren som i det alt vesentlige har hatt overordnet kontroll over hvor og hvordan transaksjoner er bokført.

Basert på mottatt informasjon, vurderer PwC at foreningen delvis har hatt liten dokumentert kontroll med hvordan tilskuddsmidlene er benyttet og hvordan foreningens regnskapstransaksjoner er bokført. Foreningens reelle internkontroll har etter PwCs syn i praksis ikke fungert godt nok. Etter PwCs syn har administrasjonen ikke alltid lagt frem informasjonen på en slik måte at styret har fått nødvendig beslutningsgrunnlaget. Ut fra gjennomgangen av styredokumentasjon og intervjuer fremstår saksgrunnlaget innimellom å være preget av omfattende informasjon mer enn kvalitativt gode beslutningsgrunnlag.

Etter PwCs syn har ett av foreningens viktigste kontrollorganer vært ekstern revisjon. Undersøkelsen viser at revisor har stilt spørsmål ved flere av transaksjonene som er omtalt i rapporten. PwC mener det er grunn til å stille spørsmål ved om revisor i alle situasjoner har mottatt riktige og fullstendige opplysninger fra foreningen, eksempelvis knyttet til refusjoner som omtalt under pkt. 4.2.1.1 og internfaktura under pkt. 4.2.2. Vi bemerker at foreningens revisor har avlagt rene revisjonsberetninger for prosjektrengskapene for 2020 og 2021. PwC har ikke forespurt eller vurdert de revisjonsbevisene revisor har innhentet, ei heller revisjonens kvalitet, da dette faller utenfor vårt mandat.

5.1.2 Bruk av kontantprinsippet

PwC har ikke etterprøvd foreningens vurdering knyttet til regnskapsplikt. Etter vårt syn er ikke dette av betydning for undersøkelsen, ettersom det er bruken av tilskuddsmidler og rapportering til Helsedirektoratet som er gjenstand for PwCs undersøkelser. Foreningen må føre prosjektrengskapene på en slik måte at det oppfyller formålet med rapporteringen av tilskuddsmidler til Helsedirektoratet. Når det ikke foreligger pålegg om å følge regnskapsloven, vil regnskapsplikt eller ikke kunne påvirke måten mottakeren rapporterer på.

Etter PwCs syn kan kontantprinsippet som et utgangspunkt være tilfredsstillende, men det må anvendes innenfor de øvrige rammene som gis i regelverket som gjelder for rapportering til Helsedirektoratet.

PwC oppfatter at formålet med rapporteringen er å vise Helsedirektoratet hvordan man har benyttet tilskuddsmidlene til å gjennomføre tiltak/aktiviteter som realiserer formålet med tilskuddet. Helsedirektoratet har ingen definisjon av begrepet aktivitet, og heller ikke når en aktivitet anses gjennomført. I aktivitetskravet mener PwC det ligger et krav om en konkret motytelse, som kan være fremtidig der dette er vanlig praksis. Det er, etter PwCs oppfatning, ikke legitimt å inngå utføre forskuddsbetalinger i den hensikt å kunne rapportere om utgifter som reelt sett ikke representerer en gjennomført aktivitet i året.

I eksempelet foreningens nåværende saksbehandler i Helsedirektoratet viser til, "å investere i en bil", ville trolig aktivitetskravet måtte anses oppfylt når kjøpsavtalen for bilen er inngått og foreningen blir pålagt av leverandør å betale hele eller deler av kjøpesummen. Forutsatt at å investere i en bil er en formålesoppnående aktivitet, vil utgiften for bilen bli rapportert og bokført på betalingstidspunktet. I det første eksempelet foreningens tidligere saksbehandler har vist til, å bestille flybilletter til en kongress som skal avholdes året etter, vurderer PwC, i tråd med saksbehandler at dette skal utgiftsføres når betalingen for billettene utføres. Igjen, forutsatt at å bestille flybilletter på dette tidspunktet er en formålsoppnående aktivitet. I det andre eksempelet tidligere saksbehandler viser til, å betale en leverandørfaktura, vurderer PwC også her, i tråd med saksbehandler, at utgiften skal tas det året den er betalt, da dette er tidspunktet foreningen har en utgift til en formålsoppnående aktivitet. På den annen side, dersom foreningen initierer en forskuddsbetaling, uten at leverandør har pålagt dette eller uten at det representerer en gjennomført formålsoppnående aktivitet, vil normalt denne utbetalingen ikke oppfylle kravet til å rapporteres som en utgift.

Foreningens praksis med å utgiftsføre alle utbetalinger, gjør at Helsedirektoratet sitter igjen med et inntrykk av at hele tilskuddet er medgått til formålesoppnående aktiviteter som er utført. Fremgangsmåten reduserer blant annet foreningens risiko for avkortning av påfølgende års tilskudd. Etter PwCs syn medfører praksisen også en forhøyet risiko for at foreningen har rapportert utgifter knyttet til varer og tjenester som ikke mottas. Etter PwCs vurdering har ikke foreningen oppfylt rapporteringskravet i tilskuddsvilkårene ved å utgiftsføre alle utbetalinger som foreningen har hatt, og det fremgår følgelig ikke av rapporteringer hvor stor andel av tildelte tilskuddsmidler som er knyttet til en gjennomført formålsoppnående aktivitet.

5.1.3 Etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser

Det følger av Helsedirektoratets standardvilkår at foreningen skal vurdere om de er underlagt reglene for offentlige anskaffelser for bruk av tilskuddsmidlene. Etter PwCs vurdering har ikke foreningen vurdert dette på tilstrekkelig måte. I samsvar med kravene i regelverket, burde foreningen vurdert om den tjener allmennhetens behov, er et selvstendig rettssubjekt og ikke minst betydningen av at de er vesentlig offentlig finansiert. PwC har ikke vurdert om foreningen er omfattet av regelverket da det ikke faller innenfor vårt mandat. Vi har kun vurdert om foreningen har fulgt kravene som er stilt til dem i standardvilkårene.

Uavhengig av resultatet fra en slik vurdering er det et alminnelig lojalitetskrav i kontraktsforholdet mellom foreningen og Helsedirektoratet. Dette innebærer at foreningen har en plikt til å bidra til at tilskuddsmidlene benyttes for å oppnå formålet med tilskuddet. Herunder følger at anskaffelser av varer og tjenester skjer på en måte som sikrer at foreningen ikke betaler mer enn nødvendig for ytelser samt at ytelser kvalitetssikres for å sikre at de rettfærdiggjør prisen på ytelsene. Eksempelvis bør det avtales normale betalingsvilkår som ivaretar foreningens interesser.

Det er PwCs vurdering av foreningen mangler retningslinjer som sikrer overholdelse av lojalitetsplikten i kontraktsforholdet ved anskaffelser. Konsekvensen av dette er risiko for at foreningen betaler mer for varer og tjenester enn de hadde trengt å gjøre.

5.1.3.1 Habilitetsvurderinger

PwCs undersøkelse viser blant annet at foreningen har inngått avtaler med selskaper hvor generalsekretærens ektefelle har eller har hatt en sentral rolle, herunder Vipers Topphåndball og Reklamestasjonen. PwC mener det burde vært dokumentert at transaksjonene bidro til å oppfylle formålet med prosjektet og at prisingen var på armlengdes avstand.

Uavhengig av om foreningen er omfattet av anskaffelsesregelverket, mener PwC at god praksis og ovennevnte lojalitetsplikt tilsier at foreningen bør sikre at beslutninger ikke treffes av nærstående. Det synes klart at generalsekretæren må anses inhabil ved avtaleinngåelse med Vipers og Reklamestasjonen da hennes ektefelle har en sentral rolle i begge disse firmaene. Det innebærer at hun, etter PwCs vurdering, ikke burde være sentral i beslutningen om engasjement i disse selskapene.

Undersøkelsen viser at det ikke ble foretatt noen dokumentert habilitetsvurdering før avtaleinngåelse med Vipers, da generalsekretæren har bekreftet at dette ikke ble gjort. Undersøkelsen viser også at avtalen er signert av generalsekretæren. Ettersom den første avtalen ble inngått i 2020, og PwC ikke har vært i kontakt med sittende styret på dette tidspunktet, kan vi ikke uttale oss i hvilken grad styret var involvert ved avtaleinngåelsen. Avtroppende styreleder som intrådte i 2021 har uttalt til PwC at hun ikke ble kjent med *størrelsen* på engasjementet før media gjorde henne kjent med dette våren 2022. I dette ligger det at avtroppende styre har vært kjent med engasjementet, noe PwC også finner sannsynlig. Når det gjelder avtale om forlengelse signert i februar 2022 har avtroppende styreleder forklart at hun ikke ble gjort kjent med dette. PwC vurderer at styret burde ha tatt beslutningen.

Hva gjelder avtalen med Reklamestasjonen finner PwC at det ikke foreligger noen skriftlig avtale med Reklamestasjonen, og det er dermed ikke mulig å ettergå hvem som var delaktig i avgjørelsen om at avtalen skulle inngås. Det foreligger heller ikke her dokumentasjon på om det ble foretatt en habilitetsvurdering ved avtaleinngåelsen. Når det gjøres innkjøp fra nærstående mener PwC at foreningen burde ha sikret seg notoritet på at det ble foretatt en habilitetsvurdering før avtalen ble inngått. De burde også dokumentert at vilkårene som gjelder for innkjøpene, eksempelvis pris, ble fastsatt på armlengdes avstand.

Videre bemerker PwC at foreningen synes å ha foretatt et stort kjøp av tjenester fra Reklamestasjonen. Sett i lys av at generalsekretærens ektefelle er medeier i Reklamestasjonen, er det etter PwCs vurdering grunn til å stille spørsmål ved om habiliteten ved avtaleinngåelsen og om lojalitetsplikten er overholdt. PwC har ikke gjort en vurdering av om prisen på mottatte tjenester er rimelig.

På et generelt spørsmål om hvordan de foretar habilitetsvurderinger opplyser generalsekretæren at de er bevisste på å ikke velge samme leverandør til å gjøre alt, men heller sprer det utover. Generalsekretæren opplyser også at dette har vært noe av bakgrunnen for at de har valgt å inngå avtaler med Vipers og Reklamestasjonen da Kristiansand er en liten by med færre tilbydere å velge mellom.

5.1.4 Varsel til styret

Undersøkelsen viser at foreningens styre i juni 2022 mottok et varsel fra daværende økonomileder om det hun anså å være et stort og unødvendig forbruk av statens midler i foreningen, samt at det foregikk feildisponering av midler mellom de ulike prosjektene/avdelingene.

PwC stiller spørsmål ved styrets oppfølging for å bekrefte eller avkrefte varselets innhold. Vi har ikke mottatt dokumentasjon som viser at styret gjennomførte andre undersøkelser enn å spørre generalsekretæren om varslet medførte riktighet. Styrets leder ønsket å gjennomføre et møte med varslere, men denne samtalen fant aldri sted. Vi finner det sannsynlig at samtalen ikke fant sted på grunn av forhold på økonomileders side.

Sett i lys av at varslet kom fra økonomileder, som innehar en rolle med god innsikt i foreningens pengebruk og bokførte transaksjoner, og at styret synes å være kjent med at generalsekretæren i all hovedsak har tatt avgjørelser knyttet til innkjøp, mener PwC at oppfølgingen er utilstrekkelig.

5.2 Vurdering av transaksjonelle funn

Etter å ha utført kontroll med utvalgte transaksjoner, finner PwC at det er grunn til å stille spørsmål ved flere av transaksjonene og om tilskuddsmidler er blitt benyttet i henhold til tildelingskriteriene og regelverk. PwC har også i flere tilfeller funnet at foreningen ikke har bokført og rapportert bruken av tilskuddsmidlene korrekt.

Vurderingene knytter seg til fire overordnede forhold;

- At foreningen på ulike måter kan ha tilegnet seg midler som tilhører prosjektet gjennom refusjoner
- At foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å dekke utgifter som foreningen selv burde ha dekket
- At foreningen ved å inngå avtaler om forskuddsbetaling kan ha gitt Helsedirektoratet en feilaktig fremstilling av at midlene er brukt opp og dermed unntatt Helsedirektoratet muligheten til å bestemme over hva som skal gjøres med et evt. overskudd
- Om foreningen kan ha brukt midler utover det som er rimelig og formålstjenlig

5.2.1 Utgifter som er refundert til foreningen

Undersøkelsen har vist at foreningen i flere tilfeller har betalt utgifter med tilskuddsmidler, for deretter å få utgiften refundert, og da ført refusjonen som inntekt utenfor prosjektregnskapene. Dette har skjedd flere ganger, og det er dermed ikke snakk om en enkeltstående feil. Praksisen innebærer at det for Helsedirektoratet vil fremstå som at tilskuddsmidler er blitt brukt på en utgift, mens de i realiteten er blitt refundert og tilfalt foreningen.

I de tilfeller foreningen mottar en refusjon som knytter seg til en utgift i et prosjektregnskap, vurderer PwC at det er korrekt å bokføre dette som en kostnadsreduksjon i det samme prosjektregnskapet. Dersom det aktuelle prosjektregnskapet og den opprinnelige utgiften allerede er rapportert, bør foreningen etter PwCs syn samtidig opplyse Helsedirektoratet om at midlene er refundert. Etter PwCs syn har foreningen ikke bokført eller rapportert refusjonene korrekt, og refusjoner på totalt kr 1,2 millioner er urettmessig tilfalt foreningens egen økonomi. Midlene kan så benyttes på utgifter direktoratet ikke kan føre kontroll med. Bruken av disse midlene har ikke vært en del av PwCs undersøkelser.

Gitt at foreningen har benyttet kontantprinsippet og utført mange forskuddsbetalinger, vurderer PwC at foreningen burde vært særlig opptatt av å sikre at refusjoner ble bokført og rapportert korrekt.

Generalsekretæren har overfor PwC argumentert for at enkelte refusjoner skal tilfalle foreningen fordi det er foreningens egne midler som er benyttet på den opprinnelige utgiften. For de transaksjoner argumentet er benyttet, har vi ikke mottatt dokumentasjon som støtter en slik forklaring. PwC betviler ikke at foreningen, før mottak av tilskudd, har benyttet egne midler i prosjektene. Vi mener likevel at en refusjon må følge den utgiften refusjonen gjelder, og at foreningen ikke kan bruke egenfinansieringen som en generell forklaring på at en refusjon skal tilfalle foreningen.

Foreningen har i andre tilfeller argumentert for at en refusjon må holdes utenfor prosjektregnskapene tilknyttet Andreas Hus fordi prosjektet ikke kan ha inntekter. I henhold til Helsedirektoratet standardvilkår skal et prosjektregnskap inkludere alle inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til. PwC vurderer at foreningens uttalelse er i strid med regelverket. Videre vurderer PwC at refusjoner i all hovedsak ikke er å anse som inntekt, men en kostnadsreduksjon, slik at argumentet i seg selv ikke er relevant.

Etter PwCs oppfatning er det flere uheldige konsekvenser av praksisen. For det første innebærer praksisen at det vil fremstå som om foreningen har inntekter de i realiteten ikke har, og at foreningens egen økonomi er bedre enn realiteten tilsier. For det andre åpner praksisen for at foreningen ikke lenger behøver å bruke midlene i tråd med tildelingskriteriene. Midlene blir fristilt og kan brukes til foreningens egne utgifter og uten at

Helsedirektoratet kan føre kontroll. For det tredje innebærer praksisen at Helsedirektoratet ikke gjøres kjent med at det i realiteten foreligger ubrukt tilskudd. Av standardvilkårene fremgår det at dersom det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler, kan Helsedirektoratet velge å enten kreve pengene tilbakebetalt, avkorte neste års tilskudd eller overføre midlene til neste år.

5.2.2 Internfakturering til prosjekt uten dokumentert grunnlag

Et prosjektregnskap skal vise hvordan tilskuddsmidler er benyttet på utgifter til formålsoppnående aktiviteter for det aktuelle prosjektet. Undersøkelsen viser at foreningen har rapportert at tilskuddsmidler er benyttet til å betale en internfaktura til foreningen selv på kr 617 800. PwC har ikke mottatt dokumentasjon som bekrefter gyldigheten av denne internfakturaen. De utgiftene foreningen har argumentert for at danner grunnlag for internfakturaen, er allerede utgiftsført i prosjektregnskapet. Om foreningens forklaring legges til grunn er utgiften i så fall rapportert dobbelt.

Basert på det PwC finner ved undersøkelsen, fremstår det som at foreningen, gjennom internfakturaen, urettmessig har overført midler fra tilskuddsordning til foreningens egen økonomi.

5.2.3 Manglende tilknytning til prosjekt

Tilskuddsmidler skal benyttes på formålsoppnående aktiviteter i den aktuelle tilskuddsordningen. Dersom det anskaffes utstyr utover det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, følger det av Helsedirektoratets standardvilkår at Helsedirektoratet kan kreve tilbakebetaling. Videre at Investeringer og utstyr som kjøpes inn, kan regnes som Helsedirektoratets eiendom og at statlige tilskudd ikke skal benyttes til oppbygging av egenkapital.

PwC vurderer at foreningen i flere tilfeller har benyttet tilskuddsmidler på utgifter som ikke har den nødvendige tilknytningen til prosjektet/tilskuddsordningen ved at den ikke representerer en formålsoppnående aktivitet.

Leilighet i Byhaven

Undersøkelsen viser at foreningen har investert i en leilighet i Byhaven Kristiansand for kr 5 millioner. Vi har ikke kontrollert hvilke midler som er brukt til kjøpet, men det kan ikke utelukkes at tilskuddsmidler er benyttet. Dette fordi foreningen i forkant av kjøpet har mottatt refunderte tilskuddsmidler som etter PwCs syn urettmessig er tilfalt foreningens økonomi (pkt. 5.2.1), og har overført tilskuddsmidler til egen økonomi gjennom en ugyldig internfaktura (pkt. 5.2.2). Dersom foreningen mente disponering av leiligheten er en nødvendig aktivitet for å oppfylle målene med Andreas Hus, stiller PwC spørsmål ved at tilskuddsmidler ikke ble benyttet til leilighetskjøpet. Det fremstår som opportunistisk for foreningen at de har benyttet egne midler til å investere i en leilighet, og tilskuddsmidler til å dekke øvrige kostnader.

Foreningen har bekreftet til PwC at innkjøp av møbler til leiligheten ikke skulle vært betalt med tilskuddsmidler. Foreningen har beregnet at dette utgjør kr 1,2 millioner. PwC har beregnet at beløpet for å overflateoppusse og innrede leiligheten utgjør omkring kr 1,6 millioner. Foreningen baserte sin opprinnelige vurdering av at tilskuddsmidler kunne brukes til slike innkjøp, på at foreningen og prosjektet hadde en leiekontrakt for "umøblert leie". Prosjektet måtte såles innrede denne. Undersøkelsen viser imidlertid at leiekontrakten er for "møblert leie". Det er også grunn til å bemerke at foreningen representerer begge parter i avtalen. Det fremgår av styreprotokoll og avtroppende styreleders forklaring, at styret satte som betingelse for leilighetskjøpet at midler tilknyttet Andreas Hus ikke skulle brukes. Med dette grunnlaget mener PwC at utgiften således også var i strid med styrets betingelse.

Videre viser undersøkelsen at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å betale for leie av leiligheten til seg selv for kr 221 000 for perioden. Generalsekretæren bekreftet til PwC at leibeløpet overstiger de løpende kostnadene foreningen selv har for leiligheten. At tilskuddsmidler er brukt til å gi foreningen fortjeneste/inntekt gjennom en slik leieavtale fremstår etter PwCs syn igjen som opportunistisk. Transaksjonen medfører at tilskuddsmidler er benyttet til oppbygging av egenkapitalen i foreningen. For det andre har PwC ikke mottatt dokumentasjon som viser at prosjektet har et behov for å disponere en leilighet løpende. For PwC fremstår det rimelig at tilskuddsmidler kan brukes til å leie leiligheten fra foreningen de gangene denne brukes til aktiviteter i prosjektet, fremfor å betale hotellkostnader. Dette støttes av avtroppende styreleders uttalelse om at dette også var hensikten. Omfanget av et eventuelt behov er imidlertid ikke dokumentert. PwC bemerker også at tilskuddsmidler har vært benyttet til å leie leiligheten før denne stod klar til bruk og før den faktisk ble benyttet til aktiviteter/tiltak under tilskuddsordningen.

Undersøkelsen viser videre at prosjektet Andreas Hus har benyttet leiligheten i 2022 til aktivitet i prosjektet, herunder at foreleser fra NTNU har overnattet der i desember 2022 i forbindelse med avholdelse av kurs. I dette tilfelle har imidlertid foreningen fakturert NTNU for leien, og midlene for dette er også tilfalt foreningen. Foreningen har dermed hatt dobbel leieinntekt i den samme perioden. Dersom man legger til grunn at prosjektet Andreas Hus betaler for å leie leiligheten, vurderer vi at leieinntekten fra NTNU på kr 50 000 skulle tilfalt det samme prosjektet og vært bokført og rapportert som inntekt der. Midlene skulle ikke tilfalt foreningen selv.

Det har også vært fremsatt påstander om at leiligheten er benyttet i private sammenhenger. Det har ikke vært mulig for PwC å etterprøve.

Vipers Toppåndball

Undersøkelsen viser at foreningen har brukt tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet til å betale Vipers kr 680 463 for markedsføring og sponing. For de aktuelle tilskuddsordningene har prosjektet fått innvilget tilskudd som kan benyttes på markedsføring, herunder aktiviteter som skal gjøre tilbudet kjent. PwC vurderer derfor at utgifter til markedsføring faller innenfor tilskuddskriteriene. Av avtalen med Vipers fremgår det imidlertid at intensjonen delvis er å gi Vipers økonomisk fundament. PwC vurderer at det ikke er tråd med tilskuddskriteriene at tilskuddet er benyttet for å støtte et håndballag økonomisk. Basert på mottatt dokumentasjon har PwC ikke vært i stand til å vurdere hvor stor andel av utgiften som knytter seg til reell markedsføringsaktivitet, og hvor mye som knytter seg til økonomisk støtte/sponing.

Nedenfor følger eksempler på utgifter som ikke utgjør de store summene, sett hen til prosjektets størrelse totalt. De er tatt med i denne rapporten, fordi de etter PwCs syn viser en praksis som er urimelig ved at utgifter fullt ut betales med prosjektmidler.

Utgift til planter

Undersøkelsen viser at foreningen i 2020 benyttet tilskuddsmidler fra ordningen *Etablering av barnehospice i Kristiansand* til å betale for levering av blomster og pletter til foreningens kontor i Tollbodgata i 2021 til en samlet verdi av ca. kr 100 000. Foreningens økonomileder, som var ansatt i foreningen i hele 2021, har uttalt at utgiften gjaldt levering av friske blomster ukentlig. PwC vurderer forklaringen som sannsynlig. PwC stiller spørsmål ved generalsekretærens argument om at tilskuddsmidler er benyttet til dette fordi blomstene/pottene står i Andreas Hus i dag, og hvorfor dette i så fall ble betalt og bestilt i 2020. PwC bemerker at foreningen har flyttet sitt kontor til Andreas Hus i oktober 2022, og at dette derfor kan være årsaken til at innkjøpene er flyttet. Etter PwCs syn representerer utgiften ikke en formålsopnående aktivitet for tilskuddsordningen, og vi vurderer at tilskuddsmidler under ordningen ikke skulle vært benyttet på utgiften.

Andre administrative kostnader

PwCs undersøkelser viser at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å dekke utgifter tilknyttet et julebord i 2020/2021, samt en strategihelg i 2021 for styret.

Det må anses vanlig med sosiale arrangementer, også for tilskuddsmottakere, og PwC stiller ikke spørsmål ved at foreningen har hatt utgifter knyttet til dette.

Av dokumentasjonen i saken fremkommer det at deltakerne på julebordet ikke bare var ansatte ved Andreas Hus, men også medlemmer av styret, øvrig ansatte, samarbeidspartnere samt de ansattes ektefeller. PwC stiller derfor spørsmål ved hvorfor utgiftene i sin helhet er betalt med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet og at det ikke også ble benyttet midler fra foreningen selv.

Når det gjelder strategihelgen, fremgår det ikke tydelig av verken agenda for arrangementet eller forklaring fra generalsekretæren hvorfor utgiftene kun er bokført på prosjektet og ikke fordelt på flere avdelinger. PwC stiller også her spørsmål ved om ikke deler av utgiftene skulle vært betalt med egne midler.

Sluttvederlag og oppreisning

Undersøkelsene har vist at foreningen har benyttet kr 336 808 av tilskuddsmidlene til å betale oppreisning og etterlønn til en tidligere ansatt. Av undersøkelsene PwC har foretatt fremkommer at den ansatte sluttet som følge av en arbeidskonflikt og at utbetalingene knytter seg til en sluttavtale som ble inngått med den ansatte som følge av dette.

PwC stiller spørsmål ved at foreningen kun benyttet tilskuddsmidler til å betale utgiften. Av undersøkelsene fremkommer det at den ansatte primært arbeidet i foreningen og hadde gjort det i fire år, men hen kun hadde utført arbeid for prosjektet i to måneder. Etter PwCs vurdering synes det mest nærliggende at foreningen selv skulle dekket utgifter knyttet til sluttavtalen med den ansatte når den ansatte har hatt hovedtilknytning til foreningen og lite med prosjektet å gjøre.

Advokatkostnader momskompensasjon

Av undersøkelsene fremkommer det at foreningen har brukt kr 84 938 av tilskuddsmidlene fra Helsedirektoratet til å betale for advokatbistand for å klage på avslag på søknad om mva-kompensasjon. Dette er en egen ordning fra Lotteri- og stiftelsestilsynet foreningen kan søke om midler fra. Da det er foreningen selv som står ansvarlig for å sende søknad om mva-kompensasjon og mottatt kompensasjon tilfaller foreningen, er PwC av den oppfatning at utgifter i forbindelse med dette burde vært dekket av foreningen selv.

Kongress og prisutdeling i Roma

Det fremkommer av undersøkelsene at foreningen har benyttet kr 174 811 av tilskuddsmidlene på reise og deltakelse på kongressen *Maruzza International Congress on Paediatric Palliative Care* i Roma den 24.05.22 - 26.05.22. Av den mottatte dokumentasjonen fremkommer det at foreningen blant annet har dekket utgifter for både egne ansatte, minst en ansatt i Pressure AS samt tre personer fra foreningens frivillige fagråd og foreningens ambassadør.

I henhold til regelverk for tilskuddsordninger skal tilskuddsmidlene brukes til å drive kompetanseoverføring og kompetansebygging for helsepersonell. Deltakelse på kongresser kan etter PwCs vurdering, på generelt grunnlag, være egnet til å tjene dette formålet.

PwC har ikke tilstrekkelig dokumentasjon over hvem som deltok eller kongressens innhold til å vurdere om deltakelsen og reisen kan anses formålsopnåelig for prosjektet. PwC stiller derimot spørsmål ved om utgiftene er i tråd med det formål midlene skal brukes på og at utgiften kun er dekket med tilskuddsmidler.

Leie av bil - barteravtale

PwC finner at foreningen har begått en feil da de har bokført kostnadene på kr 72 000 fra Gumpen Auto AS i

prosjektregnskapet. Foreningen har rapportert på en slik måte at det fremstår som om Andreas Hus har en utgift knyttet til leie av bilen, når det i realiteten er at de hadde en barteravtale med Gumpen Auto som ikke innebærer en utgift. Foreningens generalsekretær har bekreftet at transaksjon knyttet til avtalen med Gumpen Auto AS skulle vært bokført som inntekt/kostnad i samme prosjektregnskap, og er således enig i PwCs vurdering.

Leie og felleskostnader foreningens kontor

Undersøkelsen har vist at foreningen har brukt totalt kr 1,2 millioner av tilskuddsmidlene fra Helsedirektoratet til å betale husleie og felleskostnader for foreningens kontorlokaler i Tollbodgata. Etter hva PwC forstår er det foreningen som i utgangspunktet har leid kontorlokalene, men har vært nødt til å utvide leieavtalen som følge av utvidelse og flere ansettelse i Andreas Hus. Etter PwCs vurdering synes det ikke problematisk at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å dekke økte utgifter til kontor når økningen skyldes forhold som knytter seg til Andreas Hus. PwC stiller derimot spørsmål til at foreningen har valgt å bruke tilskuddsmidler til å dekke hele leieutgiften. Etter PwCs vurdering synes det mer nærliggende at utgiftene skulle vært fordelt. PwC har ikke grunnlag for ha noen klar formening om hvordan en slik fordeling burde være.

5.2.4 Salg av prosjektets eiendeler

Undersøkelsene har vist at foreningen har brukt tilskuddsmidler til å kjøpe inn mobiltelefoner til tre ansatte for kr 47 000. PwC er kjent med at i alle fall én av de ansatte kjøpte ut sin telefon da hen sluttet. Det er videre påstått at to andre ansatte også skal ha kjøpt ut sine telefoner. PwC har ikke fått bekreftet fra de ansatte selv at dette er tilfelle, men basert på mottatt informasjon knyttet til de de bokførte transaksjonene, finner PwC det mest sannsynlig. Vi bemerker at salgstransaksjonene er registrert som gaver fra de ansatte, men finner det mest sannsynlig at dette i realiteten er utkjøp av utstyr.

I henhold til Helsedirektoratets standardvilkår skal prosjektregnskapene omfatte alle inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til. Foreningen har ikke rapportert om inntekter i noen av sine prosjektregnskap. PwC vurderer at salgstransaksjonene skulle vært bokført som inntekter i samme prosjekt som tilhørende utgift, og skulle vært rapport som inntekt til Helsedirektoratet.

5.2.5 Avtaler om forskuddsbetaling

Undersøkelsen viser at foreningen har hatt en praksis med å inngå avtaler om forskuddsbetaling. Slike avtaler er etter PwCs vurdering problematiske fordi de åpner for at foreningen kan omgå reglene i standardvilkårene om ubrukte tilskuddsmidler.

Tildelingskriterier sier ingenting om hvorvidt det er adgang eller forbud mot å inngå avtaler om forskuddsbetaling. Således er det i utgangspunktet opp til foreningen selv om de ønsker å inngå en slik avtale eller ikke.

Slik det er redegjort for under pkt. 5.2.1 vil foreningen ha et insentiv til å bruke opp midlene eller forsøke å fremstille det som at midlene er brukt opp. Foreningens bruk av kontantprinsippet åpner for at foreningen, ved å inngå avtaler om forskuddsbetalinger, kan få det til å fremstå som at ubrukte tilskuddsmidler er brukt opp innenfor regnskapsåret, selv om aktiviteten de betaler for ikke skal oppfylles før senere. Foreningen kan på denne måten hindre at Helsedirektoratet avdekker at foreningen har ubrukte tilskuddsmidler og dermed unngå risikoen for at Helsedirektoratet beslutter å kreve overskuddet tilbakebetalt eller avkorter neste års tilskudd.

Generalsekretæren har bekreftet til PwC at de har ønsket å inngå avtaler om forskuddsbetaling. Som begrunnelse er det vist til kontantprinsippet og ønsket om å sikre at de har midler de kan benytte seg av fremover i tid. Etter PwCs vurdering kan dette gi en indikasjon på at foreningen har benyttet forskuddsbetaling

for å redusere risikoen for at Helsedirektoratet krever ubrukte tilskuddsmidler tilbakebetalt eller avkorter neste års tilskudd.

Om avtalen om forskuddsbetalingen skal anses som akseptabel, må bero på en vurdering av flere ulike forhold, hvor blant annet bransjepraksis vil spille en sentral rolle. Videre vil det være relevant å vurdere om forskuddsbetalingen korresponderer med en konkret motytelse i form av en bestilt vare eller tjeneste. Videre vil det også være relevant å se hen til om utbetalingen skjer helt på tampen av året.

Avtalen med NorEngros

Foreningen har i desember 2021 rapportert at de hadde en utgift til NorEngros på kr 12,1 millioner. Utgiften er blitt rapportert som *investering, inventar og utstyr* til prosjektet Andreas Hus. Da møblene ikke ble levert før senere er det klart at denne utgiften i realiteten representerer en forskuddsbetaling.

Etter PwCs vurdering er det grunn til å spørsmål ved om betalingen faktisk representerer en reell bestilling av inventar og utstyr i 2021 eller om foreningen har skaffet seg kreditt hos NorEngros for fremtidige kjøp av inventar.

PwC finner blant annet at faktagrunnlaget inneholder en noe uspesifisert liste over hvilket utstyr og tjenester NorEngros skal levere. Det er etter PwCs vurdering vanskelig å si konkret hva som må forventes av fakturagrunnlaget for å anse det som at det faktisk er foretatt en reell bestilling, men PwC finner det naturlig å oppstille et minstekrav om at de må være spesifisert hva som er bestilt, hvor mye og til hvilken pris. Av fakturagrunnlaget finner PwC at det ikke fremkommer eksakt hvilke produkter som skal kjøpes og det fremkommer heller ikke hvilken pris man har avtalt. Det taler etter PwCs vurdering for at dette ikke er å anse som en reell bestilling, men heller en generell avtale om at varer skal leveres.

På den annen side har foreningens kontaktpersoner i NorEngros uttalt at de anser at foreningen planla og bestilte innkjøpene i 2021. Det gir etter PwCs vurdering en indikasjon på at det faktisk forelå en reell og avklart avtale mellom partene på avtaletidspunktet om hva som skulle leveres. Samtidig har vedkommende også bekreftet at bestillingene ikke var endelige ved utgangen av året. Etter PwCs vurdering støtter dette at det ikke forelå en reell og ferdig bestilling, men at det heller var snakk om at foreningen skaffet seg kreditt hos NorEngros og at fakturagrunnlaget er en liste over planlagte innkjøp.

PwC legger også en viss vekt på at foreningens økonomileder, som var ansatt i foreningen på tidspunktet for transaksjonene, har forklart at det ikke forelå noen bestilling. Etter en helhetsvurdering finner PwC det sannsynlig at betalingen ikke representerer en konkret bestilling for deler av beløpet ved utgangen av 2021.

Videre må det også tas i betraktning at generalsekretæren selv uttaler at det var foreningen som ønsket å forskuddsbetale innkjøpene fra NorEngros. PwC bemerker undersøkelsen viser at betalingen ble foretatt tre dager før årsslutt. Da betalingen var foretatt hadde foreningen igjen kr 59 848 av tilskuddsmidlene. Dette gir etter PwCs vurdering en klar antydning om at foreningen inngikk en avtale om forskuddsbetaling hvor det å få det til å fremstå som at de hadde brukt opp tilskuddsmidlene kan ha vært ett av formålene.

Avtalen med NTNU

Foreningen har i 2020 og 2021 rapporter at de har benyttet totalt kr 5,7 millioner av tilskuddsmidlene på en avtale med NTNU om å utvikle og gjennomføre kurs innen kompetanse i barnepalliasjon. Det fremgår av avtalen at motytelsen skulle leveres over flere år og PwC stiller derfor spørsmål ved årsaken til at foreningen valgte å inngå en avtale om en så omfattende forskuddsbetaling.

PwC finner at det kan ha vært nødvendig å betale deler av beløpet til NTNU slik at de fikk oppstartsmidler til å starte forberedelser og rigging og kurset, samt dekke øvrige utgifter. Etter PwCs vurdering er det ikke dokumentert at det var nødvendig å forskuddsbetale hele beløpet. Det fremstår for PwC som mindre hensiktsmessig og fordelaktig for foreningen å forskuddsbetale denne avtalen før produktet de skulle få var ferdig laget og at de var sikre på at de ville få motytelsen de ønsket og betalte for.

Videre bemerker PwC at generalsekretæren selv uttaler at foreningen fikk 30 millioner kroner de måtte bruke opp på fire måneder og at de inngikk avtalen fordi de ville tenke langsiktig. Det gir etter PwCs vurdering en antydning om at avtalen er motivert av et ønske om å bruke opp midlene og samtidig sikre at de får benyttet midlene til noe som vil være gunstig for dem fremover i tid i tilfelle de ikke får tilskuddsmidler senere.

PwC finner derfor at avtalen om forskuddsbetaling med NTNU bærer preg av at den kan ha vært motivert av et ønske om å bruke opp midlene.

Universitetet i Agder

Foreningen har i 2020 rapporterte om utgifter til Universitetet i Agder (UiA) på kr 3 millioner. Det fremgår av avtalen at utgiften er en forskuddsbetaling. Det er for PwC uklart hva UiA skal levere som motytelse da vi ikke har mottatt en prosjektbeskrivelse, men forstår det ut ifra de mottatte rapportene som at prosjektet gjelder utførelsen av 3 delstudier med fokus på *“fedres opplevelse av å ha et barn med en progredierende tilstand uten kurativ behandling.”* som skal leveres over totalt 5 år.

Etter PwCs vurdering er det vanskelig å se hvordan det er nødvendig eller fordelaktig for foreningen å inngå en avtale om forskuddsbetaling i dette tilfellet. PwC stiller derfor spørsmål ved om foreningens motivasjon for å inngå en avtale om forskuddsbetaling kan ha vært for å bruke opp midlene.

Andre forskuddsbetalinger

Når det gjelder forskuddsbetalinger til Pressure, Kruse Larsen og Best Event på totalt kr 3,1 millioner fremgår det av mottatte faktura at dette i all hovedsak gjelder tjenesteleveranser foreningen skal motta året etter. PwC stiller følgelig spørsmål ved hvordan dette kan representere en formålsoppnående aktivitet i året utgiften er rapportert.

Det følger av kontrakten med Kruse Larsen at tjenesten skulle faktureres etterskuddsvis. Ettersom vi ikke er kjent med årsaken til at dette likevel ble betalt på forskudd, kan vi ikke uttale oss om hvorvidt dette var initiert av foreningen med den hensikt å bruke opp tilskuddsmidler inneværende år.

5.2.6 Omfanget av andre innkjøp

Undersøkelsene viser at foreningen har benyttet tilskuddsmidler til å kjøpe varer og tjenester av et så stort omfang at det kan stilles spørsmål ved om innkjøpene er å anse som rimelige.

Standardvilkårene legger noen føringer og begrensninger for kjøp av utstyr da det fremgår at Helsedirektoratet kan kreve tilbakebetaling dersom det anskaffes utstyr utover det som er forutsatt i tilskuddsbrevet eller ut over det som betraktes som rimelig. Tildelingskriteriene og standardvilkårene fra Helsedirektoratet gir, etter PwCs vurdering, få føringer for hvor høye utgiftspostene kan være samt hva som anses rimelig innenfor de enkelte utgiftsposter.

Av tilskuddsbrevene fremgår det kun at tilskuddet skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i tilskuddsbrevet. Videre skal tilskuddsmidlene brukes til å dekke utgifter til aktiviteter som retter seg mot målene i regelverket. Tilskuddet skal derimot ikke dekke utgifter til innkjøp av utstyr eller investeringer ut over det som regelverket gir rom for. Foreningen kan heller ikke omdisponere tilskuddet til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

Tilskuddsvilkårene sier ingenting om hva som skal gjelde for kjøp av tjenester. PwC mener det må oppstilles begrensninger for kjøp av tjenester også. Iht. tilskuddsbrevene kan foreningen ikke benytte midlene til å foreta kjøp av tjenester dersom tjenesten ikke anses som formålstjenlig. Etter PwCs vurdering innebærer det at foreningen ikke kan bruke tilskuddsmidler på kjøp av tjenester utover det som er nødvendig eller hensiktsmessig for å oppnå formålet. Videre finner PwC at lojalitetsplikten i kontraktsforhold også begrenser

hva foreningen kan bruke tilskuddsmidlene på ved at de ikke kan benyttes i strid med Helsedirektoratets interesser.

PwC har vurdert å se til hva foreningen har budsjettet med for å vurdere om beløpene de har benyttet kan anses å være forholdsmessige og rimelig. Budsjettene er imidlertid så generelle at det ikke har vært mulig for PwC å kontrollere om tilskuddsmidlene er benyttet i samsvar med budsjettene.

Inventar Andreas Hus fra NorEngros Gustav Pedersen AS

Undersøkelsene har vist at foreningen har benyttet nærmere kr 10 millioner til å kjøpe tjenester og produkter fra NorEngros Gustav Pedersen AS til Andreas Hus per 24.11.22.

PwC har ikke grunnlag for å overprøve hvorvidt de innkjøpene som er gjort var nødvendige eller rimelige. En slik vurdering vil både kreve medisinsk kompetanse og inngående forståelse for hva som faktisk er nødvendig innredning og bistand for et hus som skal tilby den type tjeneste som Andreas Hus tilbyr.

Huset er helt nytt, så foreningen er nødt til å kjøpe inn alt utstyr til huset. Det tilsier at det må påregnes betydelige utgifter.

PwC finner derfor ikke grunnlag for å konkludere med at bruken av penger til dette formålet har vært i strid med tildelingen.

Lønnsutbetaling til generalsekretæren

Ut fra oppslagene som har vært i saken, har PwC også sett det som naturlig å gjøre noen undersøkelser knyttet til generalsekretærens lønn og fordelingen av kostnadene til denne.

Nivå

Det fremgår av undersøkelsene at generalsekretæren i 2020 - 2022 har hatt en fastlønn på mellom ca. kr 865 000 - 998 000.

I henhold til helsedirektoratets standardvilkår for 2020 og 2021 skal *“Lønnsmidler til mottakere som hovedsakelig finansieres av offentlige tilskudd [...] ikke overstige hva som er rimelig i forhold til statlige lønninger.”* Av standardvilkårene for 2022 fremkommer det at lønnsmidlene ikke *bør* overstige det som er *“rimelig i forhold til statlige lønninger”*.

Hva som skal anses som *“rimelig i forhold til statlige lønninger”* beror på en skjønnsmessig vurdering hvor det må foretas en sammenligning av hvor mye som er utbetalt i lønn sammenlignet med hva en statlig ansatt i tilsvarende stilling tjener. Ved vurdering av hva som skal anses som en tilsvarende stilling vil det blant annet være relevant å se på hva og hvor mye generalsekretær har hatt ansvar for, herunder hvor mange ansatte hun har vært leder for. I tillegg vil også relevant yrkeserfaring, utdanning og realkompetanse være av betydning.

Generalsekretærens fastlønn tilsvarer lønnstrinn 86 - 89 og er følgelig i det øvre sjiktet av statens lønnsregulativ. Det er vanskelig å fastsette konkret hva som skal til for å anse dette som en *“rimelig lønn”*, men det må kunne stilles høye krav til både ansvar og noen ganger også utdanning.

Etter PwCs vurdering synes lønnen i utgangspunktet å være i det øvre sjikt sett hen til generalsekretærens utdanning og lederansvar. På den annen side må det tas i betraktning at generalsekretæren i stor grad har hatt eneansvaret for å forvalte et stort budsjett. Videre har hun ledet et forholdsvis stort prosjekt.

Hun har også opparbeidet seg spisskompetanse innenfor et relevant fagfelt som, etter PwCs vurdering, ikke synes særlig sannsynlig at det er svært mange som har tilsvarende kompetanse innenfor. Etter en totalvurdering synes dermed ikke lønnen å være urimelig.

Det fremgår av PwCs undersøkelser at generalsekretærens ønske om økt lønn skal ha vært et tema før styrets avgang høsten 2022. PwC finner det ikke sannsynlig at styret godkjente dette ønsket. Ifølge avtroppende styreleder skal styret ha vært av den oppfatning at generalsekretæren burde gå ned i lønn som følge av at noe

ansvar og arbeidsoppgaver som tidligere tilfalt generalsekretær, fra 01.10.2022 skulle tilfalle nyansatt daglig leder i Andreas Hus. Etter PwCs vurdering kan dette være et forhold som tilsier at generalsekretærens må settes ned, slik styret synes å ha ment.

Fordeling

Det fremgår videre av undersøkelsene at 20 % av generalsekretærens lønn belastes avdeling 2 og 80 % belastes avdeling 5, og blir derfor i sin helhet betalt med tilskuddsmidler. Vi er kjent med at generalsekretæren blant annet har bedrevet inntektsbringende aktiviteter til foreningen, herunder holdt foredrag som omtalt under pkt. 4.2.1.4 og pkt. 4.2.1.5, hvilket taler for at noe av lønnskostnaden burde vært dekket av foreningen selv. PwC har ikke nok informasjon om generalsekretærens fordeling av arbeidsoppgaver relatert til aktiviteter i prosjektet versus foreningen til å konkludere, men finner det er naturlig å stille spørsmål ved riktigheten av å ikke føre noe av lønnskostnadene i foreningen og betale dette med egne midler.

PR - og konsulenttjenester

Undersøkelsene har vist at foreningen har benyttet kr 11,6 millioner av tilskuddsmidlene på tjenester fra selskapene Kruse Larsen, Pressure og First House. Oversikten gir kun en overordnet beskrivelse av hva midlene er blitt brukt til, herunder blant annet rådgivning, konsulentbistand, podkast, workshops, kampanjeutvikling og sosiale medier. Oversikten viser også at foreningen har benyttet tilskuddsmidler på ekstraordinære bistand med mediehåndtering juni - oktober 2022.

Etter PwCs syn er foreningens totale utgifter til disse selskapene å anse høyt, og det foreligger grunn til å stille spørsmål ved om mottatte tjenester har vært formålstjenlig og rimelig for foreningen. PwC finner at foreningen kan ha hatt et klart behov for bistand fra konsulenter og PR-rådgivere i forbindelse med å etablere Andreas Hus. Slik sett kan det være formålstjenlig at de benytter midler på dette. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med at det ikke foreligger begrensning på hvor mye de kan bruke på denne type tjenester. Eksempelvis er det også brukt tilskuddsmidler til å betale for konsulentbistand til mediehåndtering høsten 2022. Etter PwCs vurdering er utgiftene totalt så høye at vi stiller spørsmål ved om midlene kun er gått til aktiviteter som kan anses formålstjenlig, nødvendig og hensiktsmessige.

Advokattjenester

PwCs undersøkelser viser at foreningen har benyttet i underkant av kr 700 000 av tilskuddsmidlene til advokatbistand. Den vedlagte dokumentasjonen gir kun en overordnet beskrivelse av hva midlene er blitt brukt til. Det fremgår blant annet at midlene er blitt brukt til bistand i forbindelse med tvister, arbeidsrettslig bistand, mva-kompensasjon og bistand med kontrakter. PwC har valgt å ikke gå i detaljer på å undersøke om det kan finnes ytterligere spesifisert redegjørelse for hva midlene er benyttet til.

Generalsekretæren har forklart at utgiftene blant annet knytter seg til å sikre at leiekontrakten er i orden slik at Andreas Hus ikke påføres unødvendige kostnader. Etter PwCs vurdering må det kunne anses som forventet og hensiktsmessig å innhente advokatbistand ved kontraktsinngåelser som gjelder millionbeløp. Slik sett fremstår ikke dette som urimelig eller uforsvarlig bruk av tilskuddsmidlene.

Av dokumentasjonen PwC har mottatt synes imidlertid advokatutgiftene til leiekontrakten å kun utgjøre en liten del av de totale utgiftene til advokatkostnader. Hva som skal anses som rimelige advokatutgifter er vanskelig å estimere på et så generelt grunnlag som den vedlagte dokumentasjonen gir grunnlag for.

PwC vil likevel bemerke at vi, på bakgrunn av de opplysningene vi har fått, finner grunn til å stille spørsmål ved om foreningens bruk av tilskuddsmidler på advokattjenester totalt sett har vært formålstjenlige og rimelige.

Reklame / markedsføring

Undersøkelsene har vist at foreningen har benyttet kr 4 587 163 av tilskuddsmidlene til reklame og markedsføring. Dokumentasjonen viser at de største utgiftene er gått til reklame.

Etter PwCs vurdering er det i utgangspunktet formålstjenlig at foreningen benytter deler av tilskuddsmidlene til reklame da dette bidrar til å gjøre tilbudet mer kjent. Å sikre at familiene tilbudet retter seg mot kjenner til tilbudet, og vet at de kan benytte seg av det er helt klart viktig at det benyttes midler til dette formålet. Reklame

vil også kunne tiltrekke seg interessenter som kan finansiere Andreas Hus når tilskuddet stopper og kan være en relevant kanal i tilknytning til rekruttering.

Hvor mye av midlene som kan anses rimelig å bruke på disse formålene er imidlertid vanskelig for PwC å estimere.

En av de konkrete utgiftspostene som PwC finner særlig grunn til å stille spørsmål ved er omfanget av bruk reklame på generelle plattformer, slik som eksempelvis kr 3 millioner på reklamekampanje på TV2.

Rekrutteringstjenester

Undersøkelsene har vist at foreningen har brukt til sammen kr 1,34 millioner på rekruttering.

PwC er ikke kjent med hvor mange stillinger foreningen har utlyst, hva slags type stillinger det gjelder eller hvor mange som har søkt på eget initiativ. Det er dermed vanskelig å ha noen formening om hvilket behov foreningen har for bistand til rekruttering. Følgelig er det heller ikke mulig å foreta en vurdering av om det benyttede beløpet er å anse som rimelig.

PwC bemerker imidlertid at vi er kjent med at foreningen har hatt et rekrutteringsbehov for å kunne etablere Andreas hus, og det er dermed klart at foreningen i alle fall har hatt behov for å bruke noe midler på rekruttering. Gitt at også formålet med reklame og markedsføring delvis også fremstår å ha vært rekruttering, fremstår det totale beløpet brukt helt eller delvis til formålet som høyt og at mottatt dokumentasjon på dette og formålsoppnåelsen er svak. PwC har likevel ikke grunnlag for å konkludere at dette ikke har vært rimelig.

Kjøp av biler

Undersøkelsene har vist at foreningen har brukt kr 1 859 000 av tilskuddsmidlene på biler. Foreningen har opplyst at formålet med å kjøpe bilene var å ha en spesialbygd bil som kunne frakte gjestene rundt og en tjenestebil som skulle benyttes til informasjonsreiser.

PwC finner ikke grunn til å stille spørsmål ved formålmessigheten av kjøpet av en spesialbygd bil da enkelte av pasientene som tilbudet retter seg mot kan ha behov for et slikt hjelpemiddel.

Hva gjelder tjenestebilen finner PwC det noe mer uklart om det var formålstjenlig å anskaffe denne. PwC kan ikke gå inn i en grundigere vurdering av hvorvidt kjøpet var formålstjenlig da vi ikke har tilstrekkelig informasjon om hva bilen faktisk er blitt benyttet til og hva foreningen har hatt behov for. PwC bemerker imidlertid at uenigheten mellom økonomileder og generalsekretæren om hva bilen er brukt til, gjør at det kan stilles spørsmål ved om anskaffelsen har vært formålstjenlig og nødvendig.

Vi har ikke grunnlag til å uttale oss om påstanden om at bilene er brukt i private sammenhenger av foreningens ansatte eller andre.

Reise og diettutgifter

Undersøkelsene har vist at foreningen til sammen har brukt kr 1,1 millioner på reise- og møteutgifter i perioden 2020- oktober 2022.

PwC stiller spørsmål ved om nivået på foreningens utgifter til reiser og møter er høye sett i sammenheng med at det har vært strenge koronarestriksjoner i store deler av perioden. PwC er av den oppfatning at utgiftene kunne vært lavere om foreningen hadde tatt i bruk satser i Statens reiseregulativ når det gjelder utgifter til reise-, kost- og nattillegg, som det fremgår av standardvilkår i tilskuddsbrev at foreningen skal overholde.

Videre er PwC kjent med at enkelte reiseutgifter inkludert i oversikten for 2020 og 2021 har blitt refundert til foreningen som følge av avlysninger av arrangementer. Dette gjelder eksempelvis utgifter tilknyttet samhandlingskonferansen. Refusjoner er imidlertid ikke bokført som en kostnadsreduksjon i samme

prosjektregnskap, og PwC er følgelig av den oppfatning at foreningen har rapportert for høyere utgifter tilknyttet reise og losji enn det som faktisk har vært tilfelle i disse periodene.